

TINGBOK FOR RINGERIKE

II-3

1 6 7 4

Utgitt 2010 av Ringerike Slettshistorielag

FORORD

I annen halvdel av 1600-tallet ble tingbøkene for Ringerike og Hallingdal sorenskriveri i perioder kopiert, slik at det for flere år er oppbevart to versjoner. For 1674 er originalen gått tapt, men en kopi (tingbok II-3) er bevart. Originalen var trolig ført i pennen av sorenskriver Jens Thygessøn Lund, som hadde en uryddig, men lett forståelig håndskrift. Kopiboken for 1674 synes å være en tro avskrift av originalen, men det må selvsagt tas høyde for at person- og stedsnavn kan være misforstått eller feiltolket. Noe slikt ser vi på tinget 23. januar i Norderhov, der "Øffren Ellingnes" står oppført blant skattytere fra Ådalen. Noen gård eller plass Ellingnes finnes ikke på Ringerike, og "Øffren" som personnavn skurrer også i ørene. Her har det nok gått litt for fort for skriveren. Det dreier seg her om Elling Haraldsen på Nes i Ådal med den underliggende plassen Auren.

Det ble avholdt flere åstedssaker i 1674, og mest interessant er kanskje tvisten om grensedelet mellom Grønvoll og Hen i Ytre Ådalen. Her kom mange gamle menn og kvinner fram og vitnet om hva de hadde hørt i sin ungdom, og i disse sakene ligger det mye lokal- og slektshistorie.

Sakene fra Hallingdal er ikke medtatt i denne kildeskriftutgaven. Alle gårdsnavn og personnavn er skrevet slik de er oppført i tingboken, men konsekvent med stor forbokstav. For å gjøre sakene lettere tilgjengelige er alle romertall endret til arabiske tall.

Innhold

Tingbokreferater
Registre

s. 3-51
s. 52-62

Steinsfjerdingen i Hole, 25. august 2010

Sten Høyendahl

TING 22. JANUAR 1674 PÅ GOMNES I HOLE

(fol. 2b) Anno 1674 dend 22 Januarij Holtis Almindelige ting paa Gomnes tingstue med epter^{ne} Sex LaugRettismend Nemblig Knud Wlleren, Jull Rud, Laurs Onsagger, Baard Lehne, Thore Fecher och Olle Suarstad, Offfueruehendis Kongl: May^{ts} fouget Christen Christensen och udj Böigdelensmands Stæd Christopher Gomnes -

Er da först oplæst och forkyndt forindomRörte Kongl: May^{ts} Naad^{te} Breffue och forordninger des vidimerede Copier vnder h^f Secreterer Tonsbergs haand Saa som först en w-wiise Sigt och Sagefaldz forpachtning Daterit 29 9br: 1673: det andet om Korn Tiendens last och tiende Lastens Taxt Dat: 28 9br: 1673: det thredie om thrælast Och thiere tiendens forpachtning Dat: 5 Decembr: 1673: och det fierde om huis af Kongens gods i pant kand vere udstaaende Dat: 29: Octobr: 1673:

Kongl: May^{ts} fouget Ermelte Christen Christensen, hafde Ladet hid steffne och udj Rette fordrer endeell af Almufuen Som Rester med deris schatt for Nest forleden Aar 1673: Nemblig her af Holle prestegield effter derom hans Indgifuen Specification och forteignelse saa som Anders By - 7 dr. 3 ort 5 s. Christen Bye - 5 dr. 12 s. Olle Bye 2 dr 2 ort 10 s. Knud Wlleren 10 dr 2 ort 14 s. Christen Gomnes - 9 dr 3 s. Mattias Gomnes - 3 dr 7 s. Suend Field - 10 dr 2 ort 14 s. Anders Stadum - 8 dr 2 s. Jon Stadum - 10 dr 2 ort 14 s, Söffren Biörnstad - 11 dr 2 ort 7 s. Alf och Anders Horum - 10 dr 2 ort 14 s. Thorchil och Peder Laare 11 dr 3 ort 14 s. Anders Sörum - 3 dr 15 s. Gunuol och Anders Wiig - 14 dr 1 ort 12 s. Siffuer och Olle Gesvold - 10 dr. Enchen Gesvold - 8 dr 3 ort 2 s. Rolff Øen - 15 dr 2 ort 10 s. Guldbrand Gomnes 1 dr 19 s. Jull Rud - 4 dr 18 s. Baard Lehne 3 dr 3 ort 16 s. Olle och Anders Rud - 4 dr 2 ort 7 s. Gunder Horum - 3 dr 1 ort 4 s. Peder och Hans Löchen 5 dr 1 ort 7 s. Christopher Fecher - 5 dr 1 ort 7 s. Olluf Næs - 6 dr 7 s. Tord RösHolmen - 2 ort 20 s. Olluf Berrig 1 dr 1 ort 4 s. Oufuen och Rolff Steenseet - 1 ort 19 s. Christen Vdwiig - 2 ort 15 s. Enchen Krogsund-Wolden - 23 s. Torger Øffuerby - 1 ort 19 s. Ronnert Lj - 2 ort 23 s. Olluf KogsRud - 2 ort 15 s. Christopher Billj - 1 ort 19 s. Mogens finne - 16 s. Peder Hendrichsen - 3 ort 19 s. Hendrich Hendrichsen for p: begge pladzer - 1 dr 3 ort 2 s. Seffrj Jacobsen - 3 ort 3 s. oc Simmen och Bertell Flagsetter - 1 dr 1 ort 3 s. Hendrich Pedersen 1 ort. Jon KaldKind - 1 dr 1 ort 4 s. Erich Solum - 1 dr 3 ort 16 s. Olluf Feyeren Valdres - 2 ort. Olluf Heyeren - 2 ort - Huilche forsch^{ne} saa mange som tilstede wahr - Ey giort nogen Imodsigelse widere end Gunder Horums Sön Suared paa Sin och Sin faders Veigne och formeente de Ey bleff saa megit schyldig, efftersom hand hafde betalt paa forleeden Aars schatt - 4 dr. och endnu Kreffuis - 3 dr 1 ort 4 s. och hans gaard Ey schylder mehre end - 5 f:ring. Alle dj Øffrige forbemelte er tilfunden at betalle Huis di Af for^{ne} fordring for forleden Aars schatt och Rettighed med Resterer Saa frembt det iche wedt Namb och Vorderings adferd hos den: schall vdsöges medt forAarsagelig omKostning, = Belangende Gunder Horum da ehr hand i Ligemaader tilKient till Neste ting at forKlare Huor megit hand paa forleden Aars schat betalt Och dend Øffrige Rest ved Lige tilfelde hos han: at vdsögis, = Belangende Anne Haugnord Som (fol. 3a) Och Iligemaader Söges for forleden Aars schat och Rettighed till - 10 dr 2 ort, Saa Epterdj Christen Christensen Samme Aars schat hafuer ladet Inddrage udj dend Mehre Sögning och fordring som hand hafr: til hende och allerede ved Sær Steffnemaall udj Processer giort Ahnhengig Huorued det ochsaa forblifuer Wed huad dom derudinden Kand falde,

Ermelte Kongl: May^s fougit Christen Christensen Lod i daug oplæse hans Restands her offuer Holle prestegield des Summa Bedragende til 711 dr 1 ort. Daterit i daug,

TING 23. JANUAR 1674 PÅ FROK I NORDERHOV

Dend 23 Januarj Holtis Almindelige ting paa Froug tingstufue udj Nördre hougs prestegield med effter^{ne} Sex LaugRettismend Nemblig, Gunder Gannum Pouell Weysteen Olle Sifuersen Wager, Thruls Wager Alf Leerberg och Holfflech Veysteen Offueruerendis Kongl: May^{ts} fouget Christen Christensen Böigdelensmanden Willadz Trögstadt Sampt tingSögende Almuffue,

Er da först oplæst och afkyndiget forindbemelte Kongl: May^{ts} Naad^{te} brefue och forordninger Angaaende det w-wise med sigt och Sagefaldz forpachtning, Sampt om Korn thiende Och Ostes Taxt = Item om thrælast och thiere thiendens forpachtning, Saa och om huis Af Kongl: Mayts gods endnu udj pant hos nogen Kand vehre vdstaaende.

Knud Olde aff Sougndahlen Lod tingLiuse It af Jon Gundersen Berg Sig gifne schiöde paa It Rödstad Kaldis Aager i Sogndahlen Dat: 10 Julj 1671.

Kongl: May^{ts} fouget fordred dom offuer endeell af Almuffuen her i Nördrehougs prestegield for Resterende Kongl: May^{ts} schat for forleden aar till Jull 1673 forfalden Effter derom hans Indgifuen forteignelse, Nemblig Hofflech Weysteen - 6 dr 2 ort 5 s. Pouell och Engebrit Weysteen - 23 s. Thommas Tandberg - 10 dr 1 ort 18 s mötte och Suared en tönde Roug der paa till fougden hafde betalt, Jens och Jacob Vager 15 dr 2 ort 10 s Jon Schiörwold - 6 dr 2 ort 6 s. Elleff Sörum 5 ort 17 s. Jens Sörum 5 dr 1 ort 7 s. Jon Wee 3 dr 1 ort 7 s Lisbet Wee 5 dr 1 ort 7 s Olluf Harrildsen Huall - 3 dr 2 ort 17 s. Olle Knudsen Huall - 17 s Anders Huerfuens arfuinger - 12 dr 2 ort 15 s Jullias Gillaug - 7 ort 2 s. Madz Raae 2 dr - 23 s. Engebret Froug - 10 dr 1 ort 17 s Hans Froug - 5 dr 3 ort 3½ s: Erich Wager 5 dr 1 ort 7 s Olluf Lj - 5 dr 1 ort 7 s. Jens Grönwold - 6 ort 8 s. Johannes Grönwold - 1 dr 9 s. Olle Leerberg - 1 ort 2 s Johannes SönderEng - 3 ort 5 s. Kittel Øst Wehme - 1 dr 6 s. Guldbrand Söre Gaarhammer - 2 dr 2 ort 4 s. Niels Berger - 3 ort 11 s. Christopher LangEngen - 5 ort 3 s. Mattias Stubbald - 2 ort 23 s. Jacob Stubbald - 2 ort. Anders Traarud - 1 dr 3 s. Olluff Elluigen - 2 ort 23 s. Olluf Stöffren - 3 ort 8 s. Peder och Laurids Stöffren - 3 ort 8 s. Kittel Stöffren - 2 ort 15 s Christen Kaalsrud - 3 ort 3 s. Jon Jonsrud - 1 dr 3 s. Asle Setter - 5 ort 3 s. Hendrich Agutzlj - 2 ort 23 s Anders Lundschooug - 2 ort. Peder Mortensen - 2 ort. Niels Borgerud - 1 dr 6 s. Erich Aaserud - 5 ort 3 s. Olluf Pouelsrud - 2 ort 23 s. Lasse Dybendahl - 5 ort 3 s Morten Hegelj - 2 ort 23 s. Effuen Aasen 3 ort 3 s. Hermand Aasen 23 s. Niels Flescherud - 1 ort 19 s. Guldbrand Vltued af Dahll - 1 ort 16 s. Pouell Weholt - 7 dr 3 ort 5 s. Peder Ekunrud - 3 ort 19 s Gregar Aasen - 2 ort. Olluf Slore - 2 ort Epter^{ne} Hougs Annex Amund Berg - 2 dr 1 ort 12 s. Olle Görud - 5 ort 7 ort (!) 7 s. Jacob Ascherud - 4 dr 7 s Pouell Lo - 7 ort 7 s. Jon Waagaard - 4 dr 1 ort 12 s Biörn Myre - 5 ort 3 s. Peder Kytte - 3 ort 19 s. Laurs Glissetter - 2 ort. Peder Frougs Øddegaard - 2 ort. Mechild Setter - 2 ort. Erich RingAasen - 22 s Effter^{ne} af Oudahlen Olluf Blagsrud - 2 dr 2 ort 15½ s Wegger Haugerud - 1 dr 2 ort 7 s. Niels Elsrud - 1 dr 3 s. Olle Niels Lindelj 3½ ort - Erich Gröterud 1 dr 7 s Thorchild Blaxtued och Guldbrand Lunder Graflij - 1 ort 19 s Michell Strande Af af Scharud - 1 ort 19 s Knud Schaugnes - 1 ort 19 s Peder Findsand - 2 dr. 3 ort 3 s Erich Bötingsrud - 23 s. Halduord Oppen 1 ort 10 s Øffren Ellingnes (!) - 1 ort 19 s Knud Toswiig - 3 ort 19 s Olle Viger - 1 ort 23 s Colbiörn Huggedahl - 2 dr. 12 s Olluf och Thruls Bierche - 5 dr 1 ort 7 s. Frederich Siffuers Lyche 1 dr 1 ort 4 s. Olluf Pucherud - 2 ort. Halduor Hielmerud - 1 dr 4 s. Pouell Solhoug (fol. 3b) 23 s. Bendix och Knud Trandby - 1 dr 23 s. Erich Giollaas - 2 ort 3 s Anders Land 2 ort 23 s. Anders och Christopher Haffuig - 1 ort 19 s Jens Drolshammer 3 ort 3 s. Olluff Andinrud 2 ort 3 s. Hans Rösbye 2 ort 23 s.

Imod for forschr^{ne} Sögning bleff ey nogen widere modsigelse giort dog dend Störste deell war Ey Sielf tilstedde Alligeuell torde vj af des Aarsag Ey heller herudj giöre nogen lenger ophold Mens Efftersom hans Kongl: May^{ts} Naadigste schattebref tilholder at dend Sidste Termin

och Rest af schatten schall vere Caverit och betalt till Jull = Saa er dj tilfunden alle forschr^{ne} saa mange som derpaa nogit schyldig Kand were och med Resterer vden widere ophold at betalle saafremt det iche Hos de Nachlessige wed worderings adferd med foraarsagelig omKostning schall vdsögis -

Jacob Bertilsen Lod tingLiuse en Böxsell Zeddell af Jon Simmensen Hönnen paa dend tombt och pladz wed Hönnefos Som Jacob paaboer Samme böxell Zeddell vnder John Hönens haand Dat: 15 Decembr: 1673: = Jörgen Lauridsen Imod Samme Böxsell Zeddell Suared och formeente Jon Hönen ey megtig till at bortbygge nogen pladzer paa Hönens Eyedeeller efftersom haand hafr: gaarden pant, der imod Suared Jacob Bertilsen och formeente Jörgen Lauridsen Som en pante mand herudj Imod Odelsmanden ey noget kunde hafue at Sige i Synderlighed Naar dend Rix dr i grundleye blifr betalt enten till Jon eller Jörgen Lauridsen, = Jörgen Lauridsen atter Suared At hand giör Sig panted nöttig Saa Lenge hans aaremaall warer Som Sit eget Oeddell,

Fougden Lod oplæse hans Restands herudj Nörderhougs prestegield, -

TING 27. FEBRUAR 1674 PÅ GOMNES I HOLE

Anno 1674 dend 27 febr: holtis Almindelige ting paa Gomnes tingstue i Holle prestegield Offueruehrendis Kongl: Ma: fouget Christen Christensen Item effter^{ne} Sex LaugRettismend Nemblig, Lars OnsAgger, Thorbiörn Börge Anders Wiig, Christopher Fecher, Söffren Horum, och Baard Lehne, Sampt Meenige tingAlmuffue aff Holle prestegield, = Huor da di thuende Naad^{te} Ahnordnede Commissarier h^f vice Laugmand Jörgen Phillipsen och S^f Joachim Lambertus Lod for Almuffuen oplæse deris Commission af hans höye Excel: her h^f Statholders Angaaende dend forhøyelse Schat for di Aar fra 1663 och till 1667: Dat: 29 Januarj 1674: Huor effter di Samptlig Almuffuen Examinerit och tilspurt om nogen derpaa noget Hafde betalt om dog Ey nogen Befunden.

Kongl: Ma: fouget Lod och for Almuffuen Liudeligen oplæse och forKynde Copie af hans Kongl: Ma: Naad^{te} bref och paabud at Af huer gaard eller toe schippund tunge Synden fields schall gifues It halff bismerpund reent got och vell forwaret Smör och for en Half Rixdr. i Allehaande gott Röget Salted Kiöd Dat: 2 Januarj 1674. = Item derhos hans höye Excel: bref och befallning till fougden om det samme Dat: 23 Januarj 1674:

TING 28. FEBRUAR 1674 PÅ FROK I NORDERHOV

Dennd 28 febr: Bleff Iligemaader Almindelige ting holden paa Froug tingstuffue udj Nordrehougs prestegield Offueruehrendis Ko: Ma: fouget Christen Christensen = Item epter^{ne} Sex LaugRettismend, Nemblig Gunder Gaunum, Anders Klechen Sofflech (!) Weysteen, Christopher Rösing Alf Leerberg Johannes Egge Sampt Meninge Almuffue, aff Nörderhoug prestegield, Huor och da welbemelte thuende forordnede Commissarier Lod for Almuffuen oplæse deris Commission som forbemelt -

Iligemaader Bleff oplæst forbenefnt Kongl: May^{ts} och hans höy Excel: her Statholders brefue och befallinger om Kiöd och Smör at udReede.

RETTERGANG 29. APRIL 1674 PÅ HEIEREN I NORDERHOV

(fol. 6b) Dend 29 Apr: war ieg effter en Riigens Stefnings tilhold, at betiene Retten ved Heyren, med effter^{ne} Laugrettismend, Nemblig, Michell Oppen, Sifuer Wexsall, Elleff Sörum, Olle Halstenrud, Christopher Haldum, och Niels Follum, Ofueruerendis böigde Lensmanden Willadtz Trögstad, = Huor da h^f vice Laugmand S^f Jörgen Philipsen Vdj Retten præsentarit (fol. 7a) En Riigens Citation af Dato 6 Hujus, ved huilchen hand hid till Aastedet ved Tomas Asches Saug och hengsel hafuer Ladet Stefne for^{ne} Tomas Asch, for Adschillige V-louglike bedriffter paa hans Merchede Saugtömmen udj Sogndahls Elf, huoraf Tomas tid effter Anden, schall hafue Ladet IndKiöre paa sin Saug, som S^f Jörgen Philipsens merche Vered paa, Item att Tomas schall bruge en V-sömmelig merche, med en hugöxe som hand hugger Mange hug med paa Stochen, Vnder saadan Prætext, formeener hand Megen suig och Mishandling Kand begaaes paa Tomas hengsel, huor Andens tömmer schall forbj, och formeener Endnu Endeel Slig V-louglig Merchet tömmer Ved hans Saug och hengsell schall befindis, Huorfore hand formeener hand for saadan V-louglig bedriff bör att Lide och Staa till Rette som Vedbör, och han: hans schade och Omkostning Erstate, och at hans V-sömmelige Merchöxe bör Afschaffes, Och Anden Louglic holöxe at bruge, som andre Saugbrugende i samme Elf, etc: Noch hafde S^f Jörgen Philipsen hidstefnt Endeell prouf i sagen effter Stefnings Vduising, etc:

Paa Indstefnte Tomas Asches Veigne mötte hans Söstersön Olle Christensen, med hans Skrifftlige Indleg, Huorudinden hand sig Vndskylder att hand ey Var hiemme dend tid hand blef Stefnt, ey heller maatte faae Copie af Stefningen, saa hand Kunde Vide och Vere betencht paa huad det er, och huor till hand schall Suahre, och dertill begierer Respit och Copie af Stefningen att meddehli, och formoder ey sagen des tillforn foretages, eller Noegen prouf tages, med Videre des bemeld, Dat: i gaar, = Mens Efftersom befindis at baade hand och proufuen, at vere Louglic Stefnt, da wistes iche S^f Jörgen Philipsen at Kunde Nechtes, hans nu tillstede verende prouf at tages till forhör, som effter Aflagde och foreLæste boger Eed, En huer for sig proufuet som følger,

Olle Pedersen proufuet att hand forleden Aar tiendte Tomas Asch, och Var hoes han: It Aar, och proufuer at i fior Sommer, da Veltede hand Noeget tömmer op for Tomas Asch och en Anden hans dreng ved Nafn Torger Kiördte det op ad Elfuen, Mens hand Veltede det op paa Saug Velten, da Saae hand der i blandt Nogle Stocher som Stoed baade S^f Jörgen Philipsens holöxe med en Stierne paa, saa och Tomas Asches merche paa huggen, och ey nogen Anden hulöxe derhos, Mens huor mange Stocher det var, Viste hand iche, der saaledis Mercht var, och proufuet, at der och ellers befantes En deel med for^{ne} begge deris merche, saa och It bimerche derhos, etc:

Olle Christensen tillspurde samme prouf, Om hand iche wiste at samme tömmer var huggen udj Joensrudz schouff, huor till hand suared, att hand ey viste huor det var huggen, at hafde ey Videre derom att proufue,

(fol. 7b) Torger Saugmester proufuet, at hand i fior Saae paa Tomas Asches Saug, at der blef Nogle Stocher opschaaren, som stod Jörgen Philipsens holöxe paa, saa och Tomas Asches merche, Item It bjmerche der hos, Mens hand saa iche noget saaledes opschieres som Var Vden bimerche, och hafde iche videre derom at proufue,

Christen Kalsrud proufuet, at hand hafuer schaaret paa Tomas Aschis Saug for Saugmester, Ved Vngefehr fem eller Sex Aar, och Imidlertid er der falden Iblandt Andet Tomas Asches tömmer, Endeel som fandtes Jörgen Philipsens holöxe med en Stierne paa, Saa och Tommes merche, och It andet bimerche derhoes, som hand med dett Andett hans tömmer hafuer

opschaaren, Mens hand siger att hand ey Noeget hafuer opschaaret, Saaledis som hafuer Verit foruden bimerche, hafde ey videre derom att proufue,

Peder Valdors proufuet, att hand hafuer schaaret paa Tomas Asches saug for saugdrenge i trej aar, och Imidlertid er der falden Iblant det andet hans tömmer Nogle Stoeche, som hafuer verit mercht, baade med for^{ne} Jörgen Philipsens holöxse, och Tomases merche, Saa och It bimerche derhos, mens hand hafuer Indtet schaaret op, som hafuer Verit foruden bimerche, hafde ey Videre derom at proufue,

Olle Halduorsen proufuet, att nu forleden höst It Aar Siden, da saae hand En Stoch Liggende paa Tomas Asches Sauguelte, som Var for^{ne} Jörgen Philipsens holöxse, saa och Tomas Asches Merche paa, Item Guttorm Truelsens holöxse der hos till bimerche, Videre hafde hand ey derom at proufue,

Baard Heyren proufuet, att hand Aldrig hafuer seet Noeget aff S^f Jörgen Philipsens tömmer, med for^{ne} hans holöxse paa, att hafue Verit opKiördt eller opschaaren paa Tomas Asches Saug, Vden der hafuer Staaidt Tomas Asches merche med paahuggen Och en biöxse derhos, Mens det som saaledis hafuer Staaidt bimerche hoes, hafuer hand vell seet Noeget vered schaaaren, och det siden Knud Barnaas, begynte at hugge det tömmer, Som hafuer verit tuistet om, videre hafde hand ey derom att proufue,

Effter S^f Jörgen Philipsens begiering, hafuer vj beseet paa Tommas Asches Sauguelte, huor der befandtes En deel tömmer, /: Iblandt andet :/ Som stoad S^f Jörgen Philipsens holöxse med En Stierne paa huggen, och Tomas Asches merche med tolff hug Af en hugöxse, Item Hans Hansens holöxse derhos till bimerche, och befandtes der öfuerst paa Welten som Vj Kunde telle af samme tömmer Sexsten Stoecher, Mens huis mere der Kunde vere vnderliggende, Kunde Vj iche See eller Vide, efftersom der Laae Noeget högt med tömmer paa Welten, = Och (fol. 8a) tilspurde S^f Jörgen Philipsen Pofuell Gregorsen Bornaas, om hand ey Er hans hiem-mell till samme tömmer, huor till hand suared, at hand hannem det hiembler, efftersom hand det hafuer hugget, och findis hans Skoufmerche paa, = Item tillspurde Jörgen Philipsen han: om hans merche iche var huggen derpaa, förende Tomases merche, huor till hand suared Ja, = Olle Christensen tillspurde Pofuel Gregoresen Om hand Kand benechte Joe at hafue hugget Hans Hansens holöxse till bimerche paa for^{ne} tömmer, huortill hand suared Ja, at hand hafuer hugget samme hollöxse derpaa, = Jörgen Philipsen Satte vdj Rette och formeente, att effterdj hand baade nu i Retten med prouf och vidnisbiurd hafuer giort beusligt at Tomas Asch hafuer Ladet opKiöre och schiere paa sin Saug af hans tömmer med hans merche paa, Item och nu Øyensunlig paa hans Sauguelte befundens, Och som hand nu /: som för bemelt :/ beuiser hans hiemmell till for^{ne} tömmer, formeener Och paastaar hand at Tomas Asch bör beuisse Sig dertill Nogen Louglig hiemmell, huis iche da for Slig hans v-louglig bedriff at Lide och vndgielde effter Landzlougen, Saa som for V-hiimmelt, Item hans V-louglige, och V-Maneerlige Merche att bör Afschaffes, och hand bruge holöxse som Andre gotfolch der hafuer deris brug her i Elfuen, Saa och han: ald till forarsagelig omkostning og dombpenge, for denne af han: paa-bragte Process att Erstatte, som hand i aller ringeste Achter till Sex Rix dr,

Efftersom Tommas Asch Sig saaledis som forbemelt Vndschylder ey att Vere Kundbart, om huis hand söges och Stefnis for, och derfor ey nu Kand Vide huad eller huor till hand Kand suahre, Huorfore dend begierde Dilation hand och er tillsted, och hermed Stilled i beroe till NestKommende 10 Junij, huor effter parterne Sig paa Froug tingstue hafuer att Indstille med huis de udj sagen Kand Wide Sig tienlig, gaaes da videre huis Lougmessig erachtes Kand,

RETTERGANG 30. APRIL 1674 PÅ FROK I NORDERHOV

Dend 30 April blef Retten betiendt effter Riigens Stefnings tilhold, paa Froug tingstue i Nördrehougs prestegield med effter^{ne} Sex Laugrettismend, Nemblig, Poffuell Veysteen, Houlech Veisteen, Laurs Rachestad, Halduor Braag, Embrit Veisteen, och Olle Leerberg, Ofueruerendis Kongl: Ma: foegeds fuldmechtig Jörgen Hansen, och böge Lensmanden Willadtz Knudsen Trögstad,

Huor da h^t vice Laugmand Jörgen Philipsen udj Egen Persohn Præsenterit udj Rette, och Indgaf en Rigens Citation af Dato d: 6 Apr: Nest afuigt, wed huilchen hand hafde Ladet hidstefne och vj Rette fordret En deel bönder och Allmufue her aff Nördrehougs prestegield for Resstantz och gield dj till han: Skyldig, effter hans i Retten fremVijste Regenschabs boeg, Nemblig, Laurs Stöfren af Sougnedahlen Skyldig effter boegen - 4 dr 2 ort 10 s. Mödte Och Vedgich Gelden, Noch Stefnt Anders Tonen for hans Landschyld (fol. 8b) hand med Resterer af Thonen Nemblig - 3½ pund och 2 Settinger tunge som till Jull forfalder Nest Afuigt Item forfalden holding till hösten 1672: Sex Rdlr: Anders Thonen udj egen person Mötte udj Rette och samme gield Ey Kunde benegte, Item och derforuden schyldig effter AffReigning - 1 dr. 1 ort 4 s. som hand och Ey fra gich, = Mens 20 Snees wier hand Kreffuis for widste Anders Ey at finde Sig udj han: blef af St Jörgen Phillipsen gifuen dag paa Sex Vggers tiid, och dersom hand han: des forinden ey betaller da hans Sögning till hannem Sig forbeholden till hans gaards festes forbydelse effter Lougen, Noch hafde hand Ladet hidstefne Ammund Berg for - 47 Rdr: och en Leye Ko, mötte och gielden vedgich, och beklaged for hans Alderdom ey Kunde blifue ved gaarden, och begiered at hans hosbund wilde vnde han: der noged Sæd i Aar som hand hannem och bewilged och begiered Ammund at for^{ne} hans hosbond ville Lade opteigne och annamme Sin betalling huis hand haffuer och Er eiende huorued det och forblifuer och af hans hosbond Samptöcht Noch steffnt Olle Giörud for - 12 dr 2 ort 16 s. blef af hannem Sielf i Retten vedgaaed. Jörgen Phillipsen bedaged hannem till hösten, och om hand des forinden, iche betaller da Er hand till dömbt at Lide Namb och Vordering effter Loven med forAarsagelig omKostning offuen be^{te} Laurs Stöfren blef och til dömbt at betalle, for^{ne} hans schyldige gield Inden half Maanetz daug med - 4 s. af Huer rdr i omKostning eller med Namb och Vordering hos han: at udsögis effter Lougen, = Noch hafde hand stefnt Jacob Francherigs quinde Martte for - 14 dr. 2 ort 14 s. Mötte och for samme gield till St Jörgen Phillipsen afstod di huse som staar paa Tueter Øddeggaard och hendes Sl: Mand der opbygde Huilched hand ochsaa udj sin betalling wedtog, = Noch hafde hand hidsteffnt Laurs Kullerud for - 17 dr 3 ort 14 s Mötte och gielden Ey Kunde fraagaa Er tilfunden effter Jörgen Phillipsens paastand och faste formeene Loug ghemes, at dersom hand iche samme gield afbetaler Inden hösten da at Lide Namb och Vordering och huis hand sin gield derued ey hos han: Kand Erlange, da med han: at forholdis effter Kiöbe B: 5 Capittell = Noch Stefnt Gunder Klechen for - 16 dr. 1 ort hans Sön Mötte och gielden ey Imod sagde, = Item Stefnt Erich Knudsen Wager for - 2 dr 1 ort 12 s mötte och gielden ey fragich, Engebret Lundstads enche stefnt for - 5 dr 3 ort 4 s. mötte och gielden wedgich, Sagde at wille betalle medt Arbeid Huilche hand ochsaa bedaged til hösten = Mens huis de des forinden ey betaller Da med forAarsagelig omkostning ved vordering hos dennem didsögis effter Lougen, = Noch var Stefnt Thrugels Vager for - 6 dr 2 ort 20 s: mötte och det Ey Kunde fra gaa, Mens Sagde at hafue der paa giort nogen dages Arbeide for han: huor om hand dog nu ey giorde nogen effterretlig forKlaring huorfor med han: er at beroe till om Sex Vgger Retten igien her betienes och hand til des at schaffe behörlig Vnderretning om huis Arbeid eller Andet hand Imod for^{ne} Krauf Kand hafue, = Peder Froug Steffnt for - 2 dr. Mötte och gielden wedgich er tilfunden at betalle Inden half Maanetz daug Saa fremt wed wordering och adferd effter Lougen ey med han: schall forholdis -

Bersuend Settrang stefnt for - 2 dr. 3 ort: paa hans Veigne Suahred hans Sön Thrugels och Mentte Hans fader hafde noged derimod er forrelagt til Nest Kommende 10 Junij det her i Retten at forklare huad hand Louglic Kand hafue derimod, = Sebiörn Aslachsrud Stefnt for - 9 dr 22 s. hand schyldig som hand Sielf i Retten ey fra gich Er til han: ved vordering och adferd effter Lowen schall forholdis,

Noch hafde hand steffnt Hans Tandberrig for landschyld, derpaa betalt med bordförsell - 5½ dr. Noch got giöris for 3 Les höe 4½ dr. Rester Saa - 3½ dr Mötte Sielf i Retten och Ey widere Kunde afbeuise at were betalt Er tilfunden at betalle Inden half Maanitzdaug eller ved Lige adferd med han: at forholdis Effter Lougen som forbemelt, = Noch steffnt Knud som tilforn baade paa Sl: Niels Bendtzsens gaard Horum for effterstaaende Landschyld af gaarden - Nemblig - 23 dr. 2 ort 13 s mötte och vedgich med samme Rettighed at Restere och er Almuffuen witterligt som de beRette at hand mötte offr: giffue gaarden för hand war god for at Klarere schatter och Rettighed = DerAf och Er witterligt at hand hafuer Inted at betalle medt, = Noch Hafde hand Ladet Steffne Jon Hönen for - 24 dr. for nogen bord hand schall hafue taged i Elffuen fra Jörgen Phillipsen, paa Jons weigne, mötte hans Sön Olle Jonsen (fol. 9a) Sagde, at hans fader han: derfor schulle Stille tillfridz, Huortill Jörgen Philipsen hannom ochsaa Delaterit till NestKommende 10 Junj, och dersom hand des forinden ey Stiller hannom tillfridz, Er hand forelagt till for^{ne} tid att möede her igien udj rette, och Sagen at Staa han: Oben for samme bord, till des Louglic Sögning, om ey des forinden Clareres etc.

RETTERGANG 1. MAI 1674 PÅ FROK I NORDERHOV

Dend 1 May blef Atter Retten betiendt paa for^{ne} Froug tingstue, med samme for^{ne} Sex Laugrettismend som i gaar, Ofuerverendis bögeLensmanden Willadtz Trögstad,

Kom atter da Igien for os udj Rette vel Ermelte h^r vice Laugmand Sr Jörgen Philipsen, och hafde med de andre fleere Debitorer Ladet hidstefne Efuin Pedersen Rösing for - 5 dr: 12 s effter hans bog, Efuin Mötte, och samme giöld ey Kunde fragaa, Huorfore hand er tillfunden for^{ne} Giöld at betalle Inden half Maanedtz dag, eller Ved Namb och Vordering och adferd Effter Lougen med hannom at forholdes, Ellers Var hand derforuden sögt for to tönder Korn hand schulle hafue faaed af Sr Jörgen Philipsens Saugfoget ved Nafn Christen Torp /: som bortRömbt /: huilchet hand ved sin æed benechtet, at hand samme 2 t^r Korn ey hafuer bekommet, huor ved Sr Jörgen Philipsen det ochsaa Ladet forblifue,

Noch hafde hand Ladet hidstefne Alf Huall for Noegen giöld Nemblig, 7 dr: 3 ort som Alfs quindes broder, Elling Huall, till Sr Jörgen Philipsen schyldig, och hand formeener at Alf bör betalle, Efftersom foregifuis, at hand paa samme hans Verbroders veigne schall hafue taget Noegen Arf effter hans Slecht paa Hadeland, huilchet Alf benechtet, at hand ey taget nogen Arff paa hans veigne, Mens huis hand i saa maader bekommet, hafr: hand Kiöbt och ey Arfuet, = Jörgen Philipsen tillspurde hannom huem det var at samme Arf schulle vere falden effter, da ville hand det ey tillKiende gifue, Huor for med den sag, ey nu Noeget widere Kunde ved giöres, Mens till bedre opliusning beroer, = Noch hafde hand sögning och till talle till for^{ne} Alf Huall for giöld som hand sielff Skyldig effter hans bog - 1 dr: 3 ort 8 s. Noch for femb gieder, hand forleden höst bekommet, fordrer for Stöchet ½ dr: Er till sammen - 4 dr: 1 ort: 8 s. Huilchet hand ey Kunde fragaae, widere End hand sagde, at hand ey Kunde gifue saa meget for giedderne, Huor udj hannom dog ey Kand bifaldes, Mens tillfunden for^{ne} 4 dr: 1 ort 8 s: att betalle Inden half Maanetz daug, saa frembt det iche Ved vurderings Adferd hos han: schall vdsöges, = Derforuden Krefdis hand 3 ort for It hundrede Vragbord af hans saugfoe-

get bekommed, huilchet hand benechtet, vill derfor hos Saugfoegden söges bedre Vnderretning och forKlaring,

Noch hafde Vell Ermelte h^r vice Laugmand Sr Jörgen Philipsen ved en anden Rigens Citation af Dato 6 Apr: Nest afuigt, ved huilchen hand hafde Ladet hidstefne, och udj Rette fordred Tomas Gulbrandsen Asch, Hafuendis han: at söge och tilltalle for En Kost och Tæring, hand effter en Sorenschriuers, og Laugmandz dom for Nogle Aar siden er tilldömpt, for hans opsetzigheed Och (fol. 9b) Traadsighed Imod Kongl: Ma^z bref om tiendens Lefuering, sambt och for It Læs höe, = Item paastaaes at Tomas bör beuisse, att hand sine ved for^{ne} domb tilldömpte böder hafuer betalt, eller och dem tilbörliq at pleye, etc: = Noch hafde hand ved hiemstefne och Ladet hidstefne Jacob Vager och Rasmus Löchens Arfuinger, som udj for^{ne} tilldömpte omKostning Lige Ved han: er interessert och Söeges, Effter derom i Rettelagde Sl: Wellv: h^r Laugmandz dombs Vduisning, Dat: Midfaste Laugting 1662 :/ De Indstefnte udj Egen persohn möt baade Tomas Asch och Jacob Vager, Mens af Rasmus Löchens Arffuinger mötte ey flere, End hans Stifsön Torgier Löchen, Som Suared, at hand ey Suarer till videre end for sin Egen Anpart, Saauit hannom effter hans Sl: Moder Kand paaKomme, = Blef saa af h^r vice Laugmand forKlared for^{ne} hans Sögende och Prätenderende omkostning Saasom for den förste Sorenschriuers dom des Sögning, Stefnemaal Lysning, Reysen dompenge, Seiglet papir och deslige ofuer alt till 8 Rixdr: Noch af Laugmanden till dömbte Omkostning - 3 dr: for Laugmandens dombs beschrifuelse 6 dr: Samme dombs forKyndelse med hans tieners Reysen der effter - 2 dr, En beschichelse om det samme 1 dr:, Nu denne Idtzige foraarsagede sögnings omkostning, ofuer alt till 8te dr: Er tillsammen - 28 Rdr:, Huor imoed dj ey Nogen effterretlig Modsigelse hafuer giort, Mens efftersom her fremblegges for Ermelte Sl: h^r Laugmands domb, huor ved dj befindes at vere till dömbt at betalle Jörgen Philipsen Kost och tæring vdinden samme Sag, baade for des hiemtings och Laugtings Process och de Endnu videre, derofuen paa, foraarsaget denne Process och Sögning, Saa wides dennom ey att Kand befrj for for^{ne} trende Sögnings dompenge och omKostning, Mens den: tillfunden, derfor at betalle, I Steden for de fordrende - 28 Rdr: Allene 20 Rdr, huor Af de En huer sin quota hafuer at Suare och betalle, etc: Noch hafde h^r vice Laugmand tilltalle till for^{ne} Tomas Asch for It Læs höe hand faaed af hans borttrömbte tienner Christen Torp, huor for hand fordrer trej tölter Tømmer,

Tomas Asch der imoed suared, at hand samme höe betalte med Kröchler och hafuer derom Vidnisbiurd, som hand begierer Respit till at Kunde faa Indstefnt och fördt, Huor till hannom er gifuen Respit, Till NestKommende 10 Junij, och da Igien at möde i Rette, och forKlare sin Affbeuisning,

Noch Indgaf Vel Ermelte h^r vice Laugmand Sr Philipsen, En anden Rigens Citation af Dato 6 Apr: Nest afuigt, wed huilchen hand hafde hidstefnt och vdj Rette fordred for^{ne} Tomas Gulbrandsen Asch, Hafuendis hannom at söge och tilltalle for Tuende Ødegaarde (fol. 10a) Nembliq, Gaasefet och Kalsrud hand bruger som hand han: ey Vill tillfridz Stille for, Efftersom det effter hans Sl: faders och Moders död schulle fölge Sl: Borge^M Hans Eggertsen och hans arfuinger, effter oprettede Contract etc: For det Andet han: tilltallende for hand bruger de parter udj Kittelsbye, och dend Saug ved Heyren fos, som Louglic pantsatt af Rolf Bye och Christen Leerberg, = Till proufs i samme sag Indstefnt Halduor Bierche och Christen Kalsrud, Item dend Hæderlige Mand h^r Otte Jacobsen Sin schriffblig Videnschab att meddeele, effter Stefnings Videre Vduisning och medför,

Tommi Asch i Egen persohn mötte till Vedermaalstalle, Och blef saa af Well v: h^r Laugmand i Rette Producerit It schiöde af Hans Gudmundsen paa Hilden paa Hadeland till Sl: borgemester Hans Eggertsen vdsted, huor ved hand till Odell och Eyendomb till han: Skiöder och Selger for^{ne} Gaasefedt schylder en f: rings Rendte effter derom brefuitz Widere bemeld, Dat: 8 octobr 1648 :/

Dernest fremblagde hand en Contract af Sl: Gulbrand Asch, med Sl: Borg^M Hans Eggertsen opretted, Dat: 11 Decembr: 1648: Huor Ved hand till Sl: Borg^M oplader och afstaar Kalsrud, Med des Vnderliggende Eyendomb i Land och Vand, Item Gaasefedt Skylder aarlig 1 f: rings Rendte, Huorimoed Sl: borg^M hannem forundt samme tuende pladtzer, hans och hans Quindes Lifstid, vden Noegen Rettighedtz Afgifft, effter derom samme brefs videre Vduisning,

Angaaende dend anden post udj samme Stefning, fremblagde Sr Jörgen Philipsen It pantebref af Christen Söfrensen Leerberg, huor vdj hand for 300 Rixdr: i pantsetter till Sl: Borgemester Hans Eggertsen, halfparten udj Kalsrud med böxsell for 100 Rdr: halfparten udj Kittelsbye med böxsell och ¼ udj en Saug i Storheyren fos for - 200 Rdr: samme pandtebref Daterit 6 Februarij 1655 :/

Iligemaader fremblagde It pandtebref af Rolff Guttormsen Bye huor ved hand for 20 Rdr: i pantsetter till Sl: Borgemester Hans Eggertsen halfpartten udj Kittelsbye, och det udj Nj Aaremaall, effter samme brefs videre Vduisning, Daterit 6 Martij 1655 :/

Noch fremblagde Sr Jörgen Philipsen en beschichelse till Tomas Ask med paa fuldte Suar af d: 13 Maij 1673 :/

Jörgen Philipsen tillspurde Tomas Asch, om hand Kunde benechte att hand Joe var tillstede udj dend Rettergang Imellum Bierche och Kalsrud, Jordetiisdagen 1662:/ Och da der hörde att var i Rette och blef oplæst for^{ne} af hans Sl: fader till Borg^M Hans Eggertsen Vdstede Contract aff Dato 11 Decembr: 1648 = Huor till Tomas Suared att hand ey Kunde benechte at hand Jo samme tid hörde dend oplæses,

Noch hafde Jörgen Philipsen Ladet hidstefne tuende prouf, Nemblig Halduor Bierche och Sifuer Wexsall, huilche effter aflagde Eed proufuet som følger,

Halduor Bierche proufuet, at hand hörde paa foromrörte Aastedz Trette, Imellum Bierche och Kalsrud, at Skrifueren oplæste (fol. 10b) foromrörte Contract, om Kalsrud och Gaasefedt som till Sl: Hans Eggertsen afstaaidt, Da sagde schrifueren till Tomas Asch, huad Suarer i her till, dertill suared Tomas och sagde, at hand var It barn paa de tider, da bad h^r Otte dj schulle see effter huor gammel brefuit var, da fandtes brefuit paa de tider, at vere wed tretten aar gammell, och som dj det Saae, Sagde schrifueren, Var i It barn paa dj tider, da var i It fandens barn Och h^r Otte sagde, Saadant It barn Ville Jeg iche at schulle Ligge hos Min Söster, dermed gich Tomas bort och talte ey Videre som hand hörde, och hörde iche Tomas dend tid Nefne at hand hafde Noeget bref derimoed den tid, Widere hafde hand ey derom at proufue,

Sifuer Wexsall proufuet at hand var en af Menderne paa samme Rettergang, Mens hand Kand iche Erindre, huorledis eller huad der Dend tid blef talt, om for^{ne} bref, Mens Vngefehr It par Aar der effter, da var baade hand och Sl: Niels Rasmusen Paa Bierche, och Christen Leerberg Kom did Indtill dem och sagde, Nu er borgemester och Guldbrand Asch forligt, at Guldbrand Asch och hans quinde schall hafue Kalsrud och Kittelsbye deris Lifstid, Mens effter deris död schulle Borgemester hafue det, Ey Videre Var hannom derom beuist,

Noch fremblagde Sr Jörgen Philipsen h^r Otte Jacobsens Skrifftlige Vidne och tillstand, som i Lige Meening och Enstemmig med for^{ne} Halduor Bierches proufning, Dat: 29 Apr: Nest Afuigt.

Sr Jörgen Philipsen Satte udj Rette och formeente paa sine Stifbörns Veigne at effterdj hand som forbemelt, hafuer beuist och forKlaret Loulig Richtighed och AdKombst till for^{ne} Sögende pladtzer och Saugpart, och Tomas Asch ey Noeget till des Suechelse fremblegger eller beuiser, formeener hand det v-behindret bör at fölge och Nyde effter hans brefues medför,

Tomas Asch her till suared, at efftersom hand ey var hiemme dend tid, Stefningen blef Lest och ey Kunde Vere betencht paa huad hand nu till sagen Kunde suare, Huorfore hand dertill begieret Respit, at hand Kunde faa fördt huis beuisligheed och prouf hand i sagen Kand hafue, Huilchet hannom ochsaa er sambtycht och beuilget, och forelagt at möde her Igien i Rette Nestkommende 10 Junij, Med huis hand Kand Vide, och formeene sig udj Sagen tienlig till befrielse, och da at Ervarte huis Retten Kand med före,

Noch hafde Vell Ermelte h^f vice Laugmand ved dend i gaar i Rette Præsenterte Rigens Citation Indstefnt Endeell for giæld effter hans Regenschabs bog, Nemblig, Niels Borgerud for 11 dr: 3 ort. Narfue Wehme Loffued for han: till hösten at betalle, Laurs Andersen Aaserud for 20 dr Som Styrch Isachsen herudj Retten gich for han: i Löffte att betalle till waaren igien, Saasom sin egen giæld, Olle Halstenrud schyldig 3½ tylter Tömmer, Joen Sörsdahl schyldig - 42 dr 12 s, Giest Redahlen schyldig - 39 dr: 1 ort 8 s. Olle Piocherud Skyldig - 67 dr: 3 ort 10 s. Hendrich Siffuerslyche, 19 dr: 3 ort 12 s. Peder Kittelsbye schyldig 6 dr: 3 ort 20 s. Hans Rösbye - 17 dr: 1 ort 12 s. Augustinus Froug 3 ort. Knud Schanes 14 dr 3 ort. Truls Sehmen 3 dr: Julius Giloug 1½ t: Korn som hand Lofuet med Korn till hösten att Lefuere, Olle Vesteren 9 dr 2 ort 8 s. Hans Halduorsen 6 dr 2 ort som hand strax schall före bord som hand belofuet, Erich Stichsrud - 24 dr: 3 ort 4 s, Jacob Nichlasen - 16 dr: 5 s. Hans Möller ved Hönnefossen - 77 dr: 3 s. Olle Hendrichsen - 31 dr 2 ort 22 s Christen Efuensen - 4½ dr: Jon Hounerud 2 dr 3 ort. Jens Veseterud 2 dr: 4 s. Malte Kittelsbye - 5 dr 12 s Styrch Sadelmager - 27 dr: 2 ort 16 s, (fol. 11a) Anders Aslachsruud - 7 dr - 3 ort 8 s Pouell Ferden - 4 dr 2 ort. Anders Klechen 16 dr 3 ort 4 s, Engebrit holder till paa Berger schyldig - 2 dr 1 ort 12 s. Harrald Laursen Lo 6 dr 3 ort. Hans Madzen Norby - 6 dr 2 ort. Peder Burud - 10 dr. Anders Busund 5 dr. Olle Sifueresen Vager 1 dr: Madtz Spillemand 18 dr: 3 ort 20 s. Huilche alle forskreffne mötte till Vedermaals talle och gielden ey fragich, Mens begiered bedagning Noegen stund, Saa Ville de gierne betalle, huilchet h^f vice Laug^M dennem och saaledis beuilget, och bedaget den: till hösten, Mens huis de des forinden ey betaller, da der for at söges till dömbvs ved Namb och Vurdering. Ellers de öfrige som ochsaa Indstefnt her i giældet, belofuet att Indstille sig till Regenschab Saa och Lofuet at betalle huis de schyldig Inden hösten, huis de det iche gör da Iligemaader at forholdes med den: som ofuen melt ved Sögning till domb och Vurdering, etc:

RETTERGANG 2. MAI 1674 PÅ GOMNES I HOLE

Dend 2 Maij blef Retten betiendt paa Gommæs tingstue udj Hole prestegiæld effter En Riigens Citation med effter^{nc} Sex Laugrettismend, Nemlig Suend Field, Jull Ruud, Gulbrand Gumbnes Christopher Gommæs, Olle Lehne, och Peder Suarstad, Ofueruerendis foegdens fuldmechtig Hans Nielsen.

Præsenterit for os udj Rette h^f vice Laugmand S^f Jörgen Philipsen Som effter i Rettelagde en Rigens Citation Dat: 6 April Nestafuigte, Ved huilchen hand hafde hidstefnt och udj Rette fordret Endell bönder och Allmufue her udj Hoele prestegiæld for Louglic og Vitterlig Giæld dj han: Skyldig effter hans nu I Rettelagde Regenschabs bogs Vduising Nemblig, Olle Field Krefuis och Indfördt for - 13 dr: som schall vere for Landschyld af hans forige paaboende gaard Field till Juull 1659: forfalden, som Sl: Bispen till h^f Laug^M schall hafue ofuerdraget, Huilchen for^{nc} Olle Field sielf nu mötte i Rette, och foregaf at Sl: Bispen M^f Henning for vngefær fiorten Aar siden Lod söge hannem for ald da Resterende Landschyld och Rettigheed af gaarden, och bleff tagen fra hannem alt det han eyde, saa hand maatte gaa fra Gaarden, och hafuer alt siden des /: som hand och Endnu er :/ verit udj Stoer Armoed och fattigdom, och maa söge sin ophold hos Andre gotfolch paa hans Alderdomb, Huilchet sambtlig tillstedeuerende

Almufue med hannem Testered, Saaledis udj ald sandheed at vere, och dennem Nochsom Vitterligt, etc: Noch Sögtes Sifuer Suarstads och Arne Gumneses arfuinger for Endeel giæld och Resterende Rettigheed som h^r Laug^M af Sl: Bispen Iligemaader Ofuerdraget, Huis arfuinger ey Noeget der till Vill suare, efftersom dj ere begge döede i Stoer Armoed och fattigdomb, Huilchet ochsaa Almufuen saa mange her tillstede, och fornemblig de Retten betiendt Testerit, och sagde att vere udj sandheed, och Noch som Vitterligt, at samme tuende Mend döde vdj Stoer Armoed, och ey Noeget effter den: at arfue befundens, och Arne Gombnes gich Lenge och bad sit bröd, Huorfore ey Noeget hos deris Arfuinger for dennom Kand söges, Noch hafde h^r vice Laugmand Ladet hidstefne Tore Christensen som boer paa hans grund paa Mellingen for Noegen Regenschab Sluttet dennom Imellum in April 1673 :/ Huor effter Torre befindis at vere blefuen schyldig, som udj h^r Laugmands bog Staar Indfördt 13 dr: 3 ort Huilchet Tore saaledis vedgich att vere Richtig, och at hand for samme 13 dr 3 ort Samme tid afstoed till Laug^M alle huis huus och bygning som hans fader och hand hafuer bygt for^{ne} pladtz Mellingen som Laug^M tillhörig, huilchet hand nu i alle maader (**fol. 11b**) vedstoed, Ellers befindis hand derforuden att vere schyldig Itt Aars Rettigheed och afgifft af samme huus och pladtz Siden for^{ne} tid forfalden Nemblig - 3 Rdr., som hand Lofuet at schulle forære Hans Afueröen till at sige god for, = Noch var Stefnt Jon Stadum som effter afreigning her paa tinget blef schyldig - 13 dr: 12 s. blef aff h^r Laug^M bedaget till hösten at betalle, Oluf Rudzödegaard funden till Afreigning, Anders Rudsödegaard schyldig 12 dr: 2 ort blef bedaget till hösten at betalle, saa frembt hand ey vill söges till gaardens forbyrdelse, Enchen Krogsund - 5 dr: 3 ort 12 s. belofuet der for at Kiöre paa Mellumschougen i Vinter, Christen Röruig - 2 dr: 2 ort 20 s: bleff bedaget till hösten at betalle, Anders Bye schyldig effter baagen 79 dr 2 ort blef bedaget till Hösten 1675: at betalle, huis iche, da att Vnduige Gaarden, Ellers var derforuden en Stoer deel ved samme Stefning Indstefnt som till hösten blef bedaget, och Endell des forinden sig till Regenschab Med Laug^M at Indfinde, Och huis de till des ey Clarerer, da En huer for Saauit schyldig befindis at Lide dom,

Vell Ermeldte h^r vice Laug^M Loed tingliuse It pandtebref af Halduor Olsen Bierche, Jens och Engebret Pedersen Hengsle, paa deris Arfueelige Anparter Vdj Egge, Nemblig Halduors part for - 10 dr, Och de andre tuende deris part till sammen for 5 dr: 3 ort 12 s. och det vdj Nj aaremaall, Item vdj samme bref vedstaar, Christen Gregersen Bye, att hans Sl: Verfader Oluf Bye var schyldig till Jörgen Philipsen - 38 dr. Och viste ey andet till des betalling End hans Anpart udj Egge, Effter som hand han: ey arfued, samme bref Dat: d: 12 Martij 1674: Och bleff samme bref nu her i Retten vedgaaed och bekreffted af Sambtlig detz Vdstedere,

TING 29. MAI 1674 PÅ GOMNES I HOLE

Dend 29 Maij Holtes Almindelig ting paa Gornæs tingstue Vdj Hole prestegield, Anlangende Kongl: May^{tz} Naadigste brefuers AnKyndelse, Ofueruerendis Kongl: May^{tz} foeget Sr Christen Christensen Sambt effter^{ne} Sex Laugrettismend, Nemblig Juull Ruud Knud Vlleren Johannes Suarstad Christen Gombnes Torbiörn Börngen och Olle Ruud, Item Sambtlig ting Almufue her af Hole prestegield,

Blef da Lydeligen opLest och anKyndiget effter hans Kongl: May^{tz} Och Höye Øfrighedz brefuer,

1. Hans Kongl: May^{tz} Naadigste Skattebref for Neruerende Aar 1674 :/ Dat: 1 Maij Sidst afuigt,
2. Hans Kongl: May^{tz} Naadigste forordning om Kobberschatten i Norge, att en huer Ingen vndtagen, som Jordegodtz i Norge, Endten till Eyendomb brugelig pandt hafue, att gifue

af huer schippund trej Skaalpund Kobber, och huem som iche Kand bringe Kobber till veye att gifue for huer schaalpd: 20 schilling, med ellers videre samme forordnings tillhold och bemeld, Dat: 31 Martij 1674:

3. Kongl: May^{tz} Naad^{te} forordning om opgieltdt paa Rixdr., ey høyere End fijre Procento maa Prætenderis Dat: 23 Febr: 1674.

(fol. 12a)

4. Kongl: May^{tz} Naadigste forordning och forbud, om Rixdaller in specie ey maa smeltes eller af Landet vdföris, Dat: 24 Febr: 1674 :/
5. Hans høy Exell^{tz} h^r Stadtholder Gyldenlous ordre, att Officererne ey Vtillbörlig schall Tractere Soldatterne med Egen Nöttig Arbeid, hug Slaug eller des Lige v-tillbörligt vnder vedbörlig Straff, Dat: 12 octobr: 1673 :/ Item hans høy Exell^{tz} Missive till foegden om des Publication af samme Dato,

Halsteen Erichsen Tranem /: ved Söfren Hurum :/ Loed tingliuse It Skiöde aff Steener Olufsen paa Teyen, Item Sigri Redulfsdatter Refuo och hendis börn paa 4½ Lispd biug Aarlig Landschylt vdj en gaar Kaldes Wiig her paa Ringerige, samme bref af Sorenschriueren i Sanden Sougn i Tönsberg Lehn schrefuen och vnderschrefuen, sambt 3 Zignetter, Dat: d: 28 Januarij 1669.

TING 30. MAI 1674 PÅ FROK I NORDERHOV

Dend 30 Maij Holtes Almindelig ~~Sage~~eting paa Froug tingstue i Nördrehougs Prestegield, Anlangende Kongl: Ma: Naadigste brefuis Ankyndelse Ofueruerendes Kongl: Ma: foeget Christen Christensen, Sambt effter^{ne} Sex Laugrettismend, Nemblig Torgier Breen, Halduor Braag, Christopher Röseng, Houlech Veisteen Alf Leerberg och Johannes Egge, = Er da först for Almuen Oplest och af Kyndiget, forindbemelte femb Kongl: May^{tz} Naadigste, och dend höye Øfrighedz brefue och forordninger,

Noch Loed Claus Trondsen af Bragnes Læse och tingLiuse Haagen Amundsen bonde paa Fossum paa Egger, sambt Peder Tygesen ibidm: deris pante bref paa fembten Lispd Rugmeell med böxsell udj Klechen for 50 Rdr Och det udj tuende Aaremaall, samme bref Dat: d: 2 Apr: 1674 :/

Noch Loed Læse It pandte bref af velfornemme Mand Morten Laursen forig Kongl: Ma: tolder paa Sand, paa Loe, Alff paaboer, schylder 1 schipp: 1 f:ring Rugmeell med böxsell, Noch Klechen Anders Paaboer Skylder 15 Lispund Rugmeell med böxsell, och det till sammen for 150 Rixdr. Samme pandtebreff vnder hans haand och Seigl, Dat: 11 Febr: 1673 :/

Mons^f Laurs Laursen af Bragnes for retten fremKomb, och tillspurde Christofer Tueten om det tömmer som hand i fior bekom af hans fader, om der iche Joe var Iblandt Tiuge och fijre tölter som var merchet med Sl: Simen Laursens merche paa, och doeg ey Lefuerit till Noegen paa Sl: Simen Larsens veigne, huor till hand suared, at det sig Saaledis vdj Sandheed forholdt, och dend tid samme 24 tylter tillige med andet meere tömmer blef Lefueret till Laurs Laursens tienner, och af han: med Laurs Laursens holöxse merchet, da var Laurs Simensens tienner derhos och Saa at der hugs en biöxse derhos, Der effter gaf Laurs Laursens tienner Quitering for samme tömmer, tilstoed och saa Att hand for samme tömmer hafuer paa hans faders veigne betalt, Som er baade med det och Andet meere tömmer - 40 Rdr: af Sl: Simen Laursens gield, huilchet hand saaledis tilstoed at vere i Sandheed,

Noch tillspurde Ermelte Laurs Laursen Jacob Tuetens hustru Ingeleff Om det sig iche Joe vdj Lige maader forholder, med Sexten tylter Tømmer som hand i fior bekom af hendis Mand, huor till hun suared Ja, af Laurs Laursen for samme 16 tylter tømmer betalt for den: af Sl: Simen Laursens giæld, och ellers, och der tømmeret hans tiener (**fol. 12b**) blef Lefuerit, och hand det mercht, var och Laurs Simensens tiener derhos, der och blef slaget en biöxse derpaa, dette tillstodet hun saaledis att vere vdj sandheed,

Noch tilspurde Lensmanden Willadz Thrygstad, Sampt Jon Wee Och Amund Weigsall Som effter fougdens tilladelse war i gaar wed Heyeren Huis di befant paa Laurs Simensens Saugwelte af for^{ne} huustømmer med bjmerche paa dertill Suared di at di saa deraf paa welten thre Stocher som di lagde til side, = Ellers Sagde Laurs Simensens sön til den: at der war Indkommen paa Saugwelten af Samme tømmer Fire tylter och nogle stocher Och Kiendte for den: at hand var hos dend tiid at for^{ne} tømmer blef Laurs Laursens tiener Leffuerit, och af hannem med Laurses Merche Merchet Item Sat It biMerche derhos, = Huilchet di tilsagde saaledis udj ald sandhed at were Seet och hört som forbemelt, Huor effter Laurs Laursen It tings widne war begierendis.

TING 11. JUNI 1674 PÅ FROK I NORDERHOV

Dend 11 Junij Holtis Almindelige sageting paa Froug tingstue udj Nördrehougs prestegiæld med effter^{ne} 12 LaugRettismend Nemblig Thomas Tandberg, Pouell Weysten, Thorgier Breen Jon Schiörwold, Olle Knestang, Laurs Rachestad, Olle Schoug, Thruls Giermundbo, Joen Hougnerud, Olle Siffuersen Wager, Engebrit Weysteen Och Olle Schöyen Offueruehendis Kongl: May^{ts} fouget Christen Christensen, Sampt Meenige tingAlmuffue, Huor Da Kongl: Ma: schat ehr Lagt och Specialitter for Almufuen oplæst effter Mandtallet och hans Ma: Naad^{te} schattebrefs tilhold,

Fougdens thienner Hans Nielsen hafde paa Sl: Christen Olsens Arfuingers Weigne i Christiania ved Lensmands Stefnemaall Ladet hidsteffne Sl: Anders Huerfuens effterleffuersche for -20 Rixdr. 3 ort effter derom i Rette lagde Anders Huerfuen till Christen Olsen vdstedde obligation Daterit 27 Januarij 1654:

Dertill at suahre mötte i Rette Anders Huerfuens sön Laurs Andersen och bad hermed motte beroe till di fich holdet schiffte Och samptlige Arfuingerne Kunde Komme, tilstedde som hand och Meente med förste i Sommer at schulle schee, At da enhuer Kunde Suare for sin Anpart, Huilchet och paa Nogen tiid blef Consenterit och beuilget.

Laurs Laursen af Bragenes Lod Læse och tingliuse It schiöde af Jacob Bertilsen, paa halfparten udj en Saug, Bestaaende i Hönnefossen Kaldis Houfs Saugen, Sampt halfparten udj hos Staaende querne huus, Samme schiöder ehr Dat: d: 17 octobr: 1673: vnder hans haand och Zeigell = Sampt S^f Jacob Lut och Christen Christensen till vitterlighed med Samme schiödes tingliusning Protesteret fougden Christen Christensen Paa hans Exell: h^f Cancelers Veigne at hand hafuer Indsigelse paa Samme bref och handling som hand med fordeerligste i Særdeelish: Agter at paatalle,

Noch Lod hand tingliuse en Contract Imelum hannom och Jacob Lut om deris fellidz schoug Dat: 8 Octobr: 1668: vnder deris Hender sampt Arent Tostensen och Thomas Jochums till witterlighed,

Ermelte Laurs Laursen paa samptlig Sl: Simmen Laursens Veig V-möndige arfuingers weigne och deris formönderis veigne i Rette fordred endeell dend Sl: Mands debitorer som till forn

ved en Rigens Citation indgifued och nu igien dereffter möt udj Retten, Saasom först huis af samme giæld er Lodnet paa hans v-mage Peder Simsensens Nemblig Giest Stöffren, Befindis at were schyldig effter en i Rettelagde Sl: Simmen Laursens Regenschabsbog in follio - 19 Rix dr - 21 s Huilchen giæld i samme bog sig Reigst och findes Indført fra d: 8 Majj 1670 till dend 20 7br: Anno Ejusdem.

Noch fordredis effter en anden Sl: Simmen Laursens Regenschabs boeg, in quarto som staar Indført fra d: 24 Julj 1668 till d. 21 Novembr. - 11 dr 1 ort.

Indstefnte Giest Stöffren mötte udj Rette och wedgich de - 19 dr 21 s. effter dend store bog = Mens dj - 11 dr 1 ort effter den anden bog in quarto benegted hand Iche Jo at hafue faaed det som i Samme bog staar Indført till di - 11 dr 1 ort. Mens hand sagde At haand waaren der effter, Leffuered 12 tylter, och 2 stocher tömmer til hans Saugfouget Baard Olsen och blef der (fol. 13a) med Klar for samme giæld Och fich da samme waar som war 1670: Af hannem igien paa Ny Regenschab - 3 dr. och 1½ pund tobach med widere Huilched findes at saaledis udj dend store bog indført, och wedgich alt huis udj den bog staar indført och det Øffrige benegte -

Sl: Simmen Laursens Saugfouget Baard Olsen benegted at hand Ey haffde faaed nogit tömmer af hannem paa for^{ne} giæld Mens Efftersom derom behöffuis bedre och vdförlig forKlararing (!) saa Consenterit Citanten ded och dertill widere at beroe till Neste ting, Mens dend Øffrige giæld de - 19 dr 21 s som Giest Ey benegter er hand tilfunden Inden half Maanitz daug at betalle med til forAarsagelig omKostning 1½ dr. Saafremt ded Iche wed Nam och Vordering hos hannem schall vdsöges Vdj samme giæld forKlared Laurs Laursen at Peder Simmens er til lodnet - 10 dr 1 ort 8: och Söfren Kinch for sin V-magers Veigne - 10 dr. Som er at Reigne baade udj dend vedgaaende och dend negtende giæld som forbemelt,

Noch fordres Peder finde paa Kittelsby effter bogen N° 7 - 20 dr. 10 s Peder finde mötte och samme giæld wed gich Huorudj Laurs Laursen forKlarer at hans w-mage Peder Simmens er til funden - 10 dr Och Söfren Kinch paa sin v-mages Veigne - 5 dr Er tilfunden at betale Inden half Maanitz daug med 2½ Rdr. - i omKostningh eller ved Namb och vordering hos hannem at vdsögis, = Noch fordris Niels Borgerud effter samme bog N° 7 - Sex dr. 19 dr (!) mötte och gielden ey benegted samme giæld schall were lodnet paa Söfren Kinnches v-mage, Er Iligemaader tilfunden at betalle med 1 dr i omkostning eller Ved Nam och Vordering hos hannem at vdsögis.

Noch hafde de Ladet Stefne och udj Rette fordred Giest Blixrud som effter bogen N° 4 schulle vere schyldig - 15 dr. 2½ ort. DerAf schall Söfren Kinch paa sine v-magers veigne vere til lodnet - 7½ dr. Och Hans Hansen paa sine v-magers veigne - 8 dr. For^{ne} Giest Blixrud er Ey nu Her Mens flött till Walders och vil der sögis,

Noch Laurs Braaten effter bogen N° 7 findes at vere schyldigh - 17 dr 10 s. som Söfren Kinch paa hans v-magers veigne tillodnet, Paa Hans veigne, Suared Niels Borgerud at hand er gandsche forArmed som och flere witterligt och med han: bejaed = Mens Effterdj gielden Ey benegtis Kand Iligemaader med Excecution effter Lougen hos hannem forholdis om da noget hos hannem Kand werre at faa -

Siffuer Blixrud schyldig Effter bogen N° 7 - 10 dr. deraf Laurs Laursen paa sin v-mages veigne - 5 dr. For^{ne} Siffuer Blexrud wiides och at werre gandsche forarmet och er fra gaarden, och som gielden findes Richtig effter bogen Er det och ved Execution hos hannem effter lougen at forsöges om noget Kand beKommis -

Hans Rösby fordres paa Hans Hansens v-mages veigne af - 23 dr 3 ort 10 s Hand schyldig effter bogen N° 7 - 11 dr 3 ort 10 s. Samme Hans Rösby findes at were gandsche forarmed, Mens Efftersom gielden findis Rigtig effter bogen Staar det och Citanten frit for hos hannem ved Excecution at forsögis effter lougen om noget for hannem Kand beKommis effter dend dom hand der paa Bekom forleden Aar 1673: dend 23 Augustij.

Noch fordres Olle Pocherud paa hans v-magers Veigne af - 32 dr. 3 s som hand findes schyldig effter for^{ne} bog N° 7 :/ 8 Rdr. berettis ochsaa at were forarmed, Mens som gielden findes Rigtig effter bogen er och ved Excecution och adferd effter Lougen hos hannem at forsögis om nogit Kand bekommis.

Thorgier Ejnensen saugmester fordres paa Söffren Kinches V-mages veigne, af - 20 dr hand schyldig effter Bogen N° 7 och nu i Retten af han: Sielf vedgaaed - 17 dr och Laurs Laursen paa Sin v-mages Veigne Siuf Rdr: mötte och beKlaged sin Store armod som och fleere got folch witterligt Er och tilfunden at betalle Inden half Maanetz daug eller och ved adferd effter Lougen med wordering hos hannem at forholdis -

Noch fordris Engebrit Braaten paa Söffren Kinches V-mages (fol. 13b) weigne for - 3 dr. 1 ort 20 s. effter bogen N° 8 paa hans veigne mötte hans Suoger Knud Weyen och Suared at Hans Hansen schall samme penge paa hans veigne betalle Er till funden at der som inden en half Maanitz daug Iche betallis, da at lide Namb och vordering effter effter Lougen -

Noch fordris Hofflich Weysteen paa Söffren Kinches v-magis veigne - 5½ dr. som hand schyldig effter bogen N° 5 mötte och wedgich gielden Er tilfunden at betalle Inden half Maanitz daug, eller ved vordering hos hannem at vdsögis.

Noch war steffnt paa Söffren Kinches V-magers Veigne Gunder Gannum for - 3 ort effter en boeg in N° 4to N° 5. Mötte i Rette och med Sl: Simen Laursens thiener Jens Nielsens Zeddell, Dat. 19 Hujus forKlared at hand hafuer derfor Kiört bord paa Mellum schougen och der for Kiendt frj.

Sr Jörgen Phillipsen Lod tingliuse en Afstaaelse till hannem af Jacob Bertilsen paa threj f:ringers gods udj Lo Dat: 21 Novembr: 1673:

Fougden Christen Christensen war begierende dom offuer Almufuen for dend förste Termin af Kongl: Ma: schatt for Neruerrende Aar effter opleste Mandtall Huilchet en huer dermed Resterende er tilfunden vden widere ophold at betalle Saa frembt det Iche ved vorderings adferdt hos dennem schall vdsögis,

TING 12. JUNI 1674 PÅ GOMNES I HOLE

Dend 12 Junij Holtis Almindelige ting paa Gomnes tingstue udj Holle prestegield Huor da Kongl: Ma: schat for Neruerrende Aar er Taxerit och Lagt som Liudeligen for Almufuen blef oplæst effter Mandtallet och hans Kongl: Ma: Naadigste schattebrefs tilhold, Wahr offr: werenddis Ko: Ma: fouget Christen Christensen Sampt effter^{ne} 12 LaugRettis mend, Nemblig Knud Vlleren, Christen Gomnes, Olle Rud, Olle Suarstad, Anders Rud, Christopher Fecher Johannes Suarstad, Knud Lehne, Guldbrand Gomnes Olluf Berg, Söfren Horum och Jul Rud, samt Meenige ting almuffue,

Jörgen Lauridsen paa velædle her Assistentz Raads Wilhelm Mechelnburg weigne lod Læse och tingliuse en Knud Guldbrandsens Berg paa deris Sluttete Contract med Sl: Lauge Pedersen, om, hans tömmers handling Dat: 15 Majj 1668. = Noch It pantebref af Harrald Harald-

sen Burrud till welbemelte Assistens Raad udsteed for - 30 Rixdr paa en fierding tunge Burrud med böxsell for tredifue Rixdr. dat: 10 Junj 1674:

Kongl: Mayt^s fouget war begierende dom ofuer almuffuen for dend förste termin af Kongl: May^{ts} schatt for Neruerende aar 1674: effter oplæste Mandtall och hans Kongl: Ma: Naad^{te} schattebrefs tilhold Huilched der med Resterende er tilfunden vden ophold at betalle saa frembt ded Iche ved Vorderings adfærd hos den: schal vdsögis.

RETTERGANG 8. JULI 1674 PÅ HUNSDALEN I NORDERHOV

(fol. 18a) Dend 8 Julj war Jeg effter en Rigens Stefnings tilhold till Rettens betienelse paa It omtuistige Rödsted Kaldes Hundsdallen med effter^{ne} LaugRettismend Nemblig Sifuer Wexsall Solfue Baaerud Michell Oppen, Elleff Sörum Knud Weyen, Niels Follum Olle Halstenrud Christopher Hallem, Jens Grönwold Laurs Wee paa hans versön Joen Wees weigne, Laurs Bersund, och Johannes Grönwold Som till denne forretning till nefnt war Ey tilstede paa huis veigne de Øffrige dog giöre deris forfald etc: War offueruehrendis Kongl: Ma: fougets fuldmechtig Hans Nielsen, Sampt böigdelensmanden Willadz Trögstad, = Kom da for os udj Rette Thruls Aslachsen Söre Semen Och Indgaf en Riigens Citation Dat: 3 Junij Sidst afuigt ved Huilchen hand hafde hidstefnt och udj Rette fordred Rolf Gulbrandsen Heen Angaaende dend omtuistige pladz Hundsdallen, Huilchen Sag tilforn Effter It forig Steffnemaall findes Agered Och Procedered, som udj forgangen Aars protocoll findes indfört och dereffter nu paa Ny igien stefnt till doms effter Protocollen och samme stefnings widere vduisning och medför, = Effter samme stefnings opschrift befantis dend baade for Rolf Heen, och her Anders Paus Louglic at were forkynt. = Af de IndCiterede Er Ey nogen mött i Rette Huoruell de effter Stefningens opschriftes uduisning befindes at vere Louglic Stefnt, och Copier af Stefningen meddeelt Huor for er endnu till offuerflod ved thuende af os Rettens middell /: Nemblig, Olle Halsteenrud och Knud Weyen /: Rolf Heen Indschichet och ombedet hand vden wiidere udflugter ville Indstille Sig udj Rette eller forKlare huad Louglic forhindring hand Kunde hafue Da hafuer hand ey Negted Jo at wehre Louglic Stefnt Mens Sagde at hand möder iche i daug formedelst Jacob Bertilsen Ey war tilstede efftersom Jacob Bertilsen hafde schrefuit derom at sagen schulle opsettis etc: = Och saa som det Lader sig Ansee at vederparten Ey Söger Andet at Procedere Sin Sag med end udfluchter och lov huall Som gifuer hannom dis Störe Mistanche til hans paastand at vere Richtig i det hand söger den ene Prolungation och vdflucht effter den anden Som nu er dend fierde gang, wj udj dene Sag hafuer verit till Rettens betienelse med stor v-mag och forsömmelse Lange weyer fra woris huuse och gaardsbrug, Och Muelig Slige udfluchter Alleene udj dend Meening henseet baade at giöre Citanten och Rettens betiente Treet och Keed af Sagen, Huilched wj Ey Louglic eller forsuarlig Af Sagen Kundet eragte lenger at Kand eller bör hafue gienge, I Synderlighed och Effterdj dend förste gang Sagen war udj Rette Nemblig den 19 Aug: 1673 Da wederparterne Sielf begiered Sagen at motte optages paa en trej Vggers tiid Efftersom Rolf Heen beretted Sig paa dend hederlig Mand her Anders Paus, Och her Anders beraabte Sig paa Kierchestollenn som hand foregaf da ey at hafue tilstede; Huoreffter Sagen da mehre end effter deris begiering Blef forflöt til dend 22 octobr: Och wi til samme opsettelsis tiid mötte igien til Rettens betienelse Huor da baade Rolf Heen Sielf och h^f Anders Paus fuldmegtig mötte udj Rette Och da blef förhört och Indgifuen huis widnisbiurd och Documenter Som de paa deris Side udj Sagen hafde Saa de Ey widere hafde at beraabe sig paa end alleene Kierchestollen Som de effter forig paa schud end da Ey fremstilled, Och war Ey widere eller mehre at indgifue eller forebringe Huorfor Sagen end da blef opsat udj Sex vgger till dend 3 Decembr: Med dend Afscheid och forleeg at dersom samme deris paaberaabende Ey da udj Retten blef Producerit och forKlared, Da Alligeuell (fol. 18b) wden Lenger udflucht at Kiendes udj Sagen, Och som wj samptlige LaugRettis mend for^{ne} 3 Decembr: mötte igien paa Heen til samme Rettens betienelse Hafuer

Jacob Bertilsen som da sagde Sig at were derpaa Ko: Ma: fougets weigne :/ spliit Retten och befalled os LaugRettismender at gaa wor Kaas derifra och Ej wille tilstede os at forwagte Schrifuerens AnKombst Som dog hafde dend Lengste, och dend tiid megit ond och besuerligste wey och var wed aller Cortteste dage och ont före, er dog samme dag god betids didKommen Mens wahr da Ey mehre end fire af os Laug Rettismender tilstede, Huorudofuer Retten, samme tid er blefuen forhindret och spildt och forAarsaget Citanten Atter wed dette Nye stefnemaall at söge Sagen igien i Rette till Endelige dombs.

Da Epter denne forberörte Sags Leylighed, Och Effterdj at Sagen forhen paa begge Sidder fuldKommeligh er Agered och Procedered och aldeelis Inted widere eller mehre enten schrifftlig eller Mundtlich brefue eller prouf wered at indgifue eller paaberaabt widere end alleene Kierchestollen som dennom er gifuen offuerflödigh tiid och Respiit noch till at fremschaffe, Och dog Ey endnu Kommen tilstede i Rette, Hafuer wj derfor effter dend beuislighed och Retledning om os allerede ehr forestilled, Saaledis udj Sagen forefunden och for Rette dömbt och afsagt, = At saa som foruden det ene forindförte af Citanten i Rettelagde gammell Pergamentz bref Huorudj staa indfört och benefnt at were solt 2½ örisboll Jord i Syndre gaarden i Semen som ligger i V-tui huusdallen i Studiche fiedengen,¹ etc forKlaris med videre och vdförligere med de af Citanten Thruls Sehmen i Rette förte thrende prof Nemblich Engebrit Rönneru, Ragnild Grönwold, Och Effuin Pedersen Waagaard, Huilche alle tydelig och Vdförlig Proufuer och forKlarer Huorledis Sl: her Thorchild fordem Sougneprest paa Jefnager saa tit och offte paa wnderscheedlige tiider hafuer gandsche och aldeelis benegtet och fragaaed inted at hafue wered Eyendis eller Raadig udj denne omtuistige pladz och Eyedeeller enten udj Landet Schouf eller Rödsted ved Flue Kinned, Mens alleene fischerj wdj Wandet och Kiennndt sig Sielf och deraf bekommed fisch till afgifft, Och End wiidere forKlarer di thuende prouf Ragnild Grönwold och Effuen Pedersen Waagaard udförlig, At Asle Schollerud och hans Broder hafr: sig tillholdet och brugt for^{nc} Hundsdallen wnder Söre Sehmen, och huad brug och hugst der scheede af andre /: i de tiider, som dj proufuer om war med deris forlof, Och Ragnild Grönwold udj sin proufning end yderligere och omstentlig forKlarer Huorleedis och paa huad Maade Heens besiddere er Kommen till at bruge samme pladz etc: = for uden forsk^{nc} beuislighed hafuer wj end och Aasteden och Eyedeellerne i Sig Sielf med mueligste flid grandschet och besigted Huad Retledning wj af des Leylighed Kunde schiönne Och fatte, Da Kunde Ey heller Andet Sees och sluttis end at samme omtuistige pladz och Rödsted, Jo er udj Söre Sehmen eyedeeller efftersom samme gaard af 1½ pd: Ringer - 4 Setting schyld Ey hafuer wiidere eller anden vdwey end Indsluttede dette Hundsdallen med Alleene paa denne Side Synden for hans gaard som ey Kand were mehre end vngefær threj eller fire Musquet schud i ald sin Lengd Indtill Michel Openns Eyer till Rönneru des Synden for vedtager, Och udj bredeen saa som i Øst och Vest er och gandsche lidet och Ringe Eptersom Elfuen udRinder digt ved gaarden och denne omtuistige pladz paa dend Østre Side och Lidet der vest offuer fra er en tör ---- Som ey Kand Ahnsees till noget döchtig Huorhen des Eyedeeller gaar paa dend side wdj wester vdj Huilchen Ringe udRast ey Synis noget Synderlig döchtig vdnndtagen alleene denne omtuistige pladz och Rödstönd Hundsdallen, = Imod Huilche forsk^{nc} prouf och beuislighed Sampt Öyensunlig grandschning wj Ey hafuer Kundet Erachte eller Ahnsee noget af huis wederparterne hafuer fört i Rette, Saa gyldig eller Effterretlig at de till samme pladz Hundsdallen Kand hafue nogen Ret eller Louglig Adgang efftersom derfor Aldeelis ingen beuislighed forrestillis, som wj till effterretning Kunde fölge Imod offuer bemelte som af Citanten i Retten er forKlared = thi huad sig Belanger dend Böxsell Zeddell som Sl: her Thorchild til

¹ Skriveren viser her til et brev utstedt 15. september 1494 på Vang i Jevnaker, men har åpenbart hatt store problemer med å tyde originalteksten: *i sudre gardhenom Simmene som ligger iytre Hurodalenom i Strendighe fyordongenom*. Brevet er gjengitt i *Diplomatarium Norvegicum III*, nr 994, og transkribert i ”Middelalderbrev fra Ringerike 1263-1570”, brev 144: *i søre gården i Semmen som ligger i ytre Ådalen i Strandingsfjerdingen*.

Rolf Heen hafr: vdsted da befindes dend Langt yngre end for^{ne} prouf hans egne ord derom hafr: vundet Saa Muelig dend Sl: Mand af Angifueren dertill Kunde wehre forleedet och giort wrang vnderretning = Effter huilchen foromrörte beschaffenhed wj for Ret och billigt hafuer Eragedt och forefunden at denne paastefnte och omtuistige pladz Hundsdallen bör at följge och höre vnder Söre Sehmen och af Söre Sehmen at Nyde Sin vdRast och Eyedeeller udj Söre aldt nu till Rougneruds Eyedeelle wedtager = Angaaende Kaast och (fol. 19a) thæring Som Thruls Sehmen Prætenderer i Ringeste till - 32 Rd^t der for ehr hannem tillkiendt af Rolf Heen at betalles - 18 Rdr, = Mens huad Sig belanger huis brug och Aawirche som Rolf Heen paa for^{ne} pladz enten af Jord eller schouf, Kand hafue begaaed. Da forblifr: des Louglic Sögning hannem frj och forbeholden wed Louglic och behörlig beuis och forklaring etc.

RETTERGANG 3. AUGUST 1674 PÅ DROLSHAMMERSETRA I NORDERHOV

Dend 3 Augustij war Jeg effter en Riigens Stefning till Rettens betienelse paa en omtuistige pladz udj Gaardhammers Marcher, Kaldis Drolshammer Setter med effter^{ne} 12 LaugRettismend Nemblig, Michell Oppen Jon Wee, Olle Halstennrud Christopher Hallem Knud Weyen Alf Leerberg Johannis Egge Helge Wehme Thorgier Breen Pouell Weholt Niels Follum Jacob Wager Offfueruehendis Lensmanden Willadz Trögstad, Huor da Jörgen Lauridsen wonnhafftig paa Bierche for os udj Rette Præsenterit en Riigens Citation af dato: 3 May Sidst afuigt som hidtill med parternis Content er Prolungerit och forflöt wed Huilchen hand hafuer Ladet hidstefne och udj Rette fordre Halduor Nychleby Herudj Nördrehougs prestegield boende han: tiltallende for en Stor Andeell Saugtömmer hand schall hafue hugget udj hans gaards Drolshammers eyedeeller Kaldis Drolshammer Setter formeener hand derfor bör lide oc indstaa Epter samme Steffnings widere medtför, = Item findis ochsaa udj samme Steffning indfört at wehre Stefnt Laurs Laursen af Bragenes och Halduor Nychlebyes paabe- raabende hiemmelMand til samme tömmerhugst.

Indstefnte Halduord Nycklebye mötte udj Rette och sagde Sig ey widere herudinden hafuer at Suahre end hand forschuider Sig till sin hiemmelis Mand Laurs Laursen och Ey fragich Jo at hafue hugget dette omtuistige tömmer Strax ved och digt omKring det for^{ne} Setter Som di Kalder Drolshammer Setter och at hand hafr: hugget det westen for Setter Myren som schall hafue vered til sammen 3½ tylt Hugget och Ned Kiört och till Laurs Laursens tiener Leffueret Och Efftersom endeell af for^{ne} tömmer schall vehre huggen udj Sl: Simen Laursen Lefuende lifue, som Halduord Ey fragich Saa begierte Jörgen Laursen at hand wille fremuise huad hiemmel hand hafde af han: til samme hugst Huortill hand Suared at hand Intet schriffthlig hafde fra han: derom Mens Sagde det med vidnisbyrd at wille forklare, Saauelsom Sl: Simmen Laursens Arfuingers tilstand derom,

Till proufs udj Sagen hafde Jörgen Lauridsen wed böigde Lensmands steffnemaall Ladet Indstefne, Laurs Wee och Sifuer Wexsall Sampt Michell Drolshammer som Mötte tilstede och Eptersom wj nu samptlig Hafuer weret paa och omKring forsch^{ne} omtuistige pladz och Aasteed Nemblig Drolshammer Setter, Och med mueligste flid besigted och Erfahred baade Drolshammers och de fire Sl: Simmen Laursens pladser Nemblig Setter och Lij desen udwey och Eyedeellers beschafenhed Och Laurs Laursen paaberaabis at wehre Halduord Nychlebyes HiemmelMand Ey nu möt her tilstede, Mens begierer widere beleyligt fremschud Huorudj Citanten Sig Ey heller weigred, Saa Eragter det dog v-nödig at enten parterne eller Rettens betienter derom effter till Aasteden v-mager Mens er forelagt at parterne till Neste almindelige Sageting Sig herom udj Rette Indfinder med huis prouf och beuislighed de paa enten Sider udj Sagen Kand hafue, at da der effter Kiendis och dömmis Kand huis for Louglic och Ret eragtes,

For^{ne} Jörgen Lauridsen Lod ochsaa udj Retten oplæse Ko: Ma: fougetz Arrest som er giort paa for^{ne} omtuistede tömmer till Sagens vddragt d: 1 Julj 1674 -

Noch hafde for^{ne} Jörgen Laursen ved Lensmands Stefnemaall ved femte Stefne till i dag Ladet hidstefne Michell Setter Suend Tueten, och Salfue Baarud Och Olle Tangen Iligemaader for schouf hugst udj for^{ne} Drolshammer eyedeeller som er westen for Setter Myren Huilche alle fire mötte tilstede udj Retten och Suared Michell Setter at hand aldrig hafr: hugget noget ved DrollsHammer Setter, Mens der Østen for Setter Myren hafuer hand brugt hans Mestehugst Suend Tueten Suared at hand ey hafr: hugget noget westen for Setter Myren, Salfue Baarud Suared ochsaa at hand der Ey nogit hafuer hugget, Det samme Suared ochsaa Olluf Tangen, widere bleff Ey derom forKlared, etc:

RETTERGANG 19. AUGUST 1674 PÅ FROK I NORDERHOV

Dend 19 Aug: effter en Riigens Citations tilhold blef Retten betient paa Froug tingstue med effter^{ne} 12 Laugrettesmend Nemblig (fol. 19b) Halduord Braag, Østenn Alme, Anders Ferden Peder Berg Olle Western Simmen Egge Engebrit Alme, Anders Klechen, Thruls Giermundbo, Anders Klechen, Laurs Lundstad, Olle Schøyen och Laurs Weysteen, war offueruerendis Kongl: Ma: fouget Christen Christensen, = Huor da for wdj Rette fremKom Höyachtbahre och welædle h^r ober auditör och stabs Secretarius Zacarias Lembfort udj egen person, Som wed sin fuldmechtig Jacob Bertilsen udj Rette Producerit en Riigens Citation Dat: 13 Julj Sidst afuigt wed Huilchen hand som sigt och sagefaldz Forpachter her ofr: Stedet hafde hidstefnt och udj Rette fordred en deell bönder och almufue her af Nörderhougs prestegield Hafuendis den: at Söge och tiltalle udj effterfølgende maader, = Saa som först Alf Lo for Slagsmaall med Olle Buhane Huilched Olle Buhanne sig nu i Retten beKlaged at hand Slog han: i Ansigtet med en Kande, Saa hand fich threj blodwide huor af dog Ey nu noget Synderlig Kiendelig vndtagen noget blaaf ofr: Næsen.

Indstefnte Alf Lo mötte och Ey benegted Jo Slog till hannem med Kanden och sagde at hand Sielf voldte och forschylte det, Er derfor tilfunden at böde - 2 mark Sölf effter M-H B: 17 och en ½ dr. i omKostning och dompenge etc:

Noch stefnt Peder Smid ved Hönnefos, for Slagsmaall och offuerlast paa Börge schredder beganget Item derom til proufs stefnt Hans Johansen, Olle Hönen, Hans Olsen och Karj Thorchilds datter for^{ne} Peder Smid mötte udj Rette, Mens Eptersom AnKlageren, Börge schredder /: Jacob Bertilsen foregifuer at vehre louglig steffnt /: Ey möder tilstede, formeente hand med sin sigt bör vere forfalden, Sampt och til forAarsagelig omKost at Erstatte, Mens Eptersom Stefnevidnerne ey udj Retten tilstede beroer dermed till des at di ved æed Testerer at hafue hannem Louglig stefnt, = Noch stefnt Tore Christensen boendis ved Haagen Sersiantes for slagsmaall med Jacob Pedersen Rösholmen Huilche begge mötte i Retten tilstede Och benegted Jacob Pedersen at hand Ey nogit hafuer Slaget han: det samme benegted och saa den Citerede Tord Christensen, BeRaabte sig ochsaa paa her Laurses tuende thieniste dreng, Knud och Jens at wille giöre beuisligt huem der Slog han: och at hand det Ey gjorde ehr der forelagt Samme sine prouf till Neste ting i Holle giæld at före,

Noch War steffnt Pouell Weyen for slagsmaall Blef sagt hans forfald at hand er en Kröbling och Ey Kand möde Huorued och Jacob Bertilsen Lod sig Nöye Och Ey widere paa Sögte -

Noch war steffnt Anund Pedersen husmand paa Berrigs for thyffuerj beganget hos Morten schomager Och Eptersom AhnKlageren Morten schomager möder Stefnemaallet formeente

Jacob Bertilsen hand med sigt och til forarsagelig omKostning burde vere forfalden, beroer och til med Stefnewidnerne forKlarer at hand Louglig stefnt.

Noch stefnt Erich Jacobsen Sagmester paa Jacob Söffrensens Saug for Æreschælderj paa Jesper Gregersen, Anden paaschedaug, Huilche begge baade dend IndCiterede och Jesper Gregersen och sagde Jesper at hand hafde schielt han: for Een Lögner och Een bedrager dend IndCiterede Sagde at hand Ey kand mindes han: saaleedis, schieldet och dersom det scheid da hafr: det verit i hans druchenschab, och vidste der ingen schiell eller Reede till bad han: om forladelse Som de wedkommende och med benöyed,

Noch War stefnt Tomas Asch och hans quinde for offuerlast giort paa Olle Giörud paa hans ting wey saauelsom i hans paaboende gaard paa Anklageren Olle Giöruds Veigne, ved Stod at Tomas Asch hans quinde Sagde hans forfald at hand er siug, och paa hans veigne vedstod at Tomas Asch Slog han: vnder öred med sin spanschRör och det scheidde en dag som her var ting Och det scheidde Imellum Bierche och Froug som hand slog han: = Indstefnte Tomas Asch mötte udj Retten och Ey benegted hand Jo gaf han: It slaug af en Kiep Mens sagde det var ey hans tingwey, Mens Sagde at Tomas samme tid drog til tingstufuen och Olle drog der fra = Jacob Bertils: foregaf det scheidde d: 30 May Da her var ting paa Froug Tomas dertil suared at hand Ey Kand mindis at det war den 30 May.

Effter Huilchen Leyligheed Och Epterdj det af Thomases egen vedgaaelse, Nochsom formeenis at hand hafr: Slaged Olle Giörud paa sin tingwey, Da Widis han: Icke Imod ting B: 5 Capt: at Kand befrj hand Jo med sine böder Nemblig 8 Örtuger och 13 mark Sölf bör were forfalden med sampt 1 dlr: omKostning = Noch war stefnt Tomas Asches quinde for slagsmaall begaaed paa Olle Giörud Huilchet Olle Giöruds quinde Nu paa hans Veigne foregaf at hun Slog hannem threj Slaug med en spansch Rör offuer hans Axseler Tomas Asch paa hans quindes Weigne (fol. 20a) det Ey willed wedgaa, Mens formeente det burde Louglig beuises Forblifuer derfor till bedre beuis, till Neste ting, = Noch Steffnt Gulbrand Gaarhammer for hand schall hafue holdit sit barn forlunge fra daaben, Huoroffuer det wden daab och Christen dom bort död, Indstefnte Gulbrand möt tilstede Sagde det war Ey mehre end thj dauge baarnet döde effter des födsell Sagde at det war nu i voris i förefaldet Effter Huilchen Leyligheed hand er tilfunden at pleye och udgifue Sine böder Nembl: 10 Rdlr, effter derom Kongl: Naad^{te} udgangne forordning Dat: 23 May 1646 medt Sampt en Rdr. i omKostning och dompenge.

Noch war stefnt Alf Lo for slagsmaall och bloduide giort Anders Sörum af Holle gield, Alf Lo mötte och sagde hand Ey widste der Af formeente det Louglig burde beuises, Huilched Sag gifues at schall vere scheid paa Sörum paa fredet sted dend 5 May beroer till Neste ting till bedre beuisligh:

Noch war stefnt Laurs Kullerud for slagsmaall paa Jörgen Postes hustru begaaed Laurs Kullerud mötte udj Rette och benegted hand hende ey Slaged formeente det burde giöris beuisligt, = Jörgen Post mötte och i Rette som hannem derfor Anklagede och derom förde thuende prouf Nemblig Thruls och Erich Wager Huilche effter aflagde Æed derom proufued som følger.

Thruls Waager Proufued at nu forleden war hörte hand at Laurs Kullerud Och Jörgen Postis quinde Kom i thrette om It styche Jord, Jörgens quinde Saade paa Kullerud och som hun hafde Saaed Kom Laurs til hende som hun war Inde udj dend Anden stue hos Weyen och tog hende bag i Axlerne och förte hende udj igiennem dören Saa hun falt hoffuidstub, Mens di saa ey hand Slog hende noget Samme ord och Ennstemmig proufued ochsaa Erich Wager, = Effterdj Ey beuises at Laurs Kullerud hafuer slaget eller giort hende nogen schade vides hannem ey till nogen Erlidende derfor at Kand Kiende, = Noch Var Stefnt Gulbrand Vltued for en tiufstollen quern som hos hannem schall findis, Sampt Stefnt Haagen Settrang med Sine

prouf och vidnisbiurd Indstefnte Haagen Settrang mötte udj Rette och foregaf en quern at were tagen af hans quernehuus, uden hans Vilge och wiidschab Huilchen quern hand Igien hafuer fundet udj Gulbrand Wltueds Quernehuus som dend nu er beliggendis, = Gulbrand Wltued mötte och herimod Suared At dend quern som Ligger udj hans quernehuus hafuer hand kiöbt af Sl: Olle Lij Och gaf hannem derfor en hest Som Olles Enche endnu hafuer hos Sig, Olle Lies Enche Marj mötte ochsaa udj Rette och vedstod at Gulbrand Vltued hafuer faaed samme quern Af hendis Sl: Mand Olle Lj och der till er hans hiemmell och sagde at hesten endnu er hos hende Som hendis Sl: Mand fich af Gulbrand for samme queren.

Haagen Settrang, hafde Indstefnt och förte effter^{ne} prouf i Sagen Nemblig Hans Gullerud, Knud Olsen Huilche effter aflagde och forelæste boger æd proufued som følger -

Hans Gullerud proufued at hand tillige med for^{ne} Knud Olsen nu forleden i war war effter Haagen Settrangs begiering i beschichelsewiis hos Marj Lij och Haagen war Sielf med denem da tillspurde Haagen hende om hun eller hendis Mand hafde Solt Gulbrand Vltued, Nogen quern forleden höst eller Winter, da Suared hun her har iche weredt solt nogen quern Widere hafde hand Ey derom at proufue, = Samme ord och Lige Eenstemmig proufued for^{ne} Knud Olsen,

Noch hafde Gulbrand Vltued hidstefnt och i Rette förte effter^{ne} prouf, Nemblig Jörgen Post, Jacob Wager, och Jacob Gunbiörnru Huilche effter aflagde æd derom proufued Som følger, Jörgen Post proufued at hand nu forleden i winter med sin quinde, holt till hos Olle Lj Och nu forleden wngefehr ved Kyndelsmistiid en dag wed Midafftenstiid da kom Gulbrand Vltueds dreng did till Lj och wille hente en quern, Mens som Olle Lj Ey war hiemme fich hand Iche quernen dend tiid, Om otte dage dereffter Kom atter Gulbrands dreng igien effter samme quern da war Olle hiemme och Leffuered hannem quernen Som Olle Och begge hans Sønner udtog af en Liden Koffue och fich hannem (fol. 20b) dend och de Lagde dend paa Steden Som hand hafde med sig. Och som Jörgen Post Spurde Olle Lj Huad Gulbrand schulle gifue hannom for samme quern Suared hand at hand fich dend Suarte hesten af hannem derfor Och at Jörgen Postes quinde war och hos och Neruehrende samme tiid, = Noch proufued for^{ne} Jörgen Post at dagen efftersom Haagen Settrang med sine widne forind förte hafde werit hos Marj Lj, da war hand och for^{ne} Jacob Halduordsen Gunbiörnru effter Gulbrand Vltueds Quindis begiering hos Marj Lj och tillspurde hende om hun wille wehre Gulbrands hiemmell till dend quern som Haagen Settrang Kiender sig till dertill Suared hun Ja at hun er Gulbrands hiemmell dertill och sagde at hun Erlig hafde faaed dend och Sagde at hendis Sl: Mand hafde faaed dend Af Stallen Westreen, Sagde at Olle Lj hafde Laant Stellan Westren fire daller, Och derfor faaed samme quern i betalling widere hafde hand Ey derom at proufue, = Jacob Halduordsen proufued Eenstemmig och lige ord effter tilspörgelse af Marj Lj, at hafue hört lige som forbemelt Jörgen Post derom proufued och tilstaaed hafuer och hafde Ey andet derimod at proufue,

Jacob Wager proufued at i woris effter ad for^{ne} widne effter Gulbrand quindis begiering hafde werit hos Marj Lj da atter hand och Jörgen Post med Gulbrand Vltued effter hans begiering hos Marj Lj och hörte at Gulbrand tilspurde hende om hun Jo Iche er hans Hiemmell till denn quern som Haagen Settrang Kiender Sig till Huortill hun Suared Ja at hun Kunde iche andet sige end hand Jo fich samme quern af hendis Sl: Mand och sagde at hendis Sl: Mand hafde flieed Stallen Westreen fire daller, dend tid hand tiente paa -----² och hun widste iche Andet end hand hafde faaed samme quern for dj - 4 dlr., Widere hafde hand Ey derom at proufue,

---

² Ikke utfylt mellomrom i teksten.

Jacob Bertilsen paastoed och formeente at Effterdj Marj Lij först hafuer benegted ey at were Gulbrand Vltueds hiemmell till dend omtuistige quern som Haagen Settrangs fördte prouff derom tilstaaed hafuer, saa hun derudj befindes tue hermed formeener hand hendis ord ey bör staa til troende och Satte i Rette och formeente at Gulbrand Vltued enten burde beuise sig en Lefuendis Mand till hiemmell samme quern eller och were tyff derfor, = Gulbrand Vltued endnu beraabte sig paa Jörgen Postes quinde, Sampt hans dreng Olle Andersen som hos war der quernen af Olle Lj blef Lefuered Huorfore widere med denne Sag beroer till Neste Almindelige sageting at Gulbrand Vltued till des Kand faa stefnt, och fört samme hans paa beraabende prouff,

RETTERGANG 20. AUGUST 1674 PÅ FROK I NORDERHOV

Dend 20 Augusti blef atter Retten Betient paa Froug tingstufue effter forindbemelte Riigens Citation Effter^{ne} Sex LaugRettismend Nemblig Østen Alme, Olle Westreen, Madz Raae Halduor Braag Engebrit Alme, och Olle Schöyen offueruehrendis Kongl: Ma. fouget Christen Christensen, = Kom da atter for os udj Rette Jacob Bertilsen som paa her ober auditörs weigne effter samme Stefnemaall udj Rette fordred desse effterschr^{ne} Nemblig Torgrim Huall for It Knifsting begaaed paa Knud Sommedahl, Knud Sommedall mötte udj Rette oc fremwiste Sin Arr, Huorudj hand hannem samme Knifsting hafr: tilföyed Mens Torgrim Ey möder Huoruell Böygdelenmanden Willadz Trögstad i Retten Testerit at hafuer han: Louglic stefnt, med widere paa Huall som hand hafft Sit tilhold, Formeente Jacob Bertilsen hand med sin sigt burde vere forfalden, = Noch war stefnt Olle Huall formedelst hand Med Mathiis Sas Imod öffrighedz befall uden Ordre, Har gaaed i Beschichelse, Indstefnte Olle Huall mötte och sig derudj vndschyldte och vidste ingen forseelse derudj at hafue begaaed, er med Citantens Consent at beroe til Neste ting, till des bedre forKlaring, och at Producere des schriftlige Beschichelse udj Rette, = Matthias Sas war och stefnt, Mens er herudj tinglauget,

Noch war stefnt Peder Bueru for lensmands Stefnings forsömelse Contra Michell Rytter Peder Bueru Mötte udj Rette och suahred hand Ey widste af Samme stefnemaall, Mens Effter som ey beuises hand louglic Stefnt, er hand for dend tiltalle Erlediget, Harrall Germundbo, War och stefnt Mens bleff dog af Citanten Consenterit dermed At Beroe.

Noch war Steffnt Biörn Flechesöe for offuerlast, giordt Harrald Gundersby, Huilche begge mötte udj Rette och af Harrald BeKlaged Ey Anderleedis end som hans fæe (fol. 21a) war Inde udj Biörns Rougbraade, derfor blef Biörn wred och sagde hand motte lige saauell tage hans liif som hans födde fra Hannem och Biörn fich han: Sin egen Knif och Bad hannem Stiche sig med widere ofLast scheede der Ey, widste han: derfor Ey till nogen Erlidende at Kiende.

Noch war steffnt Erich RingAasen formedelst hand tilsagt at Laugmanden paa fougden veigne at gaa i hans Ma: Erinde till slotted och ded Ey ville EffterKomme, Huilched haand Ey sielf Kundet benegte Huorfor hand er tilfunden at böde 2 mark sölf for schydzferds offuerhörighed, Sampt 1 ort i dom penge, = Noch war steffnt Johannes Egge for wold och tag d: 11 Julj Paa Peder Jensen Braaten Derom wahr till prouffs Indstefnt, Christopher och Peder Hoffuind, Mens Eptersom Johannis Egge Sielf Ey benegted Jo at hafue tagit hans bösse fra han: som hand stod med den ved Peder Ekunruds huus och sagde hand gjorde det formedelst hand gich der och brugte schytterj Huilchet dog Ey Siunis Louglic adfaret, Huorfore Johannes Egge Er tilfunden at Leffuere han: Sin bösse igien och böde - 3 mark sölf effter Kiöbebalchens 1 Capt: Sampt ½ dr: i omKostning, dog den halfue daller effterlod, h^r ober auditör, = Noch war stefnt Laurs Bersund for Knifsting, begaaed paa Engebrit Busterud, mötte begge och det benegted bleff aff Citanten Consentered dermed til bedre beuislighed at beroe til Neste ting,

Noch Indstefnt en deell for waabentings forsömmelse och offuerhörighed, Nemblig Harrald böcher, huusmand mötte och vndschylte sig at hand hafuer vered Soldat och bad at motte forschaanis er tilfunden at pleye hans böder effter udfar B: 12 Capt: sampt 1 ort i omKostning, = Noch Jon Jonsrud blef effterlat, Pouell BarnAas Een wirches Mand stefnit forKlared at hand dend tiid laa Siug er derfor befriet for hand Ey sielf mött; Mens formedelst hand dog Ey med sin gewehr holdet sig Lougen effterretlig Er hand derfor til funden at pleye sine böder for huer waaben, = Noch hafde hand stefnt endeell Som foregiffuis at vere Borgerchabetz tienere ved deris Saugbrug Thosten Heyeren Laurs Simmensens Saugmester: Olle Andersen Michell Tollesen Setter, Niels Effuindsen Heyeren och Laurs Laursens Saugfolch och thienere, Christopher schomager, Gutorm Trulssens Saugmester Jon Amundsen och Haldor Saugmester Paa Samptlig deris veigne, Indgaf endeell af Borgerschabetz deris schriftlig Indleeg, Formeente de Ey burde Suare noget waabenting her paa Stedet efftersom de er deris folch och thienere ved bruget, Item at de och Ey heller derom er tilsagt eller aduared om Sidste waabenting, Huilched Jacob Bertelsen foregaf dog til Neste ting at wille giöre beuisligt at budstiechen hafr gaaed til dennem derom Huortill det ochsaa beroer, = Noch steffnt Effuind Suarffuer huusmand mötte forKlared at hand mötte paa waabentinget Mens Ey hafde sin gewehr med sig er derfor tilfunden at böde for huer gewehr hand schulle hafue 1 mark Sölf, Noch wahr Stefnt Thorchild huusmand paa Follums Eyer mötte och sig vndschylte at hand Ey boed mehr end tho aar Er tilfunden at pleye hans böder baade for hand Ey möt waabentinget saa och for hans gewehr hand der burde at hafue, = Noch war Stefnt Anders Hengsle Hans Laursens huusmand mötte udj Rette benegted at hand Ey hafde faaed noget tingbud eller widste af waabentinget at Sige förend dend samme dag, som tinget wahr, at Effuind Suarffuer Kom gaaendis forbj hans och gich till tings och som det Ey forKlaris at hand hafuer faaed tingbud Kunde hannem Ey till nu nogen böder erKiendis, Effuind tömmermand ved Saugerne er och stefnt Hafuer Ey werit hiemme Siden hand blef steffnt, er derfor forelagt wnder samme stefnemaall at möde till Neste ting, = Noch war stefnt Tord Smid och Magnus Möller huusmænd ved Hönnefos mötte begge och sagde Ey at hafue faaed nogen tingbud eller budstiche till sig om waabentinget Bleff ey heller af Citanten beuist eller forKlared Kunde derfor ey heller nu findes til böder derfor, = Noch war stefnt endeell Som foregiffues at wehre Sr Jörgen Philipsens folch, och thienere ved hans brug, Iligemaader for waabentingetz offuerhörighed, Nemblig Hans Dall, Jörgen Holle Frantz Stolpestad, Baard och Anders Mellingen, Erich Frougs Øddegard, Olle Hendrichsen, Olle Andersen Huilche samptlig her ober auditörs, Saauit beuilget med dend tiltalle till dennem at Lade beroe til at fornemme hos Sr Jörgen Philipsen om hand will suahre for dennem Huis iche da hans (fol. 21b) Sögning hos dennem effter Stefnamaalet Sig forbeholden,

Michell Giille Rytter for Retten fremKom och tillspurde Marj Mortens daatter Jordemoder Huem Jöran Gulbrands datter udj sin barnefödsell udlagde till sin barnefader Huortill hun Suared at hun i sin barnsnöd for hende beKiendte at Tosten Sten war hendis barnefader och hun Sagde, at hand gjorde det thredie dag Jull, Mens dagen effter ad hun hafde föd barn da schylte hun Michell Rytter till barnefader, = Noch Epter Michells tilspörgelse tilstod Jöran Gulbrands datters broder Söffren Gulbrandsen, At Imidlertid for^{ne} hans Söster gich med barn Da war baade hun och Sören paa Biörnstad Huor hand hende tilspurde, Huem hendis barnefader var, da Sagde hun Thosten Steen och at hand gjorde det thredie Julle dag, der effter gich Sören till for^{ne} Thostenn och tillspurde hannem derom efftersom hand och da wahr paa Biörnstad, da negted hand at hand aldrig hafde med hende at bestille, Mens hand negted Iche det hand Jo war i huus med hende thredie Julle dag Natten offuer paa Giille.

Belangende Börge schredder som wed for^{ne} steffning Stefnt och Ey möder Derom fremKom nu stefne widne for Retten fremKom, Nemblig Christopher Langmoen och Knud Willadzsen Huilche begge nu for Retten ved æed tilstod At dj Louglic hafuer Stefnt for^{ne} Börge schredder

och som hand Ey möder er hand effter Jacob Bertilsens paastand som forindfört tilfunden at pleye hans böder Nemblig 8te Ørtuger och 13 mark sölf Sampt 1 dr: i omKost och tæring,

RETTERGANG 6. OKTOBER 1674 PÅ HEN I NORDERHOV

(fol. 26b) Dend 6 octobr: wahr Jeg med effter^{ne} 12 Laugrettismend Nemblig Siffuer Wexsall, Olle Halsteenru, Anders Ferden, Peder Knæstang Hans Berg, Alf Lo, Olle Knæstang, Jon Wee, Knud Weyen Niels Follum Noch war tilneft Jon Honerud, och Haagen Settrang som iche ennu wahr Kommen tilstede :/ Samptlig till Rettens betienelse effter en Riigens Steffnings tilhold paa Heen var Offuuererendis Ko: Ma: fougetz fuldmegtig, Jörgen Hansen Sampt böigede Lensmanden Willadz Trygstad,

Huor da udj Rette Præsenterit Erlig acht och welfornemme Mand Sr Laurs Laursen, af Bragernes och Indgaf en Riigens Citation af Dato: 27: Junij Sidst afuigt wed Huilchen hand hafde hidstefnt till Heens Setter, Jens och Johannes Grönwold, formedelst de sig schall vnderstaa deris gaard Grönwold desen schoug och vdwey lenger at will hafue ende med Louglic vdueyes breffuer schall Kunde beuisse etc: Item ved samme Steffning er Stefnt Ingeborg Sl: Hans Hansens paa Bragnes som for^{ne} Grönwold wed pant schall were Raadig, Noch til prouffs Indstefnt Jon Waagaard, och Steener Marjgaard effter samme stefnings widere medföer,

Indstefnte Jens och Johannes Grönwold mötte udj Rette och Suared at dj Hafde prouf och Vidnisbyrd i Sagen at före. Mens dj Hafde dem iche nu till denne tiid Indstefnt,

Imod samme deris prouf Protesterit Laurs Laursen att Effterdj di Hafuer faaed, Louglic Kald och varsell formeener hand di hafr: haft tiid och Respit Noch till at Indstefne deris Prouf, = Paa Indstefnte Ingeborig Hansdatters weigne mötte hendis sön Samuel Hansen och Indgaff Hendis schrefftlig Indleeg, Dat: i daug Huorudinden Hun forre giffuer ved for^{ne} Steffning at wehre Steffnt til Nest afuigt - 30 Aug: och at hun til samme tiid war bered med sine prouf och widnisbyrd at möde och at hende er v-uidendis det Sagen till i daug opset och hender v-beleilig till i daug at möde Særlig for hendis prouf och widnisbyrd protestered och saa at samme opsettelse ey er scheid paa Aasteden Formeener derfor Ey plichtig widere till dette Steffnemaall at Suahre med widere derom hendis Indlegs medför; Derimod Suared Laurs Laursen, Och formeente samme hendis Indlegs der Ey paa nogen Loug eller Ret funderit Ey kand eller bör hindre hans Steffnemaall och Louglic Processes gienge Effterdj hun sig Ey Kand vndschylde Jo at hafue bekommit Louglic warsell effter opsettelsen Saauelsom och (fol. 27a) ochsaa haft tiid och Respit noch till at faa Stefnt sine prouf.

Jacob Lut wed hans thienner Gabriell Pedersen Lod Indgifue Sit schrifftlig Indleg och Indsigelse i denne sag Daterit i dag, Huorudj hand foregifuer udj denne sag at were Interesserit, Effterdj hand hafr: til forhandlet sig huis Masteschoug der Kand findes udj Grönwolds schoug, Och formeener derfor, till denne sag bör hafue Kald och warsell med widere samme Indlegs medför, Imod samme Indleeg Suared Laurs Laursen At Effterdj Jens och Johannes Grönwold nu her for Retten effter tilspörgelse, tilstod och beKiende Ingeborig Hans datter for derris Landherre det samme hun och saa wed for^{ne} hendis Indleeg wedgaar Formeente hand forsch^{ne} Jacob Luts Indsigelse Ey heller Kand eller bör giöre nogen hinder udj dette Hans Louglic Stefnemaall och rettis Sögning och formeente sig eller denne Process Ey at were Hinderlig huad handling hannom och Grönwolds besiddere Kand vere Imellum Ellers Och fremlagde for^{ne} Jacob Luts tiener en Contract Imellum Jacob och Grönwolds besiddere, Dat: 30: 9br: 1673: = Olle Harrildsen Huall wed for^{ne} Gabriel Pedersen, Lod Indgifue Hans schrifftlig Indleeg och Vnder hans bomerche Dat: i daug Huorued hand Protesterer och foregifuer at hand som Eldste broder er Lods Eyer Och Odels berettiget til Grönwold och Ey hertill bekommit

Kald och Varsell Formeener hand at intet udj Sagen bör forretages eller nogen prouf forhöris förend hand dertill Louglic worder steffnt effter derom samme hans Indlegs widere vduisning, = Derimod Suared Laurs Laursen at Effterdj Jens och Johannis Grönwold her for Retten Hafuer bekient Ingeborrig Hans datter for deris landherre, som ochsaa derfor udj Ko: Ma: schatter Mandtall Staar Indfört Formeener hand at det Olle Harrildsen ey nogit wedKommer Langt mindre for^{ne} Hans Indsigelse Krafftig till Hans Stefnemaalls forhindring.

Peder Rasmusen paa Hönen Ochsaa udj Retten fremkom Och Indgaf sit schrifftlig Indleg och Indsigelse Dat: i dag Huor udinden Hand Protesterer at hand till denne sag burde vere Steffnt Och Kalled efftersom Hans gaard Hallingby skall wehre sameyer med Grönwold i Grafuer-Aas, Och Ey giort schielne eller deelle dennem Imellum -

Derimod Suared Laurs Laursen at han: Ey beuist Peder Rasmusen nogit udj Hallingby at vere Eyende /: det Ey heller af Matricullen Kunde fornemme /: Saa er ey hans intention ved dette Stefnemaall Hallingbyes Eyedeller udj Ringeste maader at Præjudicere, Och sagde sig Sielf at were Halfparten eyende udj Hallingby, Och wed det Steffnemaall ey at hafue med andre at bestille, End Grönwolds besiddere Som Hannem paa Sine Eyedeller Haffuer Taxered -

Jens Och Johannis Grönwold blef tilspurt Huorledes det sig forholder med deris paaboende gaard Grönwold des LodsEyere, Dertill Suared di at det var deris moders Oedell som först war udsat til Hans Samuelson i Christiania Och deris fader Harrild Grönwold igien Indfrelst = Mens dend tiid deris Sl: fader döde och hand war udj Stor giæld hos Ingeborg Hans datters Sl: Mand Hans Hansen Saa Haffuer deris Moder Och Jens Grönwold paa Samptlig Arfuingers Weigne Sat Hannem godset Nemblig Grönwold i pant for Samme giæld,

Laurs Laursen atter suahred at af for^{ne} deris tilstand (fol. 27b) tydeligen Noch som Kand sees och fornemmis At Olle Huall Ingen lod eller Anpart udj Grönwold Eller des Eyedeeller er tilschiff eller berettiget Huorfore hand Reffererer Sig till sin forig paastand at det Hannem Ey noged ved Kommer,

Efftersom dagen er forlöben Och i afften ey widere i Sagen kand forretags er dermed at beroe till i Morgen Och Samptlig de wedKommende forelagt Sig till des igien i Retten at Indstille,

RETTERGANG 7. OKTOBER 1674 PÅ HEN I NORDERHOV

Dend 7 Octobr: war Jeg atter udj for^{ne} sag till Rettens betienelse paa Heen med de samme forind förte 12 LaugRettismend Och Jörgen Hansen paa Ko: Ma: fougitz weigne, = Huor sig atter for os i Rette fremstilled Citanten Laurs Laursen, och war begierendis, Sagen Igien motte foretagis och ordellis effter Hans Indgifuene Steffnings tilhold Paa di IndCiteredis Weigne mötte dj samme som i gaar, dog Ingebor Hans Hansens Sön som Hendis Indleg i Rette Producerit Igien afReigst Mens Olle Harrildsen Huall som i gaar Lod fremstille Sit schreffftlig Indleeg Och Indsigelse fremstilled sig nu i daug godwillig udj Rette och wille Ey At steffningen for Hans schyld schulde worde spilt eller forHallet Mens Inclod sig goduillig till Sagen At Suahre, Och sagde sig Ey Andet udj sagen at Kand Suahre eller forebringe end hand gifuer sig wnder Rettens Kiendelse Och formoder ey Anderleedis udj Sagen Kientis med det som Louglic och Ret Kand were. Huad sig Belanger de Øffrige forind förte Indsigelser Och Protestationer Imod Steffnemaallet Saa som först Ingeborg Hans datters formeening Att Steffningen bör wehre Spilt Huilchen hendis Meening Och paastand wi Ey Siunes med billighed At Kand fölge effterdj befindes Hun först at werre Louglic Steffnt som med Hendis egen haand paa Steffningen beuises at des Steffningen er hende Ankyndigett dend 3 Augustij Item befindes opsettelsen hende at werre Ankyndiget medt thuende Widne dend 7 Septembr: Nest effter saa

hun Sig Ey Kand wndschylde Jo at haffue hafft Louglic warsell och Respit Noch till med er hun Alleene en pante quinde till godset Och des Rette Oedellsmend Och besiddere Indstiller Sig udj Rette etc: = Jacob Lutts Indsigelse Angaaende Da Siunes dend Mindre derudi at kand giöre nogen forhindring Effterdj Ey forfindis hand at wehre nogen LodzEyere udj godzet widere end huis schoug och thræer hand sig paa des Eyer till Kiöbt effter Hans Contractis Wduisning omrört supra; = Huad sig Peder Rasmusens Indsigelse belanger Saa uidis ey endnu denne Retter gang Hans Eyedeller till Hallingby nogit at Kand Anröre till med er och saa Peder Rasmusen, och saa her Sielf tilstede Och Kand tillsige om der gaar nogit Hans Eyendeeller for nær, = Saa wj Ey Af nogen forschr^{ne} Indsigelse Kand finde eller Ansee nogen Louglic eller billig Aarsage till Steffnemallits Spilde = Medens först Citantens Indsteffnte prouf tagit till forhörer, Saasom först de tuende Som ved for^{ne} Riigens Citation Er Indsteffnt Nemblig, Jon Waagaard, och Steener Marjgaard Noch som wed Lensmands Steffne maall til proufs er Indsteffnt Guldbland Hof, Iffuer Alme, Och Hans Ru, Huilche Samptlig mötte udj Rette Och Epter aflagde Boger æd Prouffued som følger,

Jon Waagaard prouffued at nu forleden i Sommer da war hand tillige med Stener Marjgaard och Lensmanden Willadz Trygstad effter fougdens befalling (fol. 28a) till nefnt At dj schulle giöre dieris flid till om dj Kunde forligge Heens och Grönwolds besiddere om de omtuistige Eyedeeller Da gich di först till Heen och tog Rolf Heen med sig och gich op till dehlestenen Som Staar wed Scharfue flogen, och Lensmanden hafde schiched dem paa Grönwold bud at dj schulle möde dem der = Mens dend tid hand medt sit fölge Kom did da war Grönwolds besiddere gaaen der fra igien, gich di saa fra Steenen Och op ad Aasen och som de hafde sat sig paa Aasen, Kom Johannes och Jens Grönwold till dem och talte dem till Och sagde at dj gich Iche Rett dertill Suared hand och Hans fölge dem igien Sigende wj gör Ingen deelle, Da begynte Rolf Heen och Grönwolds besiddere, at ord Kastes om eyedeellerne Och Iblandt Andet tillspurde Rolf Heen, Jens och Johannes Grönwold om dehlestenen wed Scharfue flougen, Och Oset wed MoKiennet Jo war Rette deelle Imellum Heens och Grönwolds Eyer, Huortill di suared At dj Ey Andet wed, det Jo Saaleedis Hafuer werit hidtill dags, det samme suared och saa Ragnild Grönwold som och samme tid war der hos, Mens dj Sagde at dj gich Iche Ret oppe paa Aasen, Noch prouffued dj gich och tillstod for^{ne} Jon Waagaard At dend tiid hand war en frem woxsen dreng och Kand wehre vngefehr 50 Aar siden Da gick hand med sin fader Olle Waagaard at fische Och som di gich ud med di Els Graffuer paa Graffuer Aasen, da sagde hans fader till han: disse grafuer brugte Jon Waagaard med Harrall Heen nogle aar och sagde denne bratte Aasen Ligger till Heen alt sammen her haffuer di deris gildre och Kaldis Heens Aasen prouffued ochsaa at Heens Setter Ligger wed Wellen Elf hafuer ligget och werit brugt til Heen och holdet for Heens eyedeeller alt det hand Kand Mindes det samme hafuer hand och hört af sin Sl: fader, Widere Hafde hand Ey at prouffue, denne sag wedkom mende.

Steener Marjgaard prouffued dj samme ord och Eenstemmig med Jon Waagaard saa uiit som udj hans fölge och bj wehr Passerit Efftersom forindfört Sagde och saa at hand Ey Andet hafuer hört eller war beuist end Heen Setter som Ligger wed Wellen Elff, Jo hafuer ligget och Vered fult til Heen Och war Ey widere derom beuist Eller hafde at Prouffue,

Guldbland Hof Prouffued At hans Moder bode her paa Heen /: for mehre end 60 aar siden :/ Och siden kom till At bo paa Hoff, da fortelde hund hannem at hens Verfader Christopher Heen hafde sagt for hende at dend steen Som Ligger wed Alman weyen hos Scharffue flougen war Rett deelle Imellum Heens Och Grönwolds Eyer Hörte ochsaa sin Moder fortelle at hendes förste Mand Suend Heen brugte de Ellsgrafuer paa Grafuer Aasen Och hun wahr med hannom och tog diur deraf Mens hand hörde Ey af hende At der war nogen anden som hafde brug med Han: derudj, Prouffued ochsaa at alt det hand Kand mindes da hafr: det for^{ne} Heens

Setter som Ligger wed Wellen Elf Altid werid fuldt och brugt til Heen, Och Hand er Een Mand Offr: 60 Aar gammell Hafde Ey uidere At proufue,

Iffuer Alme proufued at hand Ey er nogit beuis om deelle eller deellesteene Imellem Heen och Grönvold, (fol. 28b) Mens hand war well beuist at det foromrörte Setter ved Wellen Elf altiid och saa lenge hand Kand Mindes hafuer veret fult och brugt til Heen, Och hand er Een Mand ved 70 Aar gammell Proufued och saa at hand Med Sl: Guldbrand Heens Minde hafde Sine hester udj samme Setter hafde Ey videre derom At Prouffue,

Hans Rue Proufued at dend tiid hand war en Liden gut da war hand i Hoff Settered Och getted fæ, Och Marj Alme war der ochsaa udj Setter och som feed vndertiiden gich offuer Elffuen paa dend westre Side ind paa Heen Setter da sagde Marj Allme till hannom dette er Heen Set-ter och som hand och saa gettede med hende oppe i Grafuer Aasen Spurde hand hende huortill di grafuer war got; da suared hun hannom at det war Els grafuer till at drebe Elsdiur udj Och sagde At dend Aasen wahr deris gildre March paa Heen widere hafde hand Ey derom at Prouffue,

Dernest haffuer wj samptlig begiffued os till den delesteenen Som dj threj Prouf Nemblig Jon Waagaard, Steener Marjgaard och Guldbrand Hoff Hafuer Proufued om Huilchen samme prouf os sielf Anuiste, Och befantis samme Steen at wiise effter dend Streg paa Compasen fra Sydvest till Synden och ende Norduest till Norden offuer Scharfue flougen Och war Olle Hual och saa derhos som och sielf beKiende och tilstod At samme Steen Altiid Hafuer werit holdet for deelle Imellum Heen, Och Grönwolds Eyedeeller; Mens Efftersom de IndCiterede weder parter beraaber sig paa prouf och beuisligH: wdj sagen At före Kunde nu Ey nogit till Ende- ligH: i Sagen Sluttis eller foretagis, Huorfore af des Aarsage Sagen er Prolungerit och optagen till Nestkommende 26 Novembr: Huilchett Citanten Laurs Laursen Saaleedis Sielf Consent-rit och var med fornöyed til Huilchen tiid samptlig de wed Kommende er forelagt Sig her igien i Retten at Indstille med Huis Prouf och beuisligH: de Kand formeene sig udj sagen At Hafue At dereffter gaais och Kiendis Kand Huis Retmessig Eragttis. = Imidlertiid och des forinden, Hafuer Jörgen Hansen som fuldmegtig paa fougden Veigne effter Laurs Laursens begiering :/ adwaret och befallet Jens och Johannes Grönwold At dj Ey schall bemegtige sig eller bortføre nogit Af disse omtuistige Eyedeeller Medens Imidlertiid udj en Louglig arrest at forblifue.

TING 5. NOVEMBER 1674 PÅ GOMNES I HOLE

Dend 5 Novembr: Holdtis Almindelige sageting paa Gomnes tingstue i Holle prestegield paa Ringerige med effter^{ne} LaugRettismend, Nemblig Christen Johansen Gomnes, Christen By, Johannes Suarstad, Christopher Fecher Olle Suarstad Och Knud Lehne, Offueruehrendis Ko: Ma: fouget Christen Christensen, Sampt Meenige ting Almufue Lydeligen oplæst och forkynt Kongl: Ma: forbud paa en baag af en person ved Naufn Anders Kiempe schrefuen, Kaldis hans Dedication och Confession Ey at maa Læsis eller brugis Sampt for^{ne} des autor Hans Kong: Ma: Lande och Riiger at Entwige med widere des med för Dat: 23 Julij 1674:

Noch oplæst hans höye Excel: h^f Stadtholder Gyldenlös Missive och befalling fougden till schreffuen, Angaaende Ko: Ma: forordnede weyemester Effvert Frantz Deplace udj samme Hans bestillings forretning at were beforderlig Dat: d: 4 Julj 1674.

Iligemaader oplæst en vidimerit Copie wnder h^f Maior Jacob Decardi Hans haand at hans Höye Excell: h^f Stadtholders ordre och befalling Angaaende Soldaterne At (fol. 29a) for Siunes

Med gode scho och strömper och Af deris Lexmend Sampt deris gevehr at holdis ferdig, Dat: 14 octobr: 1674:

Jacob Bertilsen i Retten Indgaf en Riigens Citation Ved huilchet hand paa h^r Oberauditörs Sr Zacrias Lemforts veigne som sigt och sagefaldz forpachtere :/ Hafde hidstefnt och i Rette fordred en deell bönder och almufue for adtschillig Sagefald och forseelse hand söger och paataller saa som först tilltallende Pouell Bueru for hand schall haffue hugget Anders Holmen i Hans hofuit paa Domholt Huilchen schade Anders Holmen Nu udj Retten fremwiste i sit hofuit som Siuntis At were huggen och hand gaf Poffuell Burud schyld derfor, Mens Poffuell Burud som Sielf mötte i Rette benegted at hand Ey hafr: hugget han: Och blef fremstilled derom thuende prouf Nemblig Peder Nielsen i Schierdallen Och Tharrald Solberrig, Huilche effter Aflagde bogeræed proufued som følger.

Peder Nielsen profued at nu forleeden i woris da war Pouell Bueru paa Domholt, da som hand gich ned till sin baad Sagde hand Jeg maa tage mig en Steen och bagge i min baad till baglast dertill suared Anders Holmen som Sad der och arbeidet paa en Kattisse, du schall lade blifue det ochsaa, dermed drog Pouell ad till Johan Thommesens Kai, och Anders Tangen baad, och Roede ud effter Hannom med, och sagde till Pouell, du hafr Ingen Steen lagt ned her, det schall och Ingen tage op, da bad Pouell at hand motte tage en steen, hand schulle Legge threj der udj Naar hand kom tilbage did igien, Och Anders sagde Ney hand schulle Lade blifue det, hand schulle tage ware hans hosbonds Arbeid, dermed Kom dj sammen Saa di drog Huer Andre udj Elfuen begge tillige, = Mens hand Saae iche Huilchen der tog först till dend Anden Och di hafde en Aare Imellum sig och som dj Kom opigien, da Steg Anders till sin baad och förte Pouels baad ud paa wandet, Saa Pouel blef Staaendis igien paa SteenKarrit, Och Anders drog ind paa landet igien Och Satte Sig till At Arbeide, dermed Kom Tarall Solberrig och Hans Toresen Roendis och berget Pouels baad och Roede dend till Han: Igien Satte Saa Pouell Sig i baaden och Roede till Land Och som hand hafde draget baaden op tog hand sin öxse Och gich hen mod Anders Med och Anders gich Imod hannem igien med sin öxse Och Anders med det samme tog fat om Pouels öxse och holt denn och slog Pouell paa Siden med sin öxse, dermed schilde Tarrald Solberrig, och Hans Toresen dem ad, och tog öxserne fra dem, som Anders da hafde Sidet Lidet Stund Da saa hand at hand Hafde faaed schade i Hofuedet och blödde Mens hand saa iche Huorledis hand fich samme schade, effter som hand Saa ham Poll Iche hugge Mere End det eene hug som Anders bötte Af med Sin Øxse, = Tarall Solberrig Proufuer dj samme Ord och Eenstemmig med for^{ne} Peder Nielsen Suarit Passered och tillgich, Siden hand och Hans Toresen berged Pouels baad Och hand Kom i Land etc: = Efftersom Pouel beraaber sig paa at hafue haftt Sophia Domholtz forloff at tage en steen i Steen Kared, Huilched Jacob Bertilsen formeente Ey saaledis at were som hand forebringer. Och derfor war begierendis At sagen motte optagis til Nesteting At till des kunde fornemmis, Sophia Jan Tomesens Sandhedz tilstand Huorudinden Huorued det och saa denne sinde forbliffuer.

Noch ved samme steffning hidstefnt och i Rette fordred Tron Sörum for hand schall haffue schieldet Anders Sörum udj en forsambling i Præstegaarden for enn tyff och en schielm, derom till proufs war Indstefnt Jens Mo, Gutorm Haugnord, och Christoffer Gomnes Huilche samptlig Mött tilstedde i Retten Och effter Aflagde Æed med Tron och Anders Sörums Neruehrelse Och paahöer Proufuer (fol. 29b) som følger, = Jens Mo Prouffued at forleden paasche dag di war i begraffuelse i prestegaarden paa Holle, Huor Jens och Gutorm Haugnord, Sad udj for Sedet och Anders och Thron Sad oppe i benchen och di war druchen baade Anders Tron Mens Tron var megit druchen mere end Anders, Och Jens saauell At Anders och Thron di snached sammen Mens hand Kunde Iche höre eller fornemme, at dj hafde nogen Clammer eller schenderj til sammen förend at Anders schöd han: och Gutorm til proufs paa Tron, at dj schulle vere hans vidne till at Tron schelde han: for en tyff och en schielm, Mens Jens dog Ey

hørte dj ord af Troon eller gaf nogen agt, paa deris Snach = Andet hafde hand Ey derom at proufue, = Gutorm Haugnord Prouffued Lige ord Och Eenstemmig med for^{ne} Jens Mo, Och sagde sig Ey Anderleedis at hafue hört eller war beuist derom.

Christopher Gomnes proufued at hand och war udj for^{ne} begrafuelse Och saa uell at Anders och Thron Sörum hafde Snach sammen Mens hand hörte iche eller widste noget Huad deris Snach war Langt Mindre hörte nogit till nogen schielderj dennem Imellum, Ey heller wiste at hand blef schut till proufs derom widere hafde hand Ey derom at proufue,

Anders Sörum forregaf at hand Ey gaf anden Aarsag till samme schienderj end Suend Field och hand di snached om schiffte Imellum Trons Moder Och hans broder börn Och sagde at hans Moder och hans broder Peder di gjorde Ingen v-Ret,

Thron Sörum hertill Suared at hand Ey mindis till nogen slig schielderj Och formeente At derom Anders hafde befundet Sig af hannem noget for nær talt burde hand beschiched hannem derom om Morgenens Naar dj war Ædru om hand det wille were gestendig, Och sagde Sig Ey at wide Anders andet at paa Sige end hand Jo er en Erlig Mand Och kunde Ey Andet i denne sag ved giörris effterdj till Saggifuelsens ey nogen fuldkommen beuislighed findis. Och som Jacob Bertilsen Prætenderer paa sin gjorde omKostning i samme Sag Saa er des sögning han: fri fore till Huilchen hand dertill Kand fornemme Sig Ret och Adgang at hafue.

Item ved samme steffnemaall i Rette fordred Tarrald och Hans Solberrig for dj w-tillbörlig schall hafue offuerfaldet Schydzschafferen Anders Aasterud Ey tilstede, som hans quinde Liuste hans forfald at hand Ey hafuer werit hiemme Siden tinget bleff paaliust, Huorfore hermed er at beroe til Nestkommende 23 9br: at de wedkommende Sig da her igien i Retten Indstill,

Noch Hafde hand ved samme steffnemaall hidstefnt och udj Rette fordred Rolf Bierche for It Knifsting paa Olluf Haagensen Sörum udj Bryllup dend 14 Junj, Sampt for slagsmaall med Anders Sörum. Indstefnt Rolf Bierche mötte i Rette och sagde at hand ey vidste At hand gjorde Olle Haagensen nogen schade med willie Vden dett Kunde scheid af wanware, efftersom hand Saed och Karffued tobach, och dj drog hannem till dörs dend tid hand ordKastedis nogit med Anders Sörum Olle Haagensen i Rette fremwiste Sit been Huor Arrit Kientis at hand hafr: werit stuchen Och sagde at Rolff Sörum Stach hannem Samme schade, Hans Hosbond Peder Sörum paa hans veigne formeente at Rolf Bierche burde opstaa Han: dend forsammel-sen schade och bascher lön Han: derued tilföyed forAarsaget efftersom hand paa 14 dages tiid war wanföer af samme schade; Sagen er opsat till paa Mandag 14 dage som er dend 23 Hujus = Noch war wed samme steffnemaall Stefnt en deell som Ey möt waabenting Nemblig Alff och Anders Horum sampt Anders Wiig, Olle Hansen Gisvald, Huilche mötte och tilstede Och sagde at fougden haffde forloffuit dennem fra Samme ting Huilched fougden den: Ey er gestendig, Huorfor de er tilKient at pleye derris böder eller Vdfarsbalchens 12 Captill: Noch (fol. 30a) i Ligemaader tiltallende Rolff och Ouven Bierche for waaben tingetz offuerhörighed Mötte begge i Rette, och foregaff at Rolff Laa benbruden samme tiid, Och Ouven beretter at hand war paa tinget Mens Ey hafde Sit gewehr med sig effter som hand sagde sig Ey beuist at der schulle were waabenting Widere dog Ey deris Vndschyldning dennem at kand befrj, Mens tilfunden at pleye deris böder for huis geuehr Lougen dennem tilholdes at de der burde hafft tilstede, = Huis widere sögning effter samme steffnemaall Consenterit Jacob Bertilsen at beRoe till Neste Almindelige Sageting, -

Jörgen Hansen paa Mo, befuldmechtiget aff Daudid Sinchler fouget paa Egger, effter schrifftlig fuldmagt hafde ved böigdelensmands Steffnemaall hidstefnt en deell for gield, och der paa i Retten Indgaf It udtog af Daudid Sinchlers baag och ere disse som følger, Anders Jonsen Aasterud for - 9 dr 1 ort 18 s paa Hans Veigne mötte Hans quinde och sagde at hand er i forfald er

forelagt at möde igien til NestKommende 23 Novembr: Noch Peder Suahrstad for - 6 dr. 22 s. mötte och bekiente samme gield, Johannis Suarstad for - 8 dlr 1 ort 2 s mötte och Ey wed gich widere deraf end - 2 dr 2 ort 8 s. det öffrige Staar Guldbrand Bönsnes Indfört for paa Hans veigne at schulle hafue bekommet Mens Johannis det gandsche benegter Noch Suend Field for - 7 dr 2 ort 23 s mötte och Vedgich samme gield, Noch haffde hand Steffnt Christen Vdwiig for - 22 dlr böxsell aff hans gaard, Sampt Landschyld for fire Aar Sampt widere Mens efftersom hand beraaber sig paa at hafue endeell betalt som hand will giöre beuisligt er hand forelagt derom igien at möde i Rette til Nestkommende 23 Hujus med huis hand imod denne sögning kand haffue till Huilchen tiid di andre aff han: Sögende, Ochsaa samptlig er forelagt at möde igien i Rette,

Jörgen Lauridzen Paa Bierche paa h^r Assistentz Raad well Eddell Willum Michelburgs weigne Lod tingLiuse tuende pante breffuer Det förste Melder at Erich Olsen Solum, Hans Engebritsen Solum Torgier Hansen Scheerbrech for - 15 Rdr j pantSetter h^r AssistensRaad en half fierding tunge i Buerud i Nj Aaremaall Dat: 10 Julij 1674: = Det andet Melder at Ragnild Harrilds datter och Gurj Harralds datter for Threduffue Rix dr gield hafr: till welbe^{te} h^r AssistensRaad i pantsat en f:ring tunge i Buerud med bösell i Nj Aaremaall Samme bref Dat: 13 Junj 1674.

Pouell Buerud war tilstede i Retten och Imod for^{ne} breffuis Liusning Suared at hand haffuer Kiöbt och til pantet Sig ald gaarden Burud som hand med Kiöb och pantebreffue Kand giöre beuisligt.

Thore Christensen Gomserud for Retten fremkom och haffde Indsteffnt tuende prouf Nemblig Knud Börgersen och Jens Hansen Angaaende det slagsmaall hand af Jacob Bertilsen er Steffnt for at schulle haffue begaaed paa Jacob Peder RösHolmen Huilche bege mötte i Retten och effter aflagde æed Prouffued som følger -

Knud Pedersen Prouffued at nu forleden i vinter ved Kyndelsmise tiid da hand Jens Hansen och Tore Christensen och Jacob Pedersen war i fölge sammen fra Mellumschougen och som di Kom ved Gulbrand Gomnes baadstøe Kom der (fol. 30b) threj Lendinge for Landweyen och Kiörte ud effter Issen och dj Kiörte opefter Issen, Mens Jacob var It Styche effter dem och som di Kom optill det stöe wed preste Jordet ud for Gomnes, Saa di tilbage och bleff war at Jacob Laa paa Issen. Och Oplendingen gich fra Han: med huer sin stöffuer och di Sette Stöffuerne i deris Las igien och kiörte derris Kos och Jacob war megit blodig och Klaged sig at oplendingerne Saaledis haffde slaget den: De samme ord och Ensstemmig prouffued ochsaa Jens Hansen Jacob Pedersen war ochsaa nu i Retten tilstede och benegted at Thore Christensen ey hafuer Slaget han:, Mens oplendingerne gjorde det samme for^{ne} prouf derom tilstaaed Haffuer.

TING 7. NOVEMBER 1674 PÅ FROK I NORDERHOV

Dend 7 Novembr: Holtis Almindelige sageting paa Froug tingstue udj Nördrehougs preste-gield med effter^{ne} LaugRettismend Nemblig Michell Oppen Halstenru (!) Joen Wee Knud Weyen Alf Leerberg Christopher Rösing, Johannis Egge, Torgier Breen Pouel WeHolt Noch Olle Hönen Olle Knæstang och Madz Raae, Huilche 12 Mend tilneffnt til Rettens betienelse udj Een Aastedz Thrette, Imellum Jörgen Laursen och Halduord Nychleby, Sampt Lars Larsen af Bragnes, Angaaende endeel tömer som Jörgen Laursen Söger Halduord for at schall Haffue hugget udj DrolsHammers schoug, Huilchen Sag först till Aasteden werit Indsteffnt Huor wi och haffuer werit forleden 3 Aug: och des beschaffenhed grandschet och offuerseet, Och sagen da hid till tinget forflöt, = War nu offueruehendis Ko: Ma: fouget Sr Christen Christensen, Kom nu for os her igien i Rette Citanten for^{ne} Jörgen Laursen och sam-

me sag igien i Rette fordred effter steffningen och opsettelsens tilhold, = Indsteffnte Halduord Nychleby mötte udj Rette, Mens Laurs Laursen Som Halduord forschieder Sig paa till Sin Hiemmel, War nu ey tilstede Mens i forfald, Som Laurs Simensen berette, och wahr Laurs Simensen paa hans och sin broders weigne begierendis at end nu nogen tiid med Sagen motte beroe. At Laurs Laursen Sielf Kunde Komme tilstede, Huilchet Jörgen Laursen ochsaa endnu Consenterit till NestKommende 30 9br., at maa beroe till Huilchen tid Samptlig di WidKommende er forlagt Sig her igien i Retten at Indstille.

Laurs Laursens Saugmester Jens Jensen war och nu for Retten tilstede och foregaff at hand haffuer opschaared nogle tylter af det for^{ne} om tuistige tömmer Som Saugfougden Baard Olsen, hafde Ladet Kiöre paa Saug Velten Mens Huor megit det war widste hand iche.

Wdj di Andre Sager Bleff Retten Betient medt effter^{ne} Sex LaugRettismend Nemblig Christoffer Rössing, Alf Leerberrig Madz Raa (fol. 31a) Thorgier Breen, Johannis Egge, och Pouell Weholt, Huor da Olle Andersen, Mo af Hadeland udj Retten producerit en Riigens Citation Dat: 11 Julj Nest afuigt, wed Huilchen befindes Anders Simensen dend yngre paa Sine Stibbörns och Romanus Möllers paa Sin hustruis med et Conss: med arfuinger weigne at hafue Indstefnt Olle Thorckildsen Hönen for den: tilhörig öddegaard Naufnlig Wecheren schylder 1 f:ring Malt hand sig schall Hafue till eignet och brugt i Mange aar vden nogen deris tilladelse, eller Rettigheds affgiffit formeener hand derfor tilbörliq bör Indstaa effter samme steffnings videre medför etc:

Paa Indsteffnte Olle Thorckildsens weigne mötte Hans Suoger Peder Rasmusen Och Imod for^{ne} Steffning Indgaf Hans schrifftlig Indleeg, Daterit i daug Huorudinden hand forschieder sig till Odels B: 5 och 6 Capt: at denne sag burde Steffnis til des foresigende tid och sted, Olle Andersen fremlagde It schifftebreff effter Birgete Veltnes Dat: 21 octobr: 1645: = Samme sag och steffnemaall er forflöt till dend 30 Hujus:

Jacob Bertilsen paa Capit: Leiut: Eddele och Mandhaffte Niclus Christian Hans weigne hafde hidsteffnt Capt: Lieutn: Wert Peder Nerstad formedelst hand han: v-sömmelig begiegnat Som Capt Leiut: nu sielf her i Retten beklagede och forregaf Huorledis Peder Nerstad forleden 12 Junj om Morgenen tillig som Sollen kom op, som hand och hans Kone Laa paa Sengen och deris pige hafde obnet Stue dören Kom Peder Nerstad Ind ad dören med en öxe paa Armen, Snart paa Mordische viis hannem u-afwidendis Kom till Sengen tredende till han: och sagde til han: at hand schulle Römme han: gaarden och drage till sin Assignerede gaard, thj gaarden var hans med flere V-quemme ord, Huor paa hand han: Suared at saa fremt hand scheede V-Ret hafde hand at klage Kunde hand da vederfaris Huis Ret er derpaa giffuende till Antsuar /: Suingende öxen offuer sit hoffuit :/ Huor Jeg eder finder Jeg er eder Mandz Noch ochsaa di för udgaen Huiende Sit wrede gemyt, Sagde sig paa denne Maade Ey sicher at Kunde soffue paa sin Seng formeente Sligt ey v-straffit burde passere etc:

Indsteffnte Peder Nerstad Mötte udj Rette sagde sig Huerchen med nogen Trusell eller offuerfald at hafue han: begiegnat end hand tallte till han: for hans hest, gich i Peders Agger och eng och widste han: ey nogit ont at haffue giort - Och bad hand Capt: Leiutn: om forladelse om hand han: i des fald nogit hastig haffde talt Imod Med Huilchen hans Afbedelse Capt: Leiutn: Sig dog Ey wille Lade med benöye Med Mindre hand och til böder och straf derfor blef Kient, Huorforre sagen till widere betenchning er opsat til Nestkommende 30 Novembr:

Kongl: Ma: fougit Lod publicere forindbemelte trende hans Ko: Ma: och dend höye öffrigheds brefue och befallinger - 1 det forbud paa Anders Kiempes vdgangne baag - 2 Hans höye Excel: breff Angaaende Veyemesternis Bestallung, 3 Copie af hans höye Excell: Anordning om scho och strömper till soldaterne etc:

Jörgen Lauridzsen paa Bierche Lod tingLiuse It Mageschifftebref Aff Jon Simmensen Hönen Huor ued Jon till Han: afstaar It schippd: 1½ Lispd. med Böxsell i Hönen Imod It schipd: och 1 f:ring med Böxsell i Westre Waacher It schipd. 8 Lispd. med böxsel i Øster Bierche It schipd och Siuff Liuspd: i westre Bierche, med böxsel samme breff Dat: 3 Jullij 1674.

(fol. 31b) Noch Lod tingLiuse It pantebreff af for^{ne} Jon Hönen, Huorued hand Hannem for 400 Rixdr. i pantsetter for^{ne} gods Wager och begge Bierche gaarder Och det paa Nj aaremaall Samme breff Dat: 6. 9br: 1674. Och findes begge med hans egen haand vnderschreffuen.

Laurs Simmensen af Bragenes Paa Söffren Pedersen Kienches Veigne Lod tingLiuse en Obl: och Pantebreff aff Hans Laursen paa Bragenes paa 625 Rixdr, 21 s. till Sl: Simmen Laursens börn och arffuinger schyldig Huorfore hand Söffren Kinch i pantsetter 5 f:ring och 2½ Lispd i Nördre Sehmen med Böxsell udj Engelstad paa Modum ½ schipd It Liuspund med böxsell udj Øffre Kniffue paa Egger ½ schippd: medt böxsell, udj Höene ½ schipd. med böxsell Item hans halfue brugende Saug wed Hönnefossen Noch alle de bord Hand Lader udföre Samme breff Daterit Bragnes dend 16 Januarij 1674.

Jörgen Laursen Imod samme breffs tingLiusning Suared och Lod Indförre At hand formeener dend halfue saug som udj for^{ne} pantebref er Indfört Henhörer till det halfue pund i Hönen Som Gunder Klechen hafuer i pantsat till Hans Laursen Och at hand Ey megtig till at bortsette saaledis det hand sielf Ichun er en pante Mand till = Laurs Simmensen derpaa Suared och formeente for^{ne} Jörgen Laursens Indsigelse ey war af nogen fynd eller grund Och formeente det Langt Anderleedis schulle kunde giöris beuislig.

Claus Dinesen schredder Lod tingLiuse It Kiöbebreff aff Hans Larsen paa It huus wed Hönnefos paa Een tombt kaldis Hougen Dat: 7 Septembr: 1674:

Pouell Pedersen wed Hönnefos Lod tingLiuse It Kiöbebreff aff Hans Jörgen Breda paa hans huus och Vaaning ved Hönefos Dat: 1 Aug: 1674: = Pouell Jensen paa Wang Lod tingLiuse It sig giffne schiöde af Michell Jörgensen Aslachsru, paa Nördre Aslachsru, schyllende Halfanden f:ring tunge medt böxsell Dat: 11 May 1674.

Willadz Trygstad Lod tingLiuse It kiöbebreff af Olle Elleffsen Latineschollemester i Scheen, paa fire Settingers Korns Landschyld i Hönen i WilerAall, Och det at Indlöse fra Gunder Klechen Samme breff Dat: 21 febr: 1674.

Jörgen Lauridsen Lod tingliuse It breff af Tommas Tandberg till Gunder Klechen udsteed Dat: 6 May 1673: Mellende at hans Sl: Verfader Elleff Tandberrig Hafr: pantsat til Gunder Klechen Sex Settinger i Hönen i WilerAall for - 60 Rdr, foruden derpaa Anwente beKostning, Huilchet pant Tammass widere Stadfester udj Nj aaremaall Och der paa af Gunder bekommit - 20 Rdr. till Pantetz forHöyelse -

Willadz Trygstad imod for^{ne} breff Suared och Lod Indförre at Tommas Tandberrig Ey wedkommer videre af for^{ne} 6 Settinger godz end di tho Settinger Mens di Øffrige 4 Settinger er di samme som foromrörte Hans breff Melder om, = Noch Lod Jörgen Lauridsen tingliuse It pante breff af Tomas Tandberrig Huorudj Hand Kiendis at hafue oppebaared af Jörgen Lauridsen thiuffge Rixdr - Och derfor Samme i pant Setter Hans hustruis till Berettiget Oedels Eyendom, udj GaarHammer Marchen Som Sl: Simmen Laursen af hans Verfader (fol. 32a) Er forpantet Nemblig en 1/3 deell udj It Saugstöd i Stor Heyeren foss med Huis dertill Hör, Item en 1/3 udj thuende Rödstödder Kaldis Lj och Setter saa och en anden Engepladz ved Heyeren fos Landhengsele beliggende Daterit 27 Aprill och 8 May 1671.

TING 23. NOVEMBER 1674 PÅ GOMNES I HOLE

Dend 23 Nouembr: Holtis atter sageting paa Gombnes tingstue udj Holle prestegield med effter^{nc} LaugRettismend Nemblig, Christen Johansen Gomnes, Knud Lehne, Olle Suarstad, Jon Kalkind, Erich Sollem och Christopher Fecher, War ofueruehrendis Ko: Ma: fouget Christen Christensen, = Kom da for os igien i Rette Jörgen Hansen Mo, och effter opsettelse igien fordred dom paa Daudid Sinchlers Veigne offuer di Indsteffnte Debitorer effter Indgifuen Specification och udtog af hans baag Efftersom di Sielf her for Retten hafuer wedstaaed samme fordrende gield saa som Peder Suarstad - 6 dr 22 s, Suend Field 7 dr 2 ort 23 s Johannes Suarstad som hand vedgaar - 2 dr 2 ort 8 s. Noch Christen Vduig for Resterende Böxsell 6 dr 6 s. paa Enchens veigne - 2 dr. Noch 2 Aars Resterende Landschylt och Rettighed for -73 och -74. Huilchet Christen Vduig nu for Retten Vedgich Saaledis at werre Richtig Belangende Anders Jonsen Aasterud Som Sögis for - 9 dr 1 ort 10 s och Hans quinde Seeniste 5 Hujus her for Retten det Huerchen wille wedgaae eller benegte, Och hende da bleff Sted opsettelse til i daug formedelst hun sig vndschyldet at hendis Mand Ey war tilstede dett samme Suared hun endnu udj Retten, hendis Mand Ey war tilstede Huilchen vdflugt och Vndschyldning Siunis Ey billig Saaledis tiid effter anden at kand accepteris Imod Citantens Sögning Heldst effterdj Hun ey Kand benegte Jo loughlig at verre Steffnt Sampt giffuen tiid och Respit Noch om de noget Imod gielden Kunde hafue at Sige Huor for hand tillige med alle de andre forindförte, er tilfunden at betalle dend fordrende och sielf wedgaaende gield Inden Half Maanidzdaug med R. threj Rdr. i omkostning och dompenge derudj en huer at betalle effter dend schyldige gields Proportion med mindre det med gielden wed worderings adferd hos den: schall vdsögis effter Lougen Dog er Johannis Suarstad Ey widere till Kient at betalle af dend fordrende gield end dj - 2 dr 2 ort 8 s. efftersom hand Ey will wedgaa det Øffrige som Guldbrand Bönsnes staar Indfört foer paa Hans veigne at hafue opebaaret Huorfor Guldbrand faar Sielf at sögis -

Jörgen Lauridsen paa h^f Assistens Raad Michelnburgs Veigne Lod tingLiuse It pantebref af Pouel Gietsen Burrud paa It schippund Korn udj Burrud for - 99 Rdr, 3 ort 22 s. Dat: 17 Nouembr: 1674: Huilchet breff Pouell Burrud nu i Retten vedstod, Mens Christopher Haffuer derimod at hand i samme pund gods Eyende threj f:ring baade som hand haffuer arffued med Sin quinde och sig ellers til forhandlet som hand sagde at haffue Eldre breffue paa.

Hans Truelsen och Harald Thrulsen, Ladet tingliuse It mageschifftebreff medt Jacob Lut, at hand hafr: gifued dennem for Sollum paa Tyrestrand It halff pund med böxsel udj Froug (!) Dat: 15 Janv: 1674.

Almuffuen bleffuen beKlaged sig huorledis herudj böigden (fol. 32b) megit v-schichelige til gaar med Stor och v-behörilig offuerlöb af fremmede fanter som fra andre adtschillige fremmede steder ankommer i store mengder almuffuen til stor och v-lidelige betyngelse Saa ochsaa derued fravender de her hiemme hörende fattige folch deris Rette Almisse Huilchet dj gierne Saa och begiered at motte worde afschaffet och Raadis bod paa och wilde derfor gierne gifue af huer gaard till en Staaderfouget som dertill sig det wille paatage en Setting Korn.

Mattias Sax wed Lensmands Steffmaall haffde hidstefnt och udj Rette fordred Gulbrand Fyulsrud for en brygge pande som Mattis hafr: fra han: i beuaring Net sat och Gulbrand hannem forholder, Formeener och hand hannem dend bör igien lade were fölgachtig, = Indsteffnte Gulbrand Fyulsrud mötte udj Rette och foregaf at hand forholder Mattis samme gryde eller pande for Siuf Rixdaller, som Guldbrands quindes Söster for sin Lön tillKom hos Matties verfader Maren Niels datter (!) Huilche hand foregifuer Mattis sig paatallet at schulle betalle, = Mattias Sax derimod suared at hand vel hafde beloffued samme penge at wille betalle med den Condition om hand blef Maren Nielsdatters Arfuing som hun i Leffuende Liffue, hannem belofued = Mens efftersom hand effter hendes död haffuer Intet deraf Nöt formeente hand

Ey heller nogit plichtig paa hendis veigne at betalle = Mens Jacob Lut och hans quinde som Nöd hendis effterlatte Middell Meente hand och och burde Suare til hendis giæld,

Guldbrand Fyulsrud hafde till proufs i Sagen hidstefnt Guldbrand Simensen och Birgete Suendsdatter Huilche effter aflagde Eed proffued som følger, = Guldbrand Simmensen proufued at Lifue Gulbrands datter hun tiende Mattis Sasses Vermoder paa Helleland och hand tiende Mattis Sass samme tiid, och proufued at Mattis Sass hand schieldte och betalte alle folchen deris Lön saa uell hendis Som Sine egne folch Mens Huorledis det schulle forholdis med Hendis giæld effter Hendis död, det vidste hand Intet Och dj tiider at Mattias hand Saaledis udloffued och betalte tienniste folchen deris Lön, Paa sin wermoders Veigne da Leffde Mattisses hustru som war hendis datter -

Birgete Suendsdatter proufued at hun tiende hos Mattis Sass paa Helleland i otte Aar, Da Leigde hand forsk^{ne} Liffue Guldbrandsdatter, med andre flere folch, Och da Loffuede Mattis at betalle Hende sin lön Och Hans vermoder schulle holde hende Kaast och Kleder, Och Mattis war da Nys giffit med hendis datter for^{ne} tuende prouf bleff begge tilspurt om den: war witterligt af Mattis Sass haffuer faaed nogen udleeg, effter hans vermoder till at betalle fordrende giæld med, Huortill di Suared Ney at dennom Intet derom war beuist, Effter huilchen Leyllighed Och Effterdj befindes at Mattis Sass dend paaSteffnte gryde eller paa Hos Olle Fyelsrud i beuahring Haffuer Intet och Ey forKlaris at vere till nogit pant eller Afstaaelse, Saa bör hand Hannom dend och saa igien V-behindret At lade fölge Och huad dend Resterende Lön som Gulbrand paa sin wersösters veigne fordrer hos Mattis Da som befindes at hun haffuer tient Mattises Sl: wermoder och Ey forKlaris at Mattis Nogit effter hende arfued til for^{ne} Laurs betalling udlagt eller till forplighted nogen giæld paa Hendis veigne at betalle Mens Mattis Sas som forbemelt forregifuer at Jacob Lut och hans Kone Anne Christens datter hafuer til sig annammit och beholdet Huis dend Sl: quinde haffuer effterlat Saa er det billigt at dend Sl. quindes Middell som hun sig effterlat haffuer bekommit bör ochsaa at till Suare och betalle hendis giæld Naar de derfor (fol. 33a) Louglig worder stefnt.

Pouell Burrud hafde hidstefnt Erich Sollem Och Rolf Olsen Wesetrud, Sögende deris sandferdig prouf och tilstand om tolf dahler som hand Erich Solum och Rolf Wesetrud for nogen Rom tiid siden annammit aff Niels Gundersens tömmer, = Peder Rasmusen paa nogen tiid derom tilstod först Erich Sollum at Peder annammit tilstod for^{ne} tholf Rix dr, at Peder Thommesen paa samptlige deris Veigne for nogen bielcher di hafde sammen och Pouell paa alle threj deris Veigne Solte till Peder Rasmusen, och Pouell Lefuerit den: Huer fire Rixdaller, af samme penge Erich Sollem och Laurs Wesetrud udförte samme wed som war 15 bielcher, och Lefuerit dend i Sundet och Pouell och Rolf war siden ude och Lefuerit weden fra sig = Olluf Rolfsen tilstod at hand widste intet af eller Kand Mindes nogit till denne handling,

RETTERGANG 26. NOVEMBER 1674 PÅ HEN I NORDERHOV

Dend 26 Novembr: blef Retten Betient paa Heen udinden dend fra Nest afuigt, 6 Octobr: opsatte sag Angaaende den omtuistige schouf och Eyedeeller Imellum Heen, och Grönwold war offr: werendis Ko: Ma: fouget Sr Christen Christensen, Sampt di samme 12 LaugRettismend som Retten Her udinden tilforn betient vndtagen Niels Follum i Hans Sted Truls Sehmen, Och paa Siffuer Wexsals weigne befuldmegtiget hans Sön Amund Söffrensen (!), effter som hans fader med suaghed behæfftedt.

Huor sig da for os udj Retten fremstillet Sagsögeren Laurs Laursen Item wederparterne, Saa som Jens och Johannis Grönwold udj egne persöner, = Ingebor Hansdatter war ochsaa udj egen person udj Retten tilstede Mens for hende och paa hendis Veigne till sagen at Suahre,

Mötte hendis Södschindbarn Laurs Simmensen af Bragenes Och i blant anden talle som Lars Larsen, och Laurs Simensen hafde sammen förend Laurs Laursen wilde Inlde sig medt han: i Rette sagde hand at hand hafde Sag och sögning till Laurs Simmensen, saasom for en Calument. Mens efftersom hand Ey endnu er Loug forwunden Will hand dog for Ingeborig Hansdatters schyld, giffue sig i Rette medt hannom -

Och hafde Laurs Laursen endnu tilproufs i Sagen Indstefnt Ingebrit Benersen som mötte udj Rette Mens Laurs Simmensen formeente at samme prouf ey burde tagis til forhör formedelst hans Principalinde Ey dertil Hafuer faaed Kald och Warsell Huilchen hans paastand dog Ey Kand bjfaldis, effterdj sagen wed opsettelse effter förste steffnemaall endnu henger udj Suang och wederparten er ochsaa sielf Neruehrende udj Retten tilstede = Huorfor samme prouf er Sted till forhör och effter aflagde æd proufued for^{ne} Engebrit Benersen Som fölger At hand hafuer hört af Sin fader Bener Huall Saauelsom ochsaa sielf war witterligt at Maaresteenen Som staar i Grafuer Aasen hafr: weret holdet for Rette dele Imellum Heen och Huals eyedeeller det samme prouffuedt hand ochsaa att haffue hört effter sin farfader Tron Huall Sagde ochsaa at Grön hallen gaar saauell till schougs som Huall, och det hand hafr: hört effter sin far fader om forsk^{ne} deehlle Och dehllsteen Imellum Heens (fol. 33b) Och Huals Eyedeeller hafuer hand hört af Sin fader Mens Ey Af Sin farfader Sielf Prouffued yderligere at dj paa Huall och Heen Hafuer holdet sig til for^{ne} deelle och det widere for Klared Saaledes at hans fader hafde byget thou setter boer, offuer for^{ne} deele Huilche Guldbrand Heen formeente hannom saa hand motte forlade samme Setterboer, dog uden dom, Mens hand hafde end da bygt en en anden Setterbo, Som Stod mit udj for^{ne} deelle och ved for^{ne} deellesteen, dend beholt hand foruden nogen paa Anchning aff Guldbrand Heen, Prouffued ochsaa at hafue hört Af sin fader at dj Elsgrafuer udj Grafuer Aasen, hörte till Heen Proffued ochsaa at hand sielf widste och ey Andet hafuer hört /: saa lenge hand Kand Mindes end at for^{ne} Elsgrafuer Och Grafuer Aas Jo hafuer Ligget och hört till Heen Prouffued ochsaa at hand haffuer hört at hans fader saauelsom Sielf ochsaa war beuist alt det hand Kand Mindes at det setter som Ligger wed Wellen Elf westen for Elffuen Och Kaldis Heen Setter hafuer ligget och hört till Heen, Noch tillstod hand ochsaa /: effter tilspörgelse af Jacob Lut :/ at der war deellesteen Imellum Hallingby och Huall och samme Steen staar i Asell hougen wed Elfuen och staar end da en deellesteen oppe i Aasen Och sagde at hannem war beuist at dj Hafuer holdet det for rette delle Imellum for^{ne} thuende deelle gaarder = ILigemaader effter tilspörgelse wed gich for^{ne} Engebrit Benersenn at hand er Rette Oedelsmand till Huall som er bort panted, widere sagde hand Ey udj denne sag at were beuist eller Hafde at prouffue,

Laurs Simmensen Producered i Rette en Rigens Citation Dat: 24: Octobr: Sidst afuigt Wed Huilchen Ingeborrig Hansdatter Hafde hidstefnt en deell prouf i Sagen Nemblig Jöran Christophersdatter Asbiörn Christophersen ved Busund Peder Olsen tilhollandis wed Lundstad, Jon Hönen och Effuen Pedersen tillhollandis udj Heyeren Huilche samptlige mötte udj Retten tillstedde, Mens ey tagen till æd, Dog blef Æeden for den: oplæst och dereffter med beste flid formanedt den: at tillstaa deris sandhed Huad den: udj denne sag till nogen opliusning och Retledning Kunde were beuist som dj for gud med en god samwittigH: wille Antsuahre och med Corperlig æd bekreffte om fornöden Kand Eragtis. HuorEffter de giorde deris tilstand och Kiendelse som fölger.

Jöran Christophers datter beKiendte och tilstod at her bode en Mand paa Heen Naufnlig Harald Heen hand Kom op till hendis Sl: fader Christopher Sehmen och dj giorde bud effter Haagen Grönwold, at hand schulle Komme till den: som hand och giorde da begierede Harald Heen af Haagen at hand motte byge Setter paa Grönwolds Eyer Dertill Suared först hendis fader och sagde Hui bygger i da iche setter Neder paa eders egne Eyer, da suared Harrald Heen der er mehre Raa lendet paa Heens Eyer och hand wille bygge paa Heens eiger formedelst det bar op wnder Aasen, och war höy lendt Och som Haagen negted ham det Först sag-

de Harrald atter at dj wille byge sig der en bo til sammen som di begge Kunde ligge udj der-
till sagde Haagen Jeg har det Intet fornöden Jeg haffuer haufn Noch Hiemme, och wille iche
ligge saa langt borte for Mögningen schyld, da suarede hendis fader och sagde det er Iche got
at bygge sin March bort i Setterstö dermed Kand det Komme fra gaarden med det samme
Haagen Grönwold (fol. 34a) dertill Suaret, dersom di Kalder det endschiönt Heen Setter Da
Kalder di mig dog Ey mine Eyedeeller fra Hendis fader der paa spurte den: om der war schiel-
ne Imellum Nu begge deris Eyedeeller, Huortill di begge Suared Ja, Och di sagde det war fra
MoKiennet och i Scharffue flogen, fra Schraffue floget och i Rösed = widste hun Iche fra
Rösset och til SchiörKiennet, Harrald Heen sagde och saa at om Hand offuerleffde sin fader
saa flötted hand dog fra Heen, och till Ferden, Saa Kand di giöre af boen huad di wil giöre der-
med, och Emedens enten di will brende dend op eller huad di will giöre dermed, och Emedens
di Sad och drach och snached for^{ne} ord da sad hun paa en wef och wefued och hun widste at
Harrald bygte setter oppe vnder Aasen, som hun hafr: hört af andre, Mens hun hafr: iche verit
der sielff och hand brugte samme Setter saa lenge hand boede paa Heen, For^{te} Jöran Christens-
datter Sagde sin alder at were offuer firsindstiuffge aar och tilstod ydermehre at noged stund
der effter da hun uar en voxsen gente Da gettede hun i Hoffsetter, och en anden gente ved
Naufn Engerj, hun gettede i HensSetter, och di Kom sammen i schougen efftersom och schou-
gerne gich sammen i schougen och all Wileraall böigden laa ochsaa i Hoff Setter di tider Da
bad for^{ne} gente hende følge Sig till Heen Setter, saa wille hun gifue hende Solld Mens hun
fuldte iche med hende, Och Jöran tiente hos Simen Hönen sammetiid Widere hafde hun Ey
her om at proufue, eller tilstaa = Imod samme hendis tilstand Suared Laurs Laursen At hun
er saa nehr besuogred till Olle Huall at hindis broder er Stiffader till Olle Huals quinde,

AsBiörn Christophersen tilstod at hand tiente Guldbrand Heen udj tho Aar och det war nogit
for Hannibals Kriig, Da fölgene Guldbrand Henn Han: till MoKiennet och widste hannom
Huor hand schulle hugge, och bad hannom at hand Intet schulle hugge Nord omkring Moes
Kiennet her gaar deelle lige herifra och op i Scharfue flougen och fra Scharffue floged opi
Rösed, Mens huad Rös det war neffnte hand iche, widere sagde hand sig i denne sag ey at
were beuist, vden dend tiid som Guldbrand for bemelt wiste ham Huor hand schulle hugge,
Sagde hand och Jeg will Iche hugge Ind paa Haagen Grönwolds eyer Och sagde Sig nu at
were ved 60 Aar gammell,

Effuind Pedersen tilstod at hand ochsaa tiente Guldbrand Heen udj half femte Aar, Och det
Kand vere ved 48 Aar Siden Da war hand med hannom och drog waad udj Mo Kiennet Da
talte Guldbrand om schielne Imellum Heen och Grönwold, Och sagde det war fra Mo Kiennet
och Scharffueflougen och i Röset, Huilchet hand dog Siuntes at det war hannom forKært Och
sagde at hand iche wille Lige i dend Setter som Kaldis Heens Setter, for ----- schyld³ for det
ligger paa Grönwolds Eyer, Och tilstod Effuen at Guldbrand Heen, Aldrig brugte samme Set-
ter, Item tilstod hand at Bener Wall och Asle Schollerud da schiöd It dyr paa scharen ved for^{ne}
Setter, da til be^{te} Sin Mand da tilspurte Guldbrand Heens quinde Martta Sin Mand Guldbrand
siggende Er det iche waare Eiger, det, Dertil suared hand Sagde Ney, mine Eiger gaar Iche did,
Huilchet hand hörte dennem Saaledis talle om at det war wed Heens Setter samme dyr schulle
vered schut Mens Effuen war der iche Sielf eller Saa huad Sted det war schöt paa for^{ne} Effuind
Pedersen, Sagde sig at were Ved 70: Aar gammell och war Ey widere herudinden beuist denne
sag vedkommende,

Peder Olsen tilstod at for vngefehr 20: Aar siden da fultis hand med Olle Egge, och till Egge
Settered och förend di Kom (fol. 34b) till settered Sette Olle Egge sig Ned vnder weigs wed
Röset som Egge ved samme Setter wey som dj gich fra Egge, da spurde Peder ham ad Huor-

---

³ Ikke utfylt mellomrom i teksten.

till det Rös war, da sagde hand sig Ey herudinden det er eyedeeller til Heen, widere sagde hand sig ey herudinden at were beuist, och sagde sig at were nogit offuer 40 Aar gammell.

Jonh Hönen tilstoed at hand hafr: hört sige at Heens eyer gaar i Röset som schall were det for^{nc} Rös som Peder Olsen om Prouffued Mens John Hönen Sagde sig Ey at Kand Mindes Huem hand hafuer hört Saadant af Widere war hannem ey i denne sag beuist,

Laurs Laursen tilspurde Ingeborg Hans datters fuldmegtig Laurs Simensen om hand hafde nogen flere prouff i denne sag at före eller beraabe sig paa at hand dennom nu for Retten wille Naufn giffue, Huortill Laurs Simmensens Suared Ja at dj Endnu hafuer flere widnisbyrd i sagen at före om det maa den: stedis, och giffuer saa lang tiid dertill :/ Som ere Anders Wiigers folch, Nemblig Anders Jonsen och Ellef Jonsen med flere Anders Wiigers folch, som hafr: Kiört her i Marchen och hand nu ey widste at Naufngifue,

RETTERGANG 27. NOVEMBER 1674 PÅ HEN I NORDERHOV

Dend 27: 9br: Wdinden samme sag paa Heen kom atter for os udj Rette baade part och Vederpart som forindbemelt,

Huor da Laurs Laursen Protesterit mod Laurs Simmensens paaberaabelse om widere proufs förelse at Effterdj hand haffuer vidst at Naufngifue flere prouf Siunes det vnderlig och v-Rimelig At hand den: iche tillige med dj Andre Indsteffnte Effterdj hand dertill Haffuer hafft tiid och Respit Noch formoder derfor, At slig hans forebringende Ey Worder Acceptorit eller agtis billig widere Processis forlengelse, = Laurs Simmensens derimod Suared At hand iche hafr: hafft Steffnerenn till at faa Samme prouff Indsteffnt efftersom dj er uden Laugsougen och burde hafue tho Menders Warsell = Imod di Andre af Ingeborg Hans datter Indsteffnte prouf som gaar Her i Retten gjorde deris tilstand och beKiendelse Protesterit och Suared Laurs Laursen At Effterdj Jöran Christophers datter hermer mest Sin faders Och Haagen Grönwolds ord Som med Harrald Heen er Passeret udj drichsmaall Siunes Slig tilstand ey Kand Ansees han: Eller hans Eyedeeller Imod Mens agtis v-gyldig Helst effterdj at hendis tilstand fornemmis At Harrald Heen haffuer liddet agtet om Heens Eyedeeller, effterdj At Hendis tilstand fornemmis At hand Stundet effter och war sindet at flötte fra Heen, och til Ferden,

Belangende Asle Christoffersens tilstand Huis hustru berettis at schall were beslegted till di Grönwolds folch, Protesterit Laurs Laursen, At efftersom hand Hermer Anden Mands Löse ord och Vid Sielff Intet Eigentlig At prouffue om Heens Eyendeeller formeener hand Slig hans tilstand Ey bör fölges eller ansees till nogen efterretning,

Effuen Pedersens tilstand Angaaende formeente Laurs Laursen at dend dempper, Sig Sielff i ded hand er en Æreschender som end iche haffuer schaanet Sin egen datter, Huilchen hand paa Ære och Lif Haffuer angreben Schall och befindes at hand er en bedrager och haffuer It Slet Rychte Iblandt (fol. 35a) folch Saa hand formeente hand Ey burde Staa til Troende,

I mod Peder Olsens prouf foregaf Laurs Laursen at det staa vid sit werd effterdj hand Intet Kand prouffue om schiell och deelle och Intet deraf wed = Jon Hönnens tilstand Angaaende formeente hand och Ey at tiene till nogen effterretningh effterdj hand Ey Sielf wed huem hand prouffuer effter alt saa formeener hand effterdj Hans Wederparters prouf Ey kand Agtis till nogen effterretlighed Imod Som werd at nefne baade af eggen erfarenhed och effter Andres Ord och ved at Neffne schiel och deelle Imellum Heen och GrönWold, Och Jens Grönwold Och Olle Huall effter Louglig tillspörgelse, for Retten ey hafft noget Imod hans prouf At sige, Och formeente derfor at deris tilstand bör fölgis och hans Eyedeller bör at gaa effter dend

deelle steen wed Mo Kiennedt som Ingen kand benegte Jo at werre dehlesteen formeene at Ligesom dend wiiser effter Stregen paa Compassen Lige i Graffuer Aasen Huor Jon Waagaard tillige medt Engebrit Bennersen enstemmig omprouffuer at Heens Eyedeeller er, Och effterdj Heen er Kiöbt Aff hans Ko: Ma: Och hand des udwey med Louglic prouff beuist Grönwolds Landherre och oedels berettigede ey med nogen udweyesbreffue som bör fölge bonde gods Haffuer beuist Huoruit Grönwolds Eyer Strecher ey heller med nogen effterföljelige prouff Da wil hand herudj Erwarte Rettens Kiendelse, effter huis som hand udj Sagen Haffuer forklaret och Proponerit Ellers lod Laurs Laursen, i Retten oplæse It schiöde aff h^r secreterer Tonsberg till Sl: Truls Trangem udsteed paa It schipd biug Meell, i Heen som hans fader sig af Ko: Ma: til forhandlet. Samme schiöde Dat: 25 Augustj 1666:

Laurs Simmensen Imod forsk^{ne} Laurs Laursens Protestation Suared at det Laurs Laursen, foregiffuer at Jöran Christophers datter schall haffue prouffued effter folches talle udj drichsmaall formeen hand aff ingen Werd til hendis tilstands Suechelse effterdj hun Ey hermer eller Neffner nogen druchenschab, Imod ded Asbiörn Christophersen schall were besuogret till Grönwolds besiddere, Suared Laurs Simmensen at det hannem v-beuist Och formeente det dog ey Kunde, giöre nogen Hinder udj hans Prouffning, Och Imod Laurs Laursens paastand om Effuen Pedersens Prouffning Suahred hand at ald dend Stund hand Iche er Lougforböden formeener hand hannom och at were proufgield,

Om Peder Olsens och Jon Hönnens prouf, formeente hand och til effterretning burde Ansees Saauit deris tilstand er. Ellers Imod endeell af di prouf som Laurs Laursen i Sagen haffr: fört Protesterit och suared Laurs Simmensen, At effterdj Jon Waagaard Lösseligen effter hermer sin faders ord da Jon Sielf werit It barn effter Hans egen tilstand at hand schall were föd Anno 1615 och det schall vehre Vngefehr 50: aar siden hand sligt schall Haffue hört af sin fader, Och formeente, hand paa de tiider ey Kunde hafue forstand paa nogen deelle, Belangende Guldbrand Hoff Som i Sagen prouffued foregaff hand at schall were besletted till Rolff Heen i thredie och fierdeleeds Huilchet Rolff Sagde sig v-beuist; Item at Iffuer Alme er Nerbeslegted til Rolff Heens quinde Och er Södschindbaren Huilched Iffuer Alme Nu vedstod Saa at werre Och Imod Engebrit Bennersens prouff Suared hand Och formeente at were tuehermig Naar (fol. 35b) hans prouffning Ret obserueris widere haffde hand nu Ey at forebringe, Mens begiered at motte vederfahrnis dend dend Loug och Ret gemes; Mens Efftersom wj nu Ey Kunde Komme paa Aasteden till at grandsche och forfare, eyedeelerne och de om proffuende deellemaall formedelst denne Store Snee, som det forhindrer Huorfore med samptlig parternes Consent Och samtyche dermed till en anden beleigliere tiid er forflöt Saasom till steede sögne dagen effter St: Hans daug förstKommendes -

RETTERGANG 27. NOVEMBER 1674 PÅ HALLINGBY I ÅDALEN

Samme daug dend 27 Nouembr: Effter en Riigens steffnings tilhold war Jeg till Rettens betielse paa Hallingbye i ydre Aadahlen, med effter^{ne} 12 LaugRettismend Nemblig Peder Knæstang, Olle Knæstang Haagen Settrang Alf Lo Anders Ferden Hans Berg Knud Weyen Olle Halstenru Jon Wee, udj Siffuer Wexsals sted hans Sön Amun Walders Thruls Sehmen och Jon Honnerud Offueruerendis Ko: Ma: fougit Sr Christen Christensen,

Kom da for os udj Rette Peder Rasmusen paa Hönen och Indgaf en Riigens Citation Dat: 21 octobr: Sidst affuigt wed Huilchen hand hafde hidsteffnt Jens och Johannis Grönwold forw-Louglic Aawirche som di schall Haffue begaaed paa Hallingbyes Eyedeller som hand formener sig böxsell Raadig till for nogle Roug Braatter som di nu forleden Sommer Nedfelt brent och Saaed, och forleden Aar NedRöddet och saaed en braade som nu Staar i stacher i

bemelte braate foruden Anden w-Louglig hugst med braader och tömmer di schall hafue vnderstaaed, Sig for nogle Aarstiid siden paa samme Eyedeeler at Nedfelde formeener sig derued af den: Stor w-Ret At werre tilföyet Och samme aawirche at bör vere han: hiemfalden, Sampt dj han: ald dermed tilföyed schade och omKostning At Erstatte Huorfore hand Steffner dennom till at möde paa Aasteden Imellum be^{te} Grönwold och Hallingby till i dag Angaaende grandschning och forfahring ved Rettens Middell Huor Rette Eyedeller bör at wehre Imellum be^{te} Grönwold och Hallingby, Ochsaa dereffter at kiendis och dömmis, = Item wed samme steffning hidsteffnt Ingeborig Sl: Hans Hansens Af Bragenes som wed pant schall were Böxsell raadig till Grönwold Sampt effter^{ne} prouff, Nemblig Rangnild Schollerud Olluf Sommedall Ouffuen Biörnsen ved Hönnefos, Jacob -----⁴ = Iligemaade hidsteffnt Laurs Laursen af Bragenes som schall were Eyendis dend Øddegaard, Som Ligger Imellum Hallingby och Elstuen om hand nogit paa samme Eyedeeller ved dend Kunde haffue at Prætere Huilche forsk^{ne} baade Wederparter och prouf Samptlig mötte udj Retten tilstede Och paa Ingeborig Hans Hansens Veigne Suahred Laurs Simmensen til Sagen dog war hun ochsaa Sielf tilstede.

(fol. 36a) Jens och Johannes Grönwold Imod for^{ne} Steffning Suared och formeente deris moder Ragnild Grönwold Sampt deris Eldste broder Olle Huall, Ochsaa hertill burde were steffnt och kaldet Rangnild Grönwold mötte Sielf i Rette och sagde det war lige saa got det kom nu till Ende Som en Anden tiid,

Laurs Simmensen ochsaa paastod at dj burde were stefnt och Kalled effterdj det Angaar schriffte och deelle Mens effter som Peder Rasmusens Sögning och steffnemaall först angaar, Aawirche som schall were giort paa hans Eyedeeller Och derom til des beuisning Indsteffnt prouff och widnisbyrd Huorfor hans vidnisbiurd först er tagen til forhör Huoruell Laurs Simmensen ochsaa paa Ingeborig Hans datters Veigne fremstilled en deel prouf udj Rette Nemblig Jon Hönen Olle Knæstang Iffuer Alme, Och Olle Westren Huilche först bleff till spurt om di hafde nogit at proufue Eller War beuist om schielne eller Eyedeeller Imellum Hallingby och Grönwold eller paa Huilchens Eyedeeller denne Aawirche schall were begaaed = Huor till di samptlig Suared Ney at de Intet deraf widste eller nogit deraff hafde at proufue, vden alleeniste at dennom war witterligt at her war Steffnt och holtis Rettergang om disse Eyedeeller udj Sl: Tomes Tomesens tiid som Kand were Vngefehr 14 Aar siden och di var med i samme forretning till Rettens betienelse Mens der bleff Intet dömbt eller Kient i sagen Och ey heller nogit derom giffuen beschreffuen Mens Thomas Thomassen Sagde dend tiid at di schulle følge som di haffuer giort af gammelt, = Haffuer saa Peder Rasmusens Indsteffnte prouff, effter aflagte æed en huer for sig prouffued som følger,

Ragnild Schollerud Prouffued at hun brugte Neder Hallingby, som Laurs Laursen nu er Raadig udj fem Aar, Mens hun bode paa Nördre Sehmen, da brugte Hendis Mand Guldbrand Sehmen, med thömmer hugst och fischerj till denne for^{ne} ødegaard Alt till Och udj Döffle Kiennet, Och dj paa dette Hallingby brugte Ochsaa Iligemaader till och udj for^{ne} Kiend och vidste Intet om nogit andet deelle Imellum Hallingby, och Grönwold, = Widere hafde hun Ey herudinden at prouffue,

Ollaug Sommedall at dend tiid Ragnild Schollerud flötte fra Nördre Sehmen da flöttes hun med hendis Mand Rolf Heen, did igien Och dj brugte och saa for^{ne} Hallingby, derunder och dj brugte da ochsaa till och udj for^{ne} DöffleKiennet med hugst och fischerj, Ligesom deris formand brugte for dennem = Widere vidste hun ey om Samme Eyedeeller, ey heller om det paastefnte Aawirche, Huor eller paa huad eyedeeller det paa Steffnte er giort.

---

⁴ Ikke utfylt mellomrom i teksten. Det framgår senere at vitnet heter Jakob Gunbjørud.

Ouffuen Biörnsen prouffued at for vngefehr 20 Aar Siden da fich hand paa sin hosbonds Olle (fol. 36b) Thorchildsens Veigne / som hand da tiente :/ threj tylter tömmer aff Olle som da bode her paa Hallingby Och Olle haffde hugget samme tömmer Synden wed almen weyen Och det war kiört almen weyen som det laa dend tiid hand Merchte det, Mens hand Kand nu iche Eigntlig Sige huad sted samme tömmer var huggen och Laa paa förend hand sielf diid Kommer, och derom Kand giöre Anwiisning Och hafde Ellers Intet udj denne sag at prouffue.

Jacob Gunberud Prouffued at for Vngefer 30 Aar Siden da hand tiente paa Follum da fulte haand tho Mend paa baad opeffter Elffuen Nemblig Peder Follum, och Mogens Lundstad och som dj saa Roede opeffter Elffuen och Kommit for en liden Kiille som dj Kalder Gaase fetten da Sagde de begge Her er schielne Imellum Grönwold och Hallingbye, och hörte eller vidste ey mehre derom, ey heller haffde nogit widere Herudinden, at prouffue,

Laurs Simmensen beraabte sig paa widere prouff och Vidnisbiurd i Sagen som de til Idtzig tiid ey hafft Respit till at faa Indstefnt Nemblig Effuen Rösing, Jon Waagaard och Laurs Lundstad, Peder Rasmusen beraabte sig ochsaa paa at haffue widere opliusning och beuislighed udj Sagen at före, = Mens Efftersom ingen Af for^{ne} prouff eigntlig forklarar paa huis Eyedeeller denne Aawirche paastefnt schall wehre scheid till med och saa er Stefne paa schielne och deelis forfahring Imellum be^{te} Hallingby, och Grönwold, Och begge parter beRaaber sigh paa widere prouff och beuislighed Da efftersom denne tiid nu dertil findes v-bequem formedelst Stor Sne Som forhindrer at Mand Ey kand forfare disse omtuistige Aasteds och eyedeeller, da er sagen forflöt till thiende Sögne daug effter St: Hansdaug, först Kommen- dis - och det medt samptlig parternis Consent etc:

Laurs Laursen tilspurde det forindbemelte prouff Jacob Gundbiörud Huad hannem er beuist som dette Offre Hallingby, om det iche haffuer ligget och veret brugt til Schollerud som It Rödstad Huortill hand Suahred at dend Mand som hand tiente Nemblig Peder Folum, talte derom och sagde at dend gamble Asle Schollerud hand brugte dette Hallingby, till Engeland wed Schollerud, ey widere er derom beuist -

TING 30. NOVEMBER 1674 PÅ FROK I NORDERHOV

Dend 30 Novembr: Holtis Almindelige sageting paa Froug tingstue udj Nördrehougs prestegield Off^r wehrendis Ko: Ma: fouget Christen Christensen Sampt effter^{ne} LaugRettismender, Torgier Breen Christopher Rösing Pouell Weholt, Johannes Egge, Alf Leerberg, Olle Halsteenrud,

(fol. 37a) Kom da for os udj Rette Jörgen Hansen paa Mo som fuldmechtig paa hr: Daud Sinchlers weigne, hafde Indstefnt och udj Rette fordred en deell bönder och almufue h^r af Nördrehoug prestegield for Restands och gield Hand hos den: fordrer Nemblig Kille besiddere, for 5 Aars Landschyld och Rettighed af ½ f:ring i Kille, Pouell Kile, mötte udj Rette och Indgaf en quitantz aff Daud Sinchler paa des Landschyldz betalling till Jull 1671 Som der effter befindes Ichum allene at Restere for 3 Aar, bereignet till Jull nu först Kommendis Huilche threj Aars Landschyld och Rettighed, be^{te} Killis besiddere, er tilfunden at betalle Inden Half Maanitz daug med en ½ dr i omKostning Saafremt Iche ved worderings adferd, hoes dennem schall vdsögis effter Lougen.

Noch sögtis Christopher Halden for 6 Aars Landschyld och Rettighed af en half fierring i Hal- den Nu till Jull 1674 for falden medt des Julmerker, Christopher Halden mötte udj Rette och foregaff at Hans Hansen paa Bragenes schall hafue betalt des Landschyld for han: och Meener hand derfor Hafuer quitering Huor om hand er forelagt till Neste ting at schaffe behörrig Rig-

tigH: eller och at lide dom, = Noch steffnt och tiltalt Erich Gröterud for 7 Aars Landschyld och Jullemerker af en pladz Kaldis Battingsrud, hand Brugger schyllende It schind for falden till Jul -73: Indstefnte Erich Grötterud mötte udj Rette och wndschylte sig at hand Ey tilforn, er Kreffd for samme Landschyld Sagde dend ellers gerne at wille betalle Huilchet hannom til befrielse dog Ey Kand Ansees Mens tilfunden samme Resterende och fordrende Landschyld och Jullemerker at betalle Inden half Maanitz daug met Sampt 3 ort i omkostning Saa fremt det Iche Ved Nam och Vorderings Adferd hos hannem schall vdsögis -

Noch war af hannem Steffnt GrafLies besiddere for 7 Aars Resterende Landschyld forfalden till Jull 1673 af 2 schind Aarlig - 1 ort Item des Jullemerker Thore Herbrandsen paa Enchen Blachstueds Veigne mötte och Erböd till at wille betalle Huis af Samme Landschyld och Rettighed Kand Restere efftersom hand formeente noget derpaa schall were betalt saauelsom och saa Odels schatter, Huorom Hand dog Ey nu nogen beuislighed Hafde at forestille Mens Jörgen Hansen paa Daud Sinchlers weigne erböd sig till at dersom Kunde befindes di nogit i saa maader haffuer yt eller betalt paa dend fordrende Rettighed schulle det gerne Komme ham tilgoede Huorfore er forelagt at for^{ne} Tore Herbrandsen til Neste ting schall med Zeddell och Nöyagtig beuislighed forklare om nogit paa dend fordrende Rettighed ehr betalt = Noch Var Steffnt Næsses besiddere udj Aadallen for en derunder brugende och Daud Sinchler tilhörende pladz Kaldet Øffren schyllende to schind, deraf Resterende Landschyld och Rettighed for 7 Aar forfalden till Jul 1673. Item des Julemerker Paa Næssis besidderses veigne Suahred Laurs Laursen af Bragenes at dj Iche Haffuer Slig Rödstöd i böxsell eller brug som Daud Sinchler schall vere tilhörende Huilchet hand foregaf at Næssis besiddere, han: haffuer beretted = Jörgen Hansen Fremwiiste och Lod oplæse It Kongl: Ma: schiöde til Daud Sinchler udsted des Vidimerit Copie Dat: 17 Decembr: 1668: Huorved befindes hannem at were schiödt och offuer draget Øffren thou schind, Mens efftersom Jörgen Hansen (fol. 37b) beRaaber sig paa beuislighed at före Imod Laurs Laursens forind förte benegtelse paa Böndernis veigne Huorfore Sageting effter Jull beroer Och Nees besiddere forelagt Sig Sielff til des wdj Retten at Indstille,

For^{ne} Jörgen Hansen paa Daud Sinchlers Veigne af Hofflech Weysteen paa Itt halff schippund tunge i Nördre Veysteen Dat: 9 Martij 1673:

Belangende dend thuistige Sag Imellum Jörgen Laursen, Och Laurs Laursen paa Sin w-magis Peder Simmensens Veigne om det omtuistige Drolshammers Setter Som Sidst afuigt 3 Augustij paa Aastedenn i Rette Vered och hid till tingett forflöt Befindes nu atter Retten med mig igien af dj samme LaugRettismend saa som di sex forindförte, Item Michell Oppen Jon Wee, Christopher Hallem Madz Raa, Jacob Waager, Och Knud Weyen,

Kom nu for os igien udj Rette Citanten Jörgen Lauridsen Sampt vederparten, Haldvord Nychleby, Item Laurs Laursen paa for^{ne} sin v-magis Veigne Som sagde sig ochsaa at hafue Indstefnt prouf och vidnisbiurd i sagen Och war begge parterne begierendis deris prouf motte tagis till forhörer, Huoreffter prouffuenes tilstand er forhört och tagen vden Æed, dog æden först for dennem Samptlig oplæst, Och der effter formeent at Haffue deris Salighed i agt bliffue wed dend Rette och bahre Sandhed i deris prouffning Indstefnte prouf giort deris tilstand som følger.

Laurs Laursen tilsta (!) tilstod at for vngefehr 20 aar siden da bode der en Mand paa Drolshammer Ved Nauffn Suend hand bygte först dette omtuistige Drolshammer setter, Huilchet hand ochsaa brugte saa lenge at hand war paa Drolshammer, som war nogle faa Aar Och sagde det altid siden Haffuer verit kaldet Drolshammer setter Widste iche widere om des Eyedeller Och effter tillSpörgelse af Laurs Laursen om for^{ne} prouf war beuist om Suend Drolsham-

mer iche ochsaa brugte Lj dend tiid hand byggte forbe^{te} Setter dertil Suared hand Ney at hand det iche widste Sagde sig Ey derom widere at were beuiist,

Siffuer Wexsall Iligemaader tilstod at Suend DrolsHammer först biugte dette omtuistige Setter och brugte det saa lenge hand bode paa Drolshammer, Och haffuer altid Siden hafft sit Naufn och Kaldis DrolsHammer Setter, och kand were Vngefer 20 Aar siden handt biugte samme Setter, Noch bleff Siffuer tilspurt om hand war beuist at Suend Drolshammer hafr ochsaa brugt Lij dend tiid, hand brugte for^{ne} Setter Huortill hans Suared at hand war wel witterligt at hand brugte Lj Nogen stund, Mens hand widste iche om hand brugte det dend tiid hand brugte dett omtuistige Setter, tilstod ochsaa at hand vidste at Suend Drolshammer hug tömmer Norden wed dette Drolshammer Setter, Imellum Settered och Drolshammer och hand widste iche at Simen Laursen fich tömmer af hannom: Mens hand widste Iche huem andre der fich tömmer aff hannem Widere sagde hand sig i denne (fol. 38a) Sag ey at were beuist = Jörgen Lauridsen baade tilspurde baade Halduor Nychleby och Laurs Laursen, om di hafde nogit at Kunde sige Imod for^{ne} Hans prouf at Suend Drolshammer Jo hafuer biugt och brugt dette omtuistige Setter Saa som di om proufued hafuer, Huortill Halduord Suared at hand det ey Kunde benegte at Suend Drolshammer biugte och brugte for^{ne} Setter Mens hand Sagde det war paa Simmen Laursens eyendom, Laurs Laursen ochsaa dertill Suared at det hender offte at end Mand bygger Setter udj en anden Mands March, och faar Sit Naufn af dend gaard Manden paaboer som Settered opbiuger Och till saadant at beuise wille Hand nu fremføre, Sine prouf i denne sag Huilche och saa vden ædtagelse tilstod som følger -

Salfue Baarud tilstod at for Vngefer 15 aar siden da wille hand Leigd tömmerhugst af Sl: Simmen Laursen, nogit Synden for Drolshammer Setter dertill Suared hand han: du maa well hugge i Setterschougen Mens Intet i Ljschaugen, thi Jeg hafr: Leigd Halffuor Nychleby dend Noch bleff Salfue tilspurt om hand war beuiist om Sl: Simmen Laursen eigde dette omtuistige Setter Drolshammer dertill Suared hand at hand Slet Intet derom war beuist, Mens hand tilstod at hand med Sl: Simen Laursens forloff hug tömmer It aar Østen for dend Myr som Ligger Østen for Drolshammer Setter Och Simen Laursen fich Samme tömmer, Noch tilspurde Jörgen Laursen Salfue Baarud om hand war beuist om nogen anden hafde tömmerhugst ved dette Drolshammer Setter, Huortill hand Suared Ney, at hand widste Intet widere i denne Sag at proufue.

Suend Tueten tilstod at for Vngefehr 15 Aar siden da hug hand nogit tömmer medt Sl: Simen Laursens forloff Och hand hug det Nedom for Aasen Imellum Lj och Setter som Michell paaboer och Simen Laursen fich samme tömmer af han: brugte ochsaa Lj wed de tiider Och widste Inted widere i denne sag at Prouffue,

Olle Suendsen Tangen tilstoed at hans fader Suend Biörnsen hand bode nogle Aar paa DrolsHammer Och bygte dette omtuistige DrolsHammer Setter, Och samme tider brugte Ochsaa hans fader Sl: Simmen Laursens pladz Lj Och gaf han: Aarlig af samme pladz Lj - 1 Rdr: i Rettighed Prouffued ochsaa at hans fader hafde brug med tömmerhugst Norden for Drolshammer Setter Och huis tömmer hand war god for at drifue der, dette Solte hand till Sl: Simmen Laursen och vidste Iche nogen Anched derpaa i de tider, Noch effter tilspörgelse tilstod hand at hand war i Hallingdall dendtiid hans fader kom till at bo paa Drolshammer och hand widste iche om hand ochsaa ved samme tiid fich, Li till brugs Mens som hand kom hiem till den: fra Hallingdallen da hafde (fol. 38b) hans fader baade Drolshammer och Lj tilbrugs och dette omthuistige Setter berette hans förældre hannem at di hafde Ladet bygge It aar förend hand Kom hiem till dennem Mens hand widste Iche om dj brugte Lij dend tiid di bygte samme Setter, Widere sagde hand Sig Ey herudinden hafue at proufue, denne sag Angaaende,

I mod for^{ne} Olle Suendsens proffning Protestered Jörgen Laursen at hand er Halduor Nychlebyes Brodersön, Huorfore hand formeener at hans profning I mod Lougen ey bör Acceptoris eller Stedis till æd Effterdj det er hans fader Broder som haffuer begaaed Och sögis for dette aawirche,

Laurs Laursen derimod suaret At Effterdj hand nu paa samptlig Sl: Simmen Laursens Arfuingers weigne, Staar Halduord Nöchleby udj Hiemmels Sted till denne omtuistige tömmer hugst saasom at vere hugget udj Sl: Simmen Laursens schoug och Eyedeeller Formeente hand at Halduord burde Were frj for sagen,

Noch war Michill Setter af Laurs Laursen till prouffs hidstefnt och tilstod at Sl: Simmen Laursen gaf hannem lof till at hugge tömmer till disse effter^{ne} hans pladzer huor hand det i detz Eyedeeller Kunde finde Nemblig till Lj och begge Setter Huor hand det kunde finde Mens hand aldrig hafuer hugget nogit tömmer paa Setter wolden, Mens Norden for Setter wolden hafuer hand feldet tho furer som ligger der endnu Ellers hafuer hand hugget hans Meste hugst Østen for Setter Myren och derom Kring Men Ey nogit Ind paa Setter volden, vden det hand hug med Halduor Nychleby, at dette nu paa Steffnte tömmer som war trej tylder huggen norden for dette Drolshammer Setter Och Hand widste Iche andet end det war Sl. Simmen Laursens eyedeeller.

Jörgen Laursen Imod for^{ne} Michell Setters prouffning Protesterit at hand boer paa en af Simmen Laursens pladzer Huorued de Will till eigne Sig disse omtuistige Eyedeeller til med er hand ochsaa med Halduord Nychleby, Interresserit udj denne paasteffnte Aawirche och schoug hugst Som af hans egen tilstand Kand fornemmis, Formeente hand derfor at hand Ey prouf gyldig i denne Sag och hans tilstand Ey bör were eller ansees han: till nogen forhindring I Synderlighed hand ochsaa til forn hafr: Steffnt han: for denne schouff hugst Som Af Tingbogen kand Erfarris.

Laurs Laursen Dertill Suared at hand (fol. 39a) Ey nogit er interresserit udj dette Stefnemaall och formeente hand derfor wel v-formeent burde prouffue Sin Sandhed; Jörgen Lauridsen war begierendis hans prouf motte ædstedis effterdj hand formeente ey nogen af Laurs Laursens prouf derimod kunde ansees at giöre nogen Hindring, Laurs Laursen ochsaa formeente at Effterdj baade af hans och Jörgen Laursens prouf Kand fornemmis at Drolshammers besidder hafuer ochsaa brugt Lij Imidlertiid di bygde och brugte dette paa Steffnte Setter At hans prouf ochsaa derudinden bör fölgis och Stedis till æd, formeente ochsaa at Intet schiffte eller deelle derom nu paa dette Sted Kunde schee eller foretagis förend alle interresserede derom till aasteden Louglic worder Stefnt och kaldet effter derom en Laugmands dombs Anledning som hand nu udj Retten Producerit vnder Laugmand Sl: Niels Hansens Haand och Zeigell dat: Johanj Laugting - 1650.

Jörgen Lauridsen formeente och samme dom ey er hannem nogit hinderlig i denne sag effter som dend formelder alleene om Oedells deelle och Ey nogit om deellis pladzernis Eyedeeller Imellum widere hafde di nu ey paa enten Sider vdi Sagen at Indgifue eller forklare, Mens begiered paa begge Sider at motte wederfahris Huis Loug och Rett gemes Effter Huis beuislighed och opliusning derom er forrestilled och forklarrett dog endnu war Laurs Laursen begierendis at motte obserueris at det omtuistige Setter er af Simmen Laursens Leylending Suend Drolshammer opbiugt Siden for^{ne} Laugmandz dom i Sagen opsat till i Morgen efftersom dagen nu Ey widere kunde tilstreche,

Jörgen Laursen udj Retten forklared och foregaff at hand aff Thommes Laursen Tandberrig hafuer sig tilforhandlet en tredie deell udj en Saug i Heyeren fos som Sl: Simmen Laursen brugte Sambt 1/3 i effterschreffne pladzer Nemblig Lij Setter eller Koxrud, Kaldet Item en Rödnings pladz eller heste hauge ved Heyer fos Hengsle; Huilchen Saug och pladzer, Laurs

Laursen, som formönder paa Sl: Simmen Laursens sön Peder Simmensens veigne Huorfore hand hannem Som en formönder paa de v-möndiges veigne, nu udj Retten tilböd och Lod optelle förgetiufge Rdr, som schall vere dend tredings pante penge forbe^{te} Saug och pladzer och om de Höyere Kand were vdsat af Sl: Elleff Tostensen Tandberg will hand det effter breffuenis Anuising mig Iligemaader, afbetalle, Laurs Laursen derimod Suared at hand Ey Kunde Ressoluere sig till enten at annamme eller benegte samme penges Annammelse nu paa dette Sted, vden dett scheede hiemme hos hannem udj hans hus At hand af Breffuerne Kunde See Huorledis dermed er och huorledis da derom formelder (fol. 39b) om samme Kunde finde sig plegtig till samme penges Annammelse eller iche, Och dermed annammit Jörgen Laursen Samme penge till sig igien.

Narffue Wehme Lod tingLiuse It sig giffuen schiöde och afstaaelse aff Rolff Juelsen boende paa Bierche paa ald dend Lod och part som hans hustru Gurj Erichsdatter effter hendis fader Erich Thrugelsen och Moder Sidzell Trondsatter des dödelige affgang Arfuelig kand tilfalde udj LösØre eller fastegods enten udj Wehme eller dend Øddegaard Hamre effter samme breffs widere medföhr Dat: 17 9br 1674: Rolff Bierche war sielf udj Rette och samme breff ahnförde Som det i allemaader Vedstod och endnu med Handerbaand beKreffted,

Jacob Bertilsen Lod tingLiuse Ingeborg Sl: Hans Hansens till Hannem udstedde schiöde paa hans iboende huus och Waaning wed Hönefos dog hand Sielf des des grundLeye at betalle samme schiöde, Vnder hendis haand sampt hendis fader och Laurs Simmensens till witterlighed Dat: 21 Novembr: 74.

Huis widere sager till dette ting Indstefnt eller forflöt er i Morgen igien at forrettage efftersom dagen ey nu widere Kunde tilstreche,

TING 1. DESEMBER 1674 PÅ FROK I NORDERHOV

Dend 1 Decembr: Holtis atter Almindelig sageting paa Froug tingstue, med effter^{ne} Sex Laug-Rettismend Nemblig Pouell Weysteen Olle Siffuersen Waager Engebrit Weysteen, Halduord Brog, Madz Raae och Madz Waager, Offueruehendis Ko: Ma: fouget St Christen Christensen.

Huor da Laurs Simensen af Bragenes for Retten fremKom och Producerit en Riigens Citation af dat: 17 Junj Sidst afuigt, ved huilchen hand hafde hidsteffnt Laurs Laursens Saugfouget Baard Ollufsen wed Heyeren Sögende hans Sandferdige prouf och tilstand som hand for Gud och öffrigheden will were bekient och ved æd bekreffte om hand iche paa be^{te} sin hosbonds Veigne Hafuer Annammit af be^{te} Laurs Simmensens sön Hans Lauridsen - 164 tylter 7 Stocher Saugtömmen Af Sl: Simen Laursens holdings tömmer ved Rigtig tall wraged Och derhos forklare, af huad Aarsage hand sig haffuer weigret derfor at quitere = hand Jo Iche haffuer wed winde till telt och Leffuerit be^{te} Laurs Simmensens Sielf de enda öffrige befunden - 49 tylter beholdings tömmer v-wraget af Tuer (?) hengelet wed stor Heyeren som paa Laurs Simmensens Saug welter bleff opkiört och berget och Samptlig Simmen Laursens Arffuinger vedkommende - 3. Om hand Jo Iche tillige med be^{te} Laurs Simmensens Sön Hafr: Annammit en Andeell (fol. 40a) tömmer af Suend Tueten Christopher Tueten och Jacob Heggen som de Leffuerit med Sl: Simen Laursens Merche paa til betalling paa huis de dend Sl: Mand Arfuinger schyldig er, och for dj med It Særbymerche blef Merchet Och derom forKlarer huormegit deraf til hans hosbonds brug och Nytte er kommen, Och huormange tylter hand deraf till be^{te} Laurs Simmensens paa sin part Leffuerit och tiltalt Haffuer, = Noch ved samme steffning hidsteffnt Michel Tollesen Setter Michell Oppen och Tosten Heyeren at winde om huis de om for^{ne} - 1 och anden post er witterligt som de med bogeræed Kand beKreffte Item Suend Tueten Christopher Tueten, och Jacob Heggen, At forKlare om dend thredie postes Indhold

Huis de i guds Sandhed beuist Saauelsom och Narffue Wehme som biwehret och om for^{ne} thredie post er witterligt derom, Sin Sandhed ved æd gestendige till alle forsk^{ne} prouf at paahøre, hafde hand och hidsteffnt Laurs Laursen af Bragenes som och nu mötte udj Retten tilstede saauelsom en deell, forsk^{ne} Indsteffnte prouf,

Baard Olsen Bleff tillspurt om de paasteffnte poster dog er det tagen i betenchning om hand Kand Stedis till æd, effterdj forregifues och fornemmes hand tillige medt Laurs Laursen er Interesserit udj sagen, Ellers bleff hans tilstand och beKiendelse om forbe^{te} poster tagen vden æd som følger,

Till dend förste post Suarit och tilstod hand at hand well tid effter anden paa tou Aars tiid hafr: paa sin hosbonds Laurs Laursens Veigne annammit en deell tömmer af Laurs Simmensens Sön Och haffde giort Laurs Laursen Regenschab derfor, Mens hand kand nu iche vide om det hafuer werrit saa megit som til for^{ne} 164 tylter 7 Stocher och Kunde nu iche till wisse wiide nogit tall derpaa, effter tilspörgelse benegted ochsaa Baard Olsen at Laurs Simmensens Sön Ey heller hafr: giort nogen afReigning med han: om for^{ne} tömmer wiidere end hand flide hannom en Zeddell som hand Sielf hafde schreffuit och Baard ey forstod Sig paa dend efftersom hand Ey Kand Læse och schriffue.

Noch effter tilspörgelse tilstod hand at hafue Vraged nogle stocher af hans tömmer, hand som forbemelt haffuer annammit och en deell wrag er ochsaa opkiört Iblant det andre paa Velterne, Vdinden samme post till at prouffue, War Indsteffnt Michell Oppen Och Tosten Heyeren som effter aflagde æd derom prouffued at nu forleden waaris da kom Michel Oppen Ind i Tosten Heyerens huus och Laurs Simmens (fol. 40b) och Baard Olsen war ochsaa derinde da hörde di Laurs Simmens tilspurde Baard Olsen, om hand iche wille giffue hannem Zeddell for dj 164 tylter 7 stocher tömmer som hand hafde annammit dertill Suared Baard det kommer Iche mig wed at gifue Zeddell derfor, Men di kand söge min hosbond derom det schall min hosbond giöre da tillspurde Laurs Simmens Baard igien om hand kunde benegte hand Jo hafuer annammit saamegit tömmer Huortill hand Suared hand det ey benegter Mens vedstaar, det och Laurs Simmens schiöd dennem till widne derom.

Till dend anden post i Steffningen Suared Baard Olsen at hand wel telte de - 49: tylter tömmer af lige vragning som hans hosbond fich, Mens hand Ey Leffuerit Laurs Simmens dett,

Michell Tollesen Setter som tilproufs i samme post Indstefnt effter aflagde æd prouffuedt och tilstod at forleden woris in May som hand 4de gestæd paa Storhöyerens hengsle for Jörgen Laursen Da saa hand at Laurs Simmens Lod opKiöre af hengslet, paa sin Saug af Sl: Simmen Laursens tömmer och Baard Olsen telte samme tömmer, som hand lod opKiöre och paa fierde dagen som di hafde stuchet tömmerit aff hengslet och Ind i Laurs Simmensens Landhengsle da sagde Laurs Simmens till han: och Asle Torgersen det schall werre mit widne till at Jeg nu haffuer annammit af han: - 49 tylter tömmer Huortill Baard ochsaa Suared at det war saaledis. Och det scheede effter Laurs Simmensens egen order Widere hafde hand ey derom at prouffue,

Till dend tredie post Suared Baard Olsen at hand Annammede tömmerit af bönderne paa Laurs Laursens Veigne, och Laurs Simmensens Sön war hos, och satte en biöxse paa Samme tömmer effter som mesten deellen af - 24 tylter war kommen fra Suend och Christopher Tueten, war Mercht med Sl: Simen Laursens Merche, widere Suared hand Ey till dend post,

Till prouffs om samme tömmer war Indstefnt Suend Tueten Christopher Tueten, och Jacob Heggen Item Narffue Wehme, af Huilche mötte disse som effter aflagde æd prouffued saa som Christopher Tueten efter aflagde æd tilstod och wedgich dend beKiendelse som hand derom her paa tinget hafuer giort Nest forleden 30 May Saaledis at Laurs Laursen tilspurde hannom

om det tömmer som hand i fiör beKom af hans fader om der iche Jo war Iblant tiuffge och fire tylter, (fol. 41a) Som war Merchet med Sl: Simmen Laursens Merche paa och dog Ey Leffuerit till nogen paa Sl: Simmen Laursens Weigne, Huortill hand Suared At det sig saaledis udj sandhed forholdet och dend tiid samme - 24 tylter tömmer tillige med andet mehre tömmer Blef Leffuerit till Laurs Laursens tiener och af hannem med Laurs Laursens holöxse Merchet, Da war Laurs Simmensens tiener, derhos och saa at der huggis en Biöxse derhos Dereffter gaf Laurs Laursens thiener quitering for samme tömmer hafuer paa hans faders Veigne betalt af Sl: Simmen Laursens, gield /: baade med det och andet mehre tömmer :/ förgetiuffge Rixdr, Huilched hand saaledis Sagde at were udj Sandhed Och tillstod endnu widere at Lauridz Simmensens beres paa Sl: Simmen Laursens gield 8te tylter och en stoch, som war v-merchet och Kiört forgangen winter Huortill Laurs Simmensens Sön och nu i Retten Suahret At det sig Saaledis forholdet Widere hafde hand Ey herudinden at proufue, Och som hans fader och saa derom til proufs er hidstefnt for Suagheds schyld ey nu kand möde Da Sagde hand at hand Ey mehre deraff end denne hans prouffning om formelder.

Paa Jacob Tuetens Veigne mötte hans hustru Ingelöff efftersom Manden ey Sielf kand möde for Suagheds schyld Och effter aflagde æd prouffued och tilstod at nu forleden i aar It aar siden Da bekom Laurs Laursen aff hendis Mand paa Sl: Simmen Laursens gield, Sexten tylter tömmer, som Baard Olsen Annammit Och hun gjorde Regenschab med Laurs Laursen om samme tömmer Och som hun da iche hafde tömmer at betalle Laurs Simmensens med for hans Anpart af gielden Da flide Laurs Laursen hende otte daller som hun tilböd Laurs Simmensens Mens som Laurs Simmensens dem Ey wille Annamme Leffuerit hun Laurs Laursen dem igien Da Kreffde Laurs Simmensens dem ochsaa tömmer for Sin Anpart af gielden Och det tömmer som Laurs Laursen fich, Stod Sl: Simmen Laursens Merche paa, = Noch effter tilspörgelse tilstod hun at dend tiid Laurs Simmensens tiener Kreffde hende tömmer paa L: Simmensens Veigne, da Suaret hun at Laurs Laursen hafde Merchet deris tömmer baade i fiör och aar efftersom dj war han: schyldig Och det war ey Imod deris Vilge hand Lod Merche samme tömmer videre hafde hand Ey herom At prouffue,

Narffue Wehme prouffued at nu forleden waar It Aar siden da war hand ved Heggen Elff med Baard Olsen, och Laurs Simmensens Sön Hans Laursen, Och da Saa hand at Laurs Laursen hug en biöxse paa en deell tömmer som Baard Olsen der Annammit Kommende fra Suend Tueten Jacob Heggen och dem paa Øst Wehme och en andel af Samme tömmer war Sl: Simmen Laursens Merche paa, och en andeell war Laurs Laursens (fol. 41b) Merche paa, Och hand hörde folchen Sige at -----⁵ Samme tömmer bleff Leffuerit paa Laurs Laursens gield och en part paa Sl: Simmen Laursens gield Widere hafde hand Ey herudinden at prouffue, = Och endnu tilspurde Laurs Simmensens, Baard Olsen, Huormegit Laurs Laursen haffde faaed Och Huor megit Laurs Simmensens hafde faaed af for^{ne} tömmer med bj Merche paa, Huortill hand Suared at hand det nu Ey Kunde Erindre Och huis tömmer som Laurs Simmensens fich af det tömmer med Bimerche paa det tog hand sielf Och Baard ey Leffuerit hannom det Mens hand bad hannom Lade det blifue dog telte hand samme tömmer Mens tallet Kand hand iche Erindre Hereffter war Laurs Simmensens It prouffs breff begierendis -

Hans Nilsen Windelbo udj Retten fremKom som fuldmegtig paa Justitz schriffuer Hans Nielsens Veigne af Christiania haffuer ved böigdelensmands Steffnemaall Stefnt och kaldet Sl: Anders Huerffuens Arfuinger och med widne gifuet Kald och Varsell udj Sterboet som Lensmanden nu i retten tilstod Och Anders Huerffuens sön Frode som nu mötte i Rette ey heller fragich, Haffuendis den: at söge och tiltalle for Loug witterlige gield effter dend Sl: Mand til Christen Olsen Raadmand i Christiania udstedde obligation af Dato: 27 ---uarj 1654 Liudende paa 20 Rixdr 3 ort som Streng--- til forpligtes till St: hans daug dernest effter betallis, effter

⁵ Flere ord i margen er uleselige mot slutten av tingboken.

samme udj Retten producerte obl: medtföer, Fraade Andersen Huerfuen som mötte udj Rette och hertill Suared och war begierendis hermed endnu motte beroe ----- di holt schiffte effter Hans Sl: fader som nu med förste schulle sch----

Hans Nielsen derimod Suared och formeente Slig Vndschyldning och udflugter dennem nu Ey Lenger burde Sted ----- Mens fastelig Paastod At for^{ne} fordrende giæld, med des Rente til forAarsagelig omKostning af dend Sl: Mands Arfuinger burde betallis eller och derfor effter aff hans effter---- bör och gods som endnu v-schiffat at schee vdleeg och betalling effter Lougen, = Effter Huilchen Leylighed och effterdj her i Retten leggis Sl: Anders Huerfuens Obl: och beuis paa Lantep----- 20 Rdr, och 3 ort for it qter Salt med Streng Löff--- och tilforpligt at betalle till St: Hans Baptiste daug 165- och derudj at holde han: och hans Arfuinger schadislös Huilchet dog Ey befindes at vere effterkommit ey heller giort nogen beuisning till Anders Huerffuens foregiffuende i Retten d: 9 decembr: 1669 at samme giæld schulle verre han: effterlat ey heller Siuntis billig och forsuaerlig SagSögeren lenger med Slig Vndschyldning som baade forleden 11 Junij och nu i daug Eensstemmig forebragt at opholde i synderlighed dend Sl: Mands effterlatte boe endnu schall were v-(?)schiffat = saa ehre samptlig hans Arfuinger tilfunden At betalle forskr^{ne} fordrende giæld till Sr Hans Nielsen Nemblig dj 20 dr 3 ort - medt des paaløbende Rente fra dend tiid hand sig forplighted gielden at betiene med sampt Sex Rixdr. udj omKostning och dom (fol. 42a) penge med mindre det effter halff Maanitz forlöp Ved Namb och vorderings adferd af dend Sl: Mands bo, och gods schall vdsögis effter Lougen,

Belangende dend sag fra i gaar forflött Imellum Jörgen Lauridzen paa dend Eenne, Och Halduord Nychleby Sampt Sl: Simmen Laursens arfuinger Præsenterit sig nu igien udj Rette, Citanten Jörgen Lauridsen och paa vederparternis veigne I Laurs Laursen for mig och dj samme 12 LaugRettismend som Retten i dend sag i gaar betiente = Och effter prouffuenes offuerueyelse paa begge sider blef eragted Jörgen Laursens prouff, Nemblig Laurs Wee och Siffuer Wexsall at tagis Ved Æed Efftersom wj Ey hafr: kundet befinde nogen af Laurs Laursens prouff derudj at vere hinderlig Eller Imod, Huoreffter dj hafuer aflagt deris æed, paa dend tilstand och prouffning som de gjorde igaar Her for Retten saaleedis udj ald Sandhed at wehre, Och Efftersom Ingen aff parterne hafft mehre i denne Sag At fremstille eller paabe- raabe er dend i betenchning och till dombs optagen till paa Mandag dend 7 Hujus:

Belangende det fra Neste ting forflött Steffnemaall som Olle Andersen Mo paa Anders Simmensens dend yngres et Consortes Veigne till thaller Olle Torchildsen Hönen for 1 f:ring i Weheren Mötte nu igien i Rette Olle Andersen Item paa Olle Torckildsens Veigne Hans Nielsen och Reffererit Sig till Oles forig Indgiffuene Suar, Effter Huilchen Leylighed Denne sag ehr Remitterit och forflött till Aasteden Vnder samme steffnemaall till NestKommende Jordetiisdag.

Börge Berger af Hadeland ved Jörgen Lauridsen paa Bierche Indgaf en Citation af Dato 23: Januarij som til Neruehrende tid forflöt wed Huilchen hand hand hafde hidsteffnt och i Rette fordred Sl: Anders Huerfuens Enche börn och arffuinger for It stöche Eeng hannem tilhörig kaldis Vnderlaaden Liggendis i Nördre Schoufstad schyllende 4 Setting som de i 9 eller a: 10 aar brugt vden Rettigheds betalling med widere samme stefnings medföer etc: = Till samme steffning at suare mötte i Rette Sl: Anders Huerfuens sön Fraade och formeente denne sag burde Vered Stefnt till Aasteeden Huorfore hun och er did forflött vnder samme stefnemaall till Jordetiisdagen hernest effter Effterdj, Frode Andersen foregiffuer At Hans Sl: fader Ey wille betalle Landschyld deraf formedelst Hand Ey widste huor samme stöche eng war eller ved hand well at hand tilforn betalte nogle Aars Rettighed; Thill Huilchen tiid och steed Citanten Haffuer at i Rette stille (fol. 42b) och forklare Huad Rett och Rettighed hand till det

paa Steffnte Engestyche Kand hafue, gaais da wider der om Huis for loughlig och Rett Eragtis Kand,

Jörgen Lauridsen paa Bierche Lod tingliuse It Mageschiffte breff med Jon Simmensens Hönen paa sin ödegaard Naufnlig Holt ved Hönen beliggende, schyldende Aarlig en fierding tunge med hosliggende Eng (?) och Eyendom Derimod hafuer hand bekommit af Jörgen Lauridsen igien till wederlaug It halff schippund i wester Wager effter samme breffs widere bemeld Daterit dend 6 Martj 1674:

RETTERGANG 7. DESEMBER 1674 PÅ FROK I NORDERHOV

Dend 7 Decembr: war jeg igien til Rettens betienelse udj dend fra Nestleden 1 Hujus: till i dag til dom opsette sag Imellum Jörgen Lauridsen paa dend Eene, och Halduord Nychleby, Sampt Laurs Laursen paa dend anden side, om dend aawirche och schouffhugst udj Drolshammers setter, Eyedeeller, Offueruehrendis di samme 12 LaugRettismend som herudj Retten Sidst betiente vndtagen Jacob Wager I Huis Sted Madz Frog :/ Noch war absent Michel Oppen, Och Olle Halsteenru, hafuer gifuet dj andre deris fuldmagt och benöyed med huad i di samtycht som Jon Wee foregaff,

Kom da for os igien udj rette Citanten Jörgen Lauridsen, Sampt paa Halduord Nychleby, och Laurs Laursens Veigne, Baard Olsen weed Heyeren Och fordred dom i Sagen,

Da Effter till thalle giensuahr Och denne sags Leylighed er herom saaleedis for Rette afsagt at effterdj af de i sagen Saauel af Citanten Som en deell wederparternis egen forhörte prouf V-stridende beuises och formeenis at dette omtuistige Drolshammers Setter Huor dette paasteffnte tömmer af Halduord Nöchleby, V-Imodsigelig findes at werre hugget Er aff Drolshammers besiddere först opbiugt och af Samme gaard hafuer Nöt och fuldt förend nu af wederparterne formeenis at det schulle ligge till Lij, dog vden nogen loughlig Eller Nöyartig beuis Huilched wi ochsaa Af Aastedens (fol. upag.) fligtigst grandschning och forfahring haffuer fornummen at dett med bedre Rett och adgang bequemmer och föyer Sig till Drolshammer end till Lij, Da bör dette paaSteffnte af Halduord Nychleby, udj forschr^{ne} Setters Eyedeeller Aawirchede tömmer /: som effter Halduords egen wedgaaelse schall vere 31½ tylt: :/ at vere Jörgen Lauridsen hiemfalden medt Sampt des Landnambs böder effter Lougen dog Huad Regres Halduord derimod till sine paaberaabte hiemmel Mend Sl: Simmen Laursens arfuingers Kand formeene Sig at hafue Stande det hannem frj och forbeholden till des Lougmessig Sögning och paatalle, Och dersom noget af for^{ne} paasteffnte och arresterede tömmer af arresten Kand befindes at were forRyct eller opschaaren, Da Halduord Nychleby At forschaffe Jörgen Laursen Lige saamegit och lige dögtigt tömmer igien paa de samme steder som det förige war Lougfest och arresterit Huilchet Alt wj Eragter at were Lougen - L: L: B: 16 och 19 Capitell gemes, = Belangende Kaast och thæring som Jörgen Lauridsen fordrer Da efftersom det nu Ey Eigentlig specificeret och forKlarret Da forbliffuer des Sögning och Regres Jörgen Laursen til Halduord Nychleby, frj och forbeholden, om Ey i Mindelighed derom Kand forEenis.

Jacob Söffrensen som fuldmegtig paa Manhaffte Christoffer Schawgers Veigne effter en i Rette Producerit Riigens Citation Dat: 11 octobr: 73 Iblant Andre hafde hidsteffnt och nu igien i Rette fordret Laurs Sommedahlens Enche Birgette med sin Loug werge fordrendis h. for Louglig och vitterlig giæld till Sl: Knud Hansen schyldig effter i Rette lagde forHuerfuede dom Dat: 4 Julij 1666: - 13 dr 3 ort 12 s: Paa hendis Veigne mötte Hendis datter Jöran Laursdatter (fol. upag.) Sagde paa samme giæld at Vere betalt - 2½ tylter tömmer Huilched Jacob Söffrensen wedgich till AffCortning Bliffuer Prorest - 11 Rdr 1 ort 10 s Huilched hun er tilfunden Medt - 11 dr: i omKostning och dompenge At betale Inden halff Maanitz daug Saa

frembt det Iche wed worderings Adferd effter Lougen Aff hendis boe och gods schall vdsögis, Noch ved samme steffning i Rette fordred Jens Grönwold och hans Moder Rangdj som befindes effter for^{ne} dom at wehre schyldig - 29 dr. 13 s. Jens Grönwold mötte i Rette paa Sin och sin Moders Veigne och suared at paa samme gielden Er betalt 13 dr. medt tömmer Huilched Ey heller Aff Jacob Söffrensen m-- sagdis i Synderligheed Jens Grönwold Erböd sig till dett medt sin æed At Testere. Och forregaff Jens Grönwold at dett wedKommer Hans Moder dend halffue partt /: for det Halfue bo, At baade af de Resterende - 16 dr 13 s. At haffue betalt, halfue partt wille hand tilsuahre, Huilchet di och saaledis er tilfunden Huer halfpartten af be^{te} - 16 dr 13 s. At haffue betalt Inden half Maanitz daug med huer en dr. i omKostning och dom penge, Saa frembt der Iche Ved worderings adferd hos den: (fol. 43a) schall udsöges effter Lougen Huis Videre effter samme Steffning forbliffuer, effter warsell till Neste ting Effterdj nu Ey flere mötte tilstede,

Wdj for^{ne} geldsager betiente Retten Torgier Breen, Madz Raa, Johannes Egge, Pouell Weeholt, Christoffer Rösing och Madz Froug,

For Ermelte Jörgen Laursen paa Bierche lod Læse och tingliuse It Breff af Anne Sl: Niels Rassmusens wed Hönnfos paa - 177 Rdr. han: schyldig Huorfor hun först til hannom afstaar 1/6 part af det pant och pante penge i det halfue pund i Hönen som Gunder Klechen till Hendis fader pantsat och derfor at Cortes - 36 dr 3 ort 12 s. for dend öffrige Rest Nemblig - 140 dr pantsætter hun han: Sin Saug Wed Hönnfos i threj Aar V-Igienlöst samme breff Datterit dend 3 Decembr: 1674.

Noch Lod Læse en AffReigning af Samme Dato: den: Imellum paa forforschreffuene giæld.

Noch Lod Jörgen Laursen tingliuse It breff och forpflicht aff Olle Jonsen Hönen Huorleedis hand sig Imod hannem medt sitt Leyemaall paa ½ schippund, och ½ Liuspund i Hönnen schall forholde Datterit 26 Aprill 1673: = Noch Lod hand Læse och tingliuse It breff af for^{ne} Olle Jonsen Hönen Datterit samme daug Huorudj hand for - 30 Rdr. pantsetter Jörgen Laursen ald dend Oedels laad och anpart som han: hans hustru och arffuinger effter hans fader och Moder Kand tilfalde udj Hönen medt des böxsell och aasædis Rett och dett udj Nj Aaremaall,

(fol. 44b)

N° 4 5
Fra 13 Januarij 1674 til
7 Decemb: 1674:

REGISTRE

Forkortelser

Nh = Norderhov hovedsokn, Hg = Haug anneks, Lun = Lunder anneks, Åd = Vikar anneks i Ådalen.

Ho = Hole hovedsokn, Tyr = Tyristrand anneks. Chra = Christiania.

De nedre delene av Ådalen og Soknedalen hører til Norderhov hovedsokn.

PERSONREGISTER ORDNET ETTER FORNAVN

- Alv Hval (Hg) 9
Alv Hårum (Ho) 3, 31
Alv Lerberg (Nh) 4, 5, 14, 20, 32-33, 42
Alv Lo (Hg) 14, 21, 22, 26, 40
Amund Berg (Hg) 4, 8
Amund Sjursen Veksal (Nh) 15, 36
Amund "Valdres", Sjur Veksals sønn 40
Anders Aslaksrud (Hg) 12
Anders Busund (Nh) 12
Anders By (Ho) 3, 13
Anders Færden (Hg) 21, 26, 40
Anders Havik (Lun) 4
Anders Hengsle (Nh) 25
Anders Holmen, tjener på Domholt (Ho) 30
Anders Hverven (Hg) 4, 15, 48-49
Anders Hårum (Ho) 3, 31
Anders Jonsen 39
Anders Jonsen Åsterud (Tyr) 31, 35
Anders Kiempe, svensk fritenker 29, 33
Anders Klekken (Hg) 5, 12, 14, 21
Anders Land (Lun) 4
Anders Lundskog (Nh) 4
Anders Mælingen (Nh) 25
Anders Paus, sogneprest (Jevnaker) 18
Anders Rud (Ho) 3, 17
Anders Rudsødegård (Ho) 13
Anders Simonssøn d.y. (Chra) 33, 49
Anders Stadum (Ho) 3
Anders Sørnum (Ho) 3, 22, 30-31
Anders Tangen (Ho) 30
Anders Ton (Hg) 8
Anders Tronrud (Nh) 4
Anders Vik (Ho) 3, 5, 31
Anders Vikar (Åd) 39
Anne Christensdatter (Ho) 36
Anne Hamnor (Ho) 3
Anne salig Niels Rasmussøns ved Hønefossen 51
Anund Persen Berg, husmann (Hg) 21
Arent Thorstenssøn (Chra) 15
Arne Gomnes (Ho) 13
Asbjørn Christoffersen Busund (Nh) 37-38, 40
Asle Christoffersen Skollerud (Nh) 19, 38-39
Asle Seter (Nh) 4
Asle Skollerud, den gamle (Nh) 42
Asle Torgersen 47
Auen Bjørke (Ho) 31
Auen Bjørnsen ved Hønefossen 41-42
Auen Steinseter (Ho) 3
Augustinus Frok (Nh) 12
Bendiks Tranby (Lun) 4
Bener Trondsen Hval (Nh) 37-38
Bersvend Setrang (Hg) 9
Berte Somdalen (Nh) 50
Berte Svendsdatter, tj. på Helgeland (Ho) 36
Berte Vølsnes (Grue) 33
Bertel Flaksetra (Ho) 3
Bjørn Flekshaug (Hg) 23
Bjørn Myre (Hg) 4
Børger Berger (Jevnaker) 49
Børger skredder (Nh) 21, 25-26
Baard Leine (Ho) 3, 5
Baard Mælingen (Nh) 25
Baard Olsen Heieren, sagfogd (Nh) 7, 16, 33, 46-48, 50
Christen Christenssøn, fogd 3, 4, 5, 13, 14, 15, 17, 21, 24, 29, 32, 35, 36, 40, 42, 46
Christen Eivindsen (Nh) 12
Christen Gregersen By (Ho) 3, 13, 29
Christen Johansen Gomnes (Ho) 3, 13, 17, 29, 35
Christen Kalsrud (Nh) 4, 6, 10
Christen Olufssøn, rådmann (Chra) 15, 48
Christen Rørvik (Ho) 13
Christen Sørenssøn Lerberg (Nh) 10-11
Christen Torp, bortrømt sagfogd 9-10
Christen Utvik (Ho) 3, 32, 35
Christoffer Bili (Ho) 3
Christoffer Fekjær (Ho) 3, 5, 17, 29, 35
Christoffer Gomnes (Ho) 3, 12, 30-31
Christoffer Hallum (Nh) 6, 18, 20, 42, 43
Christoffer Havik (Lun) 4
Christoffer Hen (Nh) 28
Christoffer Hovi (Tyr) 24, 35
Christoffer Langenga (Nh) 4
Christoffer Langmoen (Nh) 25
Christoffer Røysing (Nh) 5, 14, 32-33, 42, 51
Christoffer Schwager 50
Christoffer Semmen (Nh) 37
Christoffer skomaker (Nh) 25
Christoffer Tveita (Nh) 14, 46-48
Claus Trondssøn, borger (Bragernes) 14
David Sinclair, fogd på Eiker 31, 35, 42, 43
Edvard Franz de Place, veiemester (Bragernes) 29
Eilev Jonsen 39
Eilev Sørnum (Nh) 4, 6, 18
Eilev Torstensen Tanberg (Nh) 34, 46
Eivind Persen Heieren (Nh) 37-40
Eivind Persen Røysing (Nh) 9, 42
Eivind Persen Vågård (Hg) 19
Eivind svarver (Nh) 25
Eivind tømmermann ved sagene (Nh) 25
Eivind Åsen (Nh) 4
Elling Hval (Hg) 9

Elling Nes (Åd) 4
 Engebret Alme (Hg) 21, 24
 Engebret Benersen 37, 40
 Engebret Berger (Jevnaker?) 12
 Engebret Bråten (Nh) 17
 Engebret Busterud (Åd) 24
 Engebret Frok (Nh) 4
 Engebret Lundstad (Hg) 8
 Engebret Persen Hengsle (Ho) 13
 Engebret Røgnerud (Nh) 19
 Engebret Vegstein (Nh) 4, 8, 15, 46
 Erik Buttingsrud (Åd) 4
 Erik Froksødegård (Nh) 25
 Erik Gjøllås (Lun) 4
 Erik Grøterud (Åd) 4, 43
 Erik Jakobsen sagmester (Nh) 22
 Erik Knutsen Vaker (Nh) 4, 8, 22
 Erik Olsen Solum (Tyr) 3, 32, 35, 36
 Erik Ringåsen (Nh) 4, 24
 Erik Stiksrud (Hg) 12
 Erik Trulsen (Krødsherad) 46
 Erik Åserud (Nh) 4
 Frans Stolpestad (Nh) 25
 Fredrik Sjurslykkje (Lun) 4
 Frode Andersen Hverven (Hg) 48-49
 Gabriel Persen, tjener (Ho) 26
 Gjest Blikrud (Lun) 16
 Gjest Redalen (Lun) 12
 Gjest Støvern (Lun) 16
 Gjurd Rud (Ho) 3, 12, 13, 17
 Gregar Åsen (Nh) 4
 Gudbrand Ask (Nh) 11
 Gudbrand Bønsnes (Ho) 32, 35
 Gudbrand Fjulsrud (Ho) 35-36
 Gudbrand Garhammer søre (Nh) 4, 22
 Gudbrand Gomnes (Ho) 3, 12, 17, 32
 Gudbrand Hen (Nh) 29, 37-38
 Gudbrand Hov (Hg) 28-29, 40
 Gudbrand Lunde (Åd) 4
 Gudbrand Semmen nordre (Nh) 41
 Gudbrand Simensen, dreng på Helgeland (Ho) 36
 Gudbrand Ulltveit (Hg) 4, 22-24
 Gunder Gagnum (Nh) 4, 5, 17
 Gunder Hårum (Ho) 3
 Gunder Klekken (Hg) 8, 34, 51
 Gunvald Vik (Ho) 3
 Guri Eriksdatter Veme (Nh) 46
 Guri Haraldsdatter (Tyr) 32
 Guttorm Hamnor (Ho) 30-31
 Guttorm Trulssøn, borger (Bragernes) 7, 25
 Halsten Eriksen Trandum (Eidskog) 14
 Halvor Bråk (Nh) 8, 14, 21, 24, 46
 Halvor Hjelmerud (Nh) 4
 Halvor Nøkleby (Nh) 20, 32-33, 43-45, 49-50
 Halvor Olsen Bjørke (Nh) 10-11, 13
 Halvor Oppen (Åd) 4
 Halvor sagmester (Nh) 25
 Hans Berg (Hg) 26, 40
 Hans Dal (Nh) 25
 Hans Eggertssøn, salig borgermester (Chra) 10-11
 Hans Engebretsen Solum (Tyr) 32
 Hans Frok (Nh) 4
 Hans Gudmundsen Hilden (Gran) 10
 Hans Gullerud (Nh) 23
 Hans Halvorsen (Nh) 12
 Hans Hanssøn (Bragernes) 16-17, 26-27, 42, 46
 Hans Johansen (Nh) 21
 Hans Jørgen Breda ved Hønefossen 34
 Hans Lauridssøn (Bragernes) 25, 34, 46, 48
 Hans Løken (Ho) 3
 Hans Madsen Nordby (Nh) 12
 Hans møller ved Hønefossen 12
 Hans Nielssøn, fogdens fullmektig 12, 15, 18
 Hans Nielssøn, justisskriver (Chra) 48
 Hans Nielssøn Vendelboe, fullmektig 48-49
 Hans Olsen (Nh) 21
 Hans Rua (Hg) 28-29
 Hans Røsby (Lun) 4, 12, 17
 Hans Samuelssøn (Chra) 27
 Hans Solberg (Tyr) 31
 Hans Tanberg (Nh) 9
 Hans Toresen 30
 Hans Trulsen (Nh) 35
 Harald bøkker (Nh) 25
 Harald Gjermbu (Hg) 24
 Harald Grønvoll (Nh) 27
 Harald Gunnersby (Hg) 24
 Harald Haraldsen Bure (Tyr) 17-18
 Harald Hen (Nh) 28, 37-39
 Harald Larsen Lo (Hg) 12
 Harald Trulsen (Nh) 35
 Helge Veme (Nh) 20
 Henning (Eggertssøn Stockfleth), salig biskop 12-13
 Henrik Agutslia (Nh) 4
 Henrik Henriksen (Ho) 3
 Henrik Persen (Ho) 3
 Henrik Sjurslykkje (Lun) 12
 Herman Åsen (Nh) 4
 Hollik Vegstein (Nh) 4, 5, 8, 14, 17, 43
 Haaken Amundsen Fossum (Eiker) 14
 Haaken Grønvoll (Nh) 37-39
 Haaken sersjant (Nh) 21
 Haaken Setrang (Hg) 22-24, 26, 40
 Ingeborg Hansdatter (Bragernes) 26-27, 36-37, 39, 41
 Ingeløv Tveita (Nh) 15, 48
 Ingrid, gjeterjente på Hensetra (Nh) 38
 Iver Alme (Hg) 28-29, 40, 41
 Jacob Bertelssøn, fhv sorenskriver 5, 15, 17, 18-19, 21, 22, 24, 25-26, 30, 31, 32, 33, 46
 Jacob de Cardi, major 29
 Jacob Luth (Ho) 15, 26, 28, 35, 36, 37
 Jacob Sørenssøn, fullmektig 50-51
 Jacob Sørenssøn, sageier (Bragernes) 22
 Jakob Askerud (Hg) 4
 Jakob Frankrik (Hg) 8
 Jakob Halvorsen Gunbjørrud (Åd) 23, 41-42
 Jakob Heggen (Nh) 46-48
 Jakob Niklassen (Nh) 12
 Jakob Persen Røsholmen (Ho) 21, 32

Jakob Stubdal (Nh) 4
 Jakob Tveita (Nh) 15, 48
 Jakob Vaker (Nh) 4, 10, 20, 23, 43, 50
 Jens, dreng for herr Laurids (Ho) 21
 Jens Drolshammer (Nh) 4
 Jens Grønvoll (Nh) 4, 18, 26-29, 36, 39, 40-41, 50-51
 Jens Hansen 32
 Jens Hengsle (Ho) 13
 Jens Jensen sagmester (Nh) 33
 Jens Mo (Ho) 30-31
 Jens Nilsen, tjener (Bragernes) 17
 Jens Sørnum (Nh) 4
 Jens Vaker (Nh) 4
 Jens Vesetrud (Hg) 12
 Jesper Gregersen ved Hønefossen 22
 Joachim Lambertus, prokurator (Chra) 5
 Johan Tomassen på Domholt (Ho) 30
 Johannes Egge (Nh) 5, 14, 20, 24, 32-33, 42, 51
 Johannes Grønvoll (Nh) 4, 18, 26-29, 36, 40-41
 Johannes Svarstad (Ho) 13, 17, 29, 32, 35
 Johannes Søndereng (Nh) 4
 Jon Amundsen sagmester (Nh) 25
 Jon Gundersen Berg (Lun) 4
 Jon Honerud (Hg) 12, 15, 26, 40
 Jon Jonsrud (Lun) 4, 25
 Jon Kolkinn (Tyr) 3, 35
 Jon Olsen Vågård (Hg) 4, 26, 28-29, 40, 42
 Jon Simensen Hønen (Hg) 5, 9, 34, 37, 39-40, 41, 50
 Jon Sjørvoll (Nh) 4, 15
 Jon Stadum (Ho) 3, 13
 Jon Sørsdal (Lun) 12
 Jon Ve (Nh) 4, 15, 18, 20, 26, 32, 40, 43, 50
 Jon Vågård d.e (Nh) 28
 Julius Gile (Nh) 4, 12
 Jøran Christoffersdatter (Nh) 37-40
 Jøran Gudbrandsdatter Bjørnstad (Ho) 25
 Jøran Larsdatter Somdalen (Nh) 50
 Jørgen Hanssøn, fogdens fullmektig 8, 26-27, 29
 Jørgen Hanssøn på Mo (Ho) 31, 35, 42, 43
 Jørgen Lauridssøn på Bjørke (Ho) 5, 17, 20-21, 32-33, 34, 35, 43-45, 49-50, 51
 Jørgen Philipssøn, viselagmann 5, 6-7, 8-13, 17, 25
 Jørgen Post (Nh) 22-24
 Jørn Hole (Nh) 25
 Karen Thorkildsdatter ved Hønefossen 21
 Kittil Støvern (Lun) 4
 Kittil Øst-Veme (Nh) 4
 Klaus Dinnessen skredder ved Hønefossen 34
 Knut, dreng for herr Laurids (Ho) 21
 Knut Børgersen 32
 Knut Bårnås (Lun) 7
 Knut Gudbrandsen Berggarden (Tyr) 17
 Knut Hansen ved Hønefossen 50
 Knut Hårnum (Ho), nå i Norderhov 9
 Knut Leine (Ho) 17, 29, 35
 Knut Olde (Lun) 4
 Knut Olsen (Nh) 23
 Knut Persen 32
 Knut Skagnes (Åd) 4, 12
 Knut Somdalen (Nh) 24
 Knut Tossevika (Åd) 4
 Knut Tranby (Lun) 4
 Knut Ullern (Ho) 3, 13, 17
 Knut Veien (Nh) 17, 18, 20, 26, 32, 40, 43
 Knut Villadsen (Nh) 25
 Kolbjørn Haukedalen (Lun) 4
 Lage Pederssøn (Tyr) 17
 Lars Andersen Hverven (Hg) 15
 Lars Andersen Åserud (Nh) 12
 Lars Bergsund (Åd) 18, 24
 Lars Bråten (Nh) 16
 Lars Gryseter (Hg) 4
 Lars Kullerud (Nh) 8, 22
 Lars Lundstad (Hg) 21, 42
 Lars Onsaker (Ho) 3, 5
 Lars Rakkestad (Nh) 8, 15
 Lars Somdalen (Nh) 50
 Lars Støvern (Lun) 4, 8
 Lars Ve (Nh) 18, 20, 49
 Lars Vegstein (Nh) 21
 Lars Vesetrud (Tyr) 36
 Lasse Dypendal (Nh) 4
 Laurids Lauridssøn (Bragernes) 14-17, 20, 25, 26-27, 29, 32-33, 36-40, 41-42, 43-48, 49, 50
 Laurids Simonssøn (Bragernes) 14-15, 25, 33-34, 37, 39-40, 41-42, 46-48
 Lisbet Ve (Nh) 4
 Live Gudbrandsdatter, tj. på Helgeland (Ho) 36
 Mads Frok (Nh) 50, 51
 Mads Mattias de Tonsberg, riksskriver (Chra) 3, 40
 Mads Rå (Nh) 4, 24, 32-33, 43, 46, 51
 Mads spillemann (Nh) 12
 Mads Vaker (Nh) 46
 Magnus møller ved Hønefossen 25
 Malte Kittelsby (Hg) 12
 Maren Nielsdatter på Helgeland (Ho) 35-36
 Mari Alme (Hg) 29
 Mari Li (Nh) 23-24
 Mari Mortensdatter jordmor (Ho) 25
 Marte Frankrik (Hg) 8
 Marte Hen (Nh) 38
 Mattias Sass (Ho) 24, 35-36
 Mattis Gomnes (Ho) 3
 Mattis Stubdal (Nh) 4
 Mikkel Drolshammer (Nh) 20
 Mikkel Gile, rytter (Nh) 25
 Mikkel Jørnsen Aslaksrud (Hg) 34
 Mikkel Oppen (Nh) 6, 18, 20, 32, 43, 46-47, 50
 Mikkel rytter (Nh) 24
 Mikkel Strande (Åd) 4
 Mikkel Tollevsen Seter (Nh) 4, 21, 25, 44-45, 46-47
 Mons finne (Ho) 3
 Mons Lundstad (Hg) 42
 Morten Heggelia (Nh) 4
 Morten Lauridssøn på Sand, toller (Hurum) 14
 Morten skomaker (Nh) 21
 Narve Veme (Nh) 12, 46-48

Nicolaus Christian, kapteinløytnant (Hg) 33
 Niels Bentssøn, salig fogd over Hadeland 9
 Niels Gunderssøn, borger (Bragernes) 36
 Niels Hanssøn, lagmann (Chra) 45
 Niels Rasmussøn ved Hønefossen 11, 51
 Nils Berger (Nh) 4
 Nils Borgerud (Nh) 4, 12, 16
 Nils Eivindsen Heieren (Nh) 25
 Nils Elsrud (Åd) 4
 Nils Fleskerud (Nh) 4
 Nils Follum (Nh) 6, 18, 20, 26, 36
 Olaug Somdalen (Nh) 41
 Ole Andersen (Nh) 25
 Ole Andersen, dreng på Ulltveit (Hg) 24
 Ole Andersen Mo (Jevnaker) 33, 49
 Ole Andinrud (Lun) 4
 Ole Berg (Ho) 3, 17
 Ole Bjørke (Lun) 4
 Ole "Blagsrud af Oudahlen" (Blakstveit?) 4
 Ole Buhane (Nh) 21
 Ole By (Ho) 3
 Ole Christensen (Nh) 6-7
 Ole Egge (Hg) 38-39
 Ole Elvika (Nh) 4
 Ole Fegri valdris (Tyr) 3
 Ole Fjell (Ho) 12
 Ole Fjulsrud (Ho) 36
 Ole Gjesval (Ho) 3
 Ole Gjørud (Hg) 4, 8, 22
 Ole Hallsteinrud (Nh) 6, 12, 18, 20, 26, 32, 40, 42, 50
 Ole Halvorsen (Nh) 7
 Ole Hansen Gjesval (Ho) 31
 Ole Haraldsen Hval (Nh) 4, 26-27, 29, 41
 Ole Heieren (Tyr) 3
 Ole Henriksen (Nh) 12, 25
 Ole Hval (Nh) 24, 38-39
 Ole Haakensen Sørnum (Ho) 31
 Ole Jonsen Hønen (Hg) 9, 21, 32, 51
 Ole Knestang (Hg) 15, 26, 32, 40, 41
 Ole Knutsen Hval (Nh) 4
 Ole Koksrud (Ho) 3
 Ole Leine (Ho) 12
 Ole Lerberg (Nh) 4, 8
 Ole Li (Nh) 4, 23-24
 Ole Nes (Ho) 3
 Ole Nils(en?) Lindelia (Åd) 4
 Ole Persen (Nh) 6
 Ole Pjåkerud, trolig Ole Pukerud (Lun)
 Ole Pukerud (Lun) 4, 12, 17
 Ole Pålsrud (Nh) 4
 Ole Rolvsen, vel feil for Rolv Olsen Vesetrud
 Ole Rud (Ho) 3, 13, 17
 Ole Rudsødegård (Ho) 13
 Ole Sjursen Vaker (Nh) 4, 12, 15, 46
 Ole Skog (Hg) 15
 Ole Skøyen (Hg) 15, 21, 24
 Ole Slora (Nh) 4
 Ole Støvern (Lun) 4
 Ole Svarstad (Ho) 3, 17, 29, 35
 Ole Svendsen Tangen (Nh) 21, 44-45
 Ole Torkelsen Hallingby (Nh) 42
 Ole Torkelsen Hønen (Nh) 33, 49
 Ole Vestern (Hg) 12, 21, 24, 41
 Ole Viker (Åd) 4
 Ole Vågård (Hg) 28
 Oluf Ellefssøn, latinskolemester (Skien) 34
 Otte Jacobssøn, sogneprest (Nh) 10-11
 Peder Rasmussøn på Hønen (Nh) 27-28, 33, 36, 40-42
 Peder Simonssøn (Bragernes) 16, 43, 46
 Peder Thygessøn (Eiker) 14
 Per Berg (Hg) 21
 Per Bure (Nh) 12, 24
 Per Ekornrud (Nh) 4, 24
 Per Finnsand (Åd) 4
 Per Follum (Nh) 42
 Per Frok (Nh) 8
 Per Froksødegård (Nh) 4
 Per Henriksen (Ho) 3
 Per Hovi (Tyr) 24
 Per Jensen Bråten (Tyr) 24
 Per Kittelsby, finne (Hg) 12, 16
 Per Knestang (Hg) 26, 40
 Per Kyta (Hg) 4
 Per Lore (Ho) 3
 Per Løken (Ho) 3
 Per Mortensen (Nh) 4
 Per Nilsen i Skjærdalen (Tyr) 30
 Per Nærstad (Hg) 33
 Per Olsen Lundstad (Hg) 37-40
 Per smed ved Hønefossen (Nh) 21
 Per Støvern (Lun) 4
 Per Svarstad (Ho) 12, 32, 35
 Per Sørnum (Ho) 31
 Per Tomassen 36
 Per valdris, sagdreng 7
 Paal Færden (Hg) 12
 Paal Gjesten Bure (Tyr) 30, 32, 35, 36
 Paal Gregersen Bårnås (Lun) 7, 25
 Paal Jensen Vang 34
 Paal Kile (Nh) 42
 Paal Lo (Hg) 4
 Paal Persen ved Hønefossen 34
 Paal Solhaug (Lun) 4
 Paal Vegstein (Nh) 4, 8, 15, 46
 Paal Veholt (Nh) 4, 20, 32-33, 42, 51
 Paal Veien (Nh) 21
 Ragnhild Grønvoll (Nh) 19, 28, 41, 50-51
 Ragnhild Haraldsdatter (Tyr) 32
 Ragnhild Skollerud (Nh) 41
 Randi Grønvoll, se Ragnhild
 Rasmus Løken (Hg) 10
 Rolv Gjurdson Bjørke (Ho) 31, 46
 Rolv Gudbrandsen Hen (Nh) 18, 20, 28, 40
 Rolv Guttormsen By (Ho) 10-11
 Rolv Hen (Nh) 41
 Rolv Olsen Vesetrud (Tyr) 36
 Rolv Steinseter (Ho) 3
 Rolv Sørnum (Ho), vel feil for Bjørke 31

Rolv Øya (Storøya) (Ho) 3
 Romanus Møller (Chra) 33
 Rønnert Li (Ho) 3
 Salve Bårud, se Solve
 Samuel Hanssøn (Bragernes) 26
 Sebjørn Aslaksrud (Hg) 9
 Sefri Jakobsen (Ho) 3
 Simen Egge (Hg) 21
 Simen Flaksetra (Ho) 3
 Simen Hønen (Hg) 38
 Simon Lauridssøn (Bragernes) 14-17, 20, 34,
 44-48, 49, 50
 Siri Reilvsdatter Revå (Sande) 14
 Sissel Trondsdatter (Krødsherad) 46
 Sjur Bliksrud (Lun) 16
 Sjur Gjesval (Ho) 3
 Sjur Svarstad (Ho) 13
 Sjur Veksal (Nh) 6, 11, 18, 20, 26, 36, 40, 44, 49
 Solve Bårud (Nh) 18, 21, 44
 Sophia Domholt (Ho) 30
 Stellan Vestern (Hg) 23
 Stener Marigård (Hg) 26, 28-29
 Stener Olsen Teigen (Sande) 14
 Styrk Isaksen (Nh) 12
 Styrk salmaker (Nh) 12
 Svend Bjørnsen Drolshammer (Nh) 43-44
 Svend Fjell (Ho) 3, 12, 31, 32, 35
 Svend Hen (Nh) 28
 Svend Tveita (Nh) 21, 44, 46-48
 Søren Gudbrandsen Bjørnstad (Ho) 25
 Søren (Jørnsen?) Bjørnstad (Ho) 3
 Søren Hårum (Ho) 5, 14, 17
 Søren Pederssøn Kinch (Bragernes) 16-17, 34
 Tarald Solberg (Tyr) 30, 31
 Thomas Jochums 15
 Thomas Thomassøn, salig sorenskriver (Ho) 41
 Thorkild (Pederssøn), salig sogneprest (Jevnaker)
 19
 Tomas Gudbrandsen Ask (Nh) 6-7, 10-12, 22
 Tomas Larsen Tanberg (Nh) 4, 15, 34, 45
 Torbjørn Borgen (Ho) 5, 13
 Tord Røsholmen (Ho) 3
 Tord smed ved Hønefossen 25
 Tore Christensen Gomserud (Nh) 32
 Tore Christensen Mælingen (Nh) 13, 21
 Tore Fekjær (Ho) 3
 Tore Herbrandsen (Åd) 43
 Torger, tjener på Ask (Nh) 6
 Torger Breien (Nh) 14, 15, 20, 32-33, 42, 51
 Torger Einersen, sagmester (Nh) 17
 Torger Hansen Skibrek (Modum) 32
 Torger Løken (Hg) 10
 Torger sagmester (Nh) 6
 Torger Øverby (Ho) 3
 Torgrim Hval (Nh) 24
 Torkel Blakstveit (Åd) 4
 Torkel Follumseie (Nh) 25
 Torkel Lore (Ho) 3
 Torsten Heieren, sagmester (Nh) 25, 46-47
 Torsten Stein (Ho) 25
 Trond Hval (Nh) 37
 Trond Sørum (Ho) 30-31
 Truls Aslaksen Semmen søre (Nh) 12, 18-20,
 36, 40
 Truls Bersvendsen Setrang (Hg) 9
 Truls Bjørke (Lun) 4
 Truls Gjermbu (Hg) 15, 21
 Truls Trangem 40
 Truls Vaker (Nh) 4, 8, 22
 Ulrik Frederik Gyldenløve, stattholder 14, 29
 Vegar Haugerud (Åd) 4
 Villads Trøgstad, bygdelenmann (Nh) 4, 8, 15, 18,
 24, 26, 28, 34
 Wilhelm Mecklenburg, assistensråd 17-18, 32, 35
 Zacharias Lemfort, overauditør (Chra) 21, 30
 Østen Alme (Hg) 21, 24

PERSONREGISTER ORDNET ETTER GÅRDSNAVN/FARNAVN/SLEKTSNAVN

- Agutslia, Henrik (Nh) 4
Alme, Engebret (Hg) 21, 24
Alme, Iver (Hg) 28-29, 40, 41
Alme, Mari (Hg) 29
Alme, Østen (Hg) 21, 24
Amundsen, Jon, sagmester (Nh) 25
Andersen, Ole (Nh) 25
Andersen, Ole, dreng på Ulltveit (Hg) 24
Andinrud, Ole (Lun) 4
Ask, Gudbrand (Nh) 11
Ask, Tomas Gudbrandsen (Nh) 6-7, 10-12, 22
Ask, Torger, tjener (Nh) 6
Askerud, Jakob (Hg) 4
Aslaksrud, Anders (Hg) 12
Aslaksrud, Mikkel Jørnsen (Hg) 34
Aslaksrud, Sebjørn (Hg) 9
Benerssen, Engebret 37, 40
Bentssøn, Niels, salig fogd over Hadeland 9
Berg, Amund (Hg) 4, 8
Berg, Anund Persen, husmann (Hg) 21
Berg, Hans (Hg) 26, 40
Berg, Jon Gundersen (Lun) 4
Berg, Knut Gudbrandsen, se Berggarden
Berg, Ole (Ho) 3, 17
Berg, Per (Hg) 21
Berger, Børger (Jevnaker) 49
Berger, Engebret (Jevnaker?) 12
Berger, Nils (Nh) 4
Berggarden, Knut Gudbrandsen (Tyr) 17
Bergsund, Lars (Åd) 18, 24
Bertelssøn, Jacob, fhv sorenskriver 5, 15, 17, 18-19, 21, 22, 24, 25-26, 30, 31, 32, 33, 46
Bili, Christoffer (Ho) 3
Bjørke, Auen (Ho) 31
Bjørke, Halvor Olsen (Nh) 10-11, 13
Bjørke, Jørgen Lauridssøn, se Lauridssøn
Bjørke, Ole (Lun) 4
Bjørke, Rolv Gjurdson (Ho) 31, 46
Bjørke, Truls (Lun) 4
Bjørnsen, Auen, ved Hønefossen 41-42
Bjørnstad, Jøran Gudbrandsdatter (Ho) 25
Bjørnstad, Søren Gudbrandsen (Ho) 25
Bjørnstad, Søren (Jørnsen?) (Ho) 3
"Blagsrud af Oudahlen" (Blakstveit?), Ole 4
Blakstveit, enken (Åd) 34
Blakstveit, Torkel (Åd) 4
Bliksrud, Gjest (Lun) 16
Bliksrud, Sjur (Lun) 16
Borgen, Torbjørn (Ho) 5, 13
Borgerud, Nils (Nh) 4, 12, 16
Breda, Hans Jørgen ved Hønefossen 34
Breien, Torger (Nh) 14, 15, 20, 32-33, 42, 51
Bråk, Halvor (Nh) 8, 14, 21, 24, 46
Bråten, Engebret (Nh) 17
Bråten, Lars (Nh) 16
Bråten, Per Jensen (Tyr) 24
Buhane, Ole (Nh) 21
Bure, Harald Haraldsen (Tyr) 17-18
Bure, Per (Nh) 12, 24
Bure, Paal Gjesten (Tyr) 30, 32, 35, 36
Busund, Anders (Nh) 12
Busund, Asbjørn Christoffersen (Nh) 37-38, 40
Busterud, Engebret (Åd) 24
Buttingsrud, Erik (Åd) 4
By, Anders (Ho) 3, 13
By, Christen Gregersen (Ho) 3, 13, 29
By, Ole (Ho) 3
By, Rolv Guttormsen (Ho) 10-11
Bønsnes, Gudbrand (Ho) 32, 35
Børgersen, Knut 32
Bårnås, Knut (Lun) 7
Bårnås, Paal Gregersen (Lun) 7, 25
Bårud, Solve (Nh) 18, 21, 44
Cardi, Jacob de, major 29
Christensdatter, Anne (Ho) 36
Christensen, Ole (Nh) 6-7
Christenssøn, Christen, fogd 3, 4, 5, 13, 14, 15, 17, 21, 24, 29, 32, 35, 36, 40, 42, 46
Christian, Nicolaus, kapteinløytnant (Hg) 33
Christoffersdatter, Jøran (Nh) 37-40
Dal, Hans (Nh) 25
Decardi, se Cardi
Deplace, Edvard Franz, veiemester 29
Dinessen, Klaus, skredder ved Hønefossen 34
Domholt, Johan Tomassen, se Tomassen
Domholt, Sophia (Ho) 30
Drolshammer, Jens (Nh) 4
Drolshammer, Mikkel (Nh) 20
Drolshammer, Svend Bjørnsen (Nh) 43-44
Dypendal, Lasse (Nh) 4
Egge, Johannes (Nh) 5, 14, 20, 24, 32-33, 42, 51
Egge, Ole (Hg) 38-39
Egge, Simen (Hg) 21
Eggertssøn, Hans, salig borgermester (Chra) 10-11
Einersen, Torger, sagmester (Nh) 17
Eivindsen, Christen (Nh) 12
Ekornrud, Per (Nh) 4, 24
Ellefssøn, Oluf, latinskolemester (Skien) 34
Elsrud, Nils (Åd) 4
Elvika, Ole (Nh) 4
Fegri, Ole, valdris (Tyr) 3
Fekjær, Christoffer (Ho) 3, 5, 17, 29, 35
Fekjær, Tore (Ho) 3
Finnsand, Per (Åd) 4
Fjell, Ole (Ho) 12
Fjell, Svend (Ho) 3, 12, 31, 32, 35
Fjulsrud, Gudbrand (Ho) 35-36
Fjulsrud, Ole (Ho) 36
Flaksetra, Bertel (Ho) 3
Flaksetra, Simen (Ho) 3
Flekshaug, Bjørn (Hg) 23
Fleskerud, Nils (Nh) 4
Follum, Nils (Nh) 6, 18, 20, 26, 36
Follum, Per (Nh) 42
Follumseie, Torkel (Nh) 25
Fossum, Haaken Amundsen (Eiker) 14
Frankrik, Jakob (Hg) 8
Frankrik, Marte (Hg) 8

Frok, Augustinus (Nh) 12
 Frok, Engebret (Nh) 4
 Frok, Hans (Nh) 4
 Frok, Mads (Nh) 50, 51
 Frok, Per (Nh) 8
 Froksødegård, Erik (Nh) 25
 Froksødegård, Per (Nh) 4
 Færden, Anders (Hg) 21, 26, 40
 Færden, Paal (Hg) 12
 Gagnum, Gunder (Nh) 4, 5, 17
 Garhammer søre, Gudbrand (Nh) 4, 22
 Gile, Mikkel, rytter (Nh) 25
 Gile, Julius (Nh) 4, 12
 Gjermbu, Harald (Hg) 24
 Gjermbu, Truls (Hg) 15, 21
 Gjesval, enken (Ho) 3
 Gjesval, Ole (Ho) 3
 Gjesval, Ole Hansen (Ho) 31
 Gjesval, Sjur (Ho) 3
 Gjøllås, Erik (Lun) 4
 Gjørud, Ole (Hg) 4, 8, 22
 Gliseter, se Gryseter (Hg)
 Gomnes, Arne (Ho) 13
 Gomnes, Christen Johansen (Ho) 3, 13, 17, 29, 35
 Gomnes, Christoffer (Ho) 3, 12, 30-31
 Gomnes, Gudbrand (Ho) 3, 12, 17, 32
 Gomnes, Mattis (Ho) 3
 Gomserud, Tore Christensen (Nh) 32
 Gregersen, Jesper, ved Hønefossen 22
 Gryseter, Lars (Hg) 4
 Grønvoll, Harald (Nh) 27
 Grønvoll, Haaken (Nh) 37-39
 Grønvoll, Jens (Nh) 4, 18, 26-29, 36, 39, 40-41, 50-51
 Grønvoll, Johannes (Nh) 4, 18, 26-29, 36, 40-41
 Grønvoll, Ragnhild (Nh) 19, 28, 41, 50-51
 Grøterud, Erik (Åd) 4, 43
 Gudbrandsdatter, Live, tj. på Helgeland (Ho) 36
 Gullerud, Hans (Nh) 23
 Gunbjørrud, Jakob Halvorsen (Åd) 23, 41-42
 Gunderssøn, Niels, borger (Bragernes) 36
 Gunnersby, Harald (Hg) 24
 Gyldenløve, Ulrik Frederik, stattholder 14, 29
 ”Haffuer”, se Hovi (Tyr)
 Hallingby, Ole Torkelsen (Nh) 42
 Hallsteinrud, Ole (Nh) 6, 12, 18, 20, 26, 32, 40, 42, 50
 Hallum, Christoffer (Nh) 6, 18, 20, 42, 43
 Halvorsen, Hans (Nh) 12
 Halvorsen, Ole (Nh) 7
 Hamnor, Anne (Ho) 3
 Hamnor, Guttorm (Ho) 30-31
 Hansdatter, Ingeborg (Bragernes) 26-27, 36-37, 39, 41
 Hansen, Jens 32
 Hansen, Knut ved Hønefossen 50
 Hanssøn, Hans (Bragernes) 16-17, 26-27, 42, 46
 Hanssøn, Jørgen, fogdens fullmektig 8, 26-27, 29
 Hanssøn, Jørgen på Mo (Ho) 31, 35, 42, 43
 Hanssøn, Niels, lagmann (Chra) 45
 Hanssøn, Samuel (Bragernes) 26
 Haraldsdatter, Guri (Tyr) 32
 Haraldsdatter, Ragnhild (Tyr) 32
 Haugerud, Vegar (Åd) 4
 Haukedalen, Kolbjørn (Lun) 4
 Havik, Anders (Lun) 4
 Havik, Christoffer (Lun) 4
 Heggelia, Morten (Nh) 4
 Heggen, Jakob (Nh) 46-48
 Heieren, Baard Olsen, sagfogd (Nh) 7, 16, 33, 46-48, 50
 Heieren, Eivind Persen (Nh) 37-40
 Heieren, Nils Eivindsen (Nh) 25
 Heieren, Ole (Tyr) 3
 Heieren, Torsten (Nh) 25, 46-47
 Helgeland, Maren Nielsdatter (Ho) 35-36
 Hen, Christoffer (Nh) 28
 Hen, Gudbrand (Nh) 29, 37-38
 Hen, Harald (Nh) 28, 37-39
 Hen, Marte (Nh) 38
 Hen, Rolv (Nh) 41
 Hen, Rolv Gudbrandsen (Nh) 18, 20, 28, 40
 Hen, Svend (Nh) 28
 Hengsle, Anders (Nh) 25
 Hengsle, Engebret Persen (Ho) 13
 Hengsle, Jens (Ho) 13
 Henriksen, Henrik (Ho) 3
 Henriksen, Ole (Nh) 12, 25
 Henriksen, Per (Ho) 3
 Herbrandsen, Tore (Åd) 43
 Hilden, Hans Gudmundsen (Gran) 10
 Hjelmerud, Halvor (Nh) 4
 Hole, Jørn (Nh) 25
 Holmen, Anders, tjener på Domholt (Ho) 30
 Honerud, Jon (Hg) 12, 15, 26, 40
 Hov, Gudbrand (Hg) 28-29, 40
 Hovi, Christoffer (Tyr) 24, 35
 Hovi, Per (Tyr) 24
 Hval, Alv (Hg) 9
 Hval, Bener Trondsen (Nh) 37-38
 Hval, Elling (Hg) 9
 Hval, Ole (Nh) 24, 38-39
 Hval, Ole Haraldsen (Nh) 4, 26-27, 29, 41
 Hval, Ole Knutsen (Nh) 4
 Hval, Torgrim (Nh) 24
 Hval, Trond (Nh) 37
 Hverven, Anders (Nh) 4, 15, 48-49
 Hverven, Frode Andersen (Hg) 48-49
 Hverven, Lars Andersen (Hg) 15
 Hønen, Jon Simensen (Hg) 5, 9, 34, 37, 39-40, 41, 50
 Hønen, Ole Jonsen (Hg) 9, 21, 32, 51
 Hønen, Ole Torkelsen (Nh) 33, 49
 Hønen, Peder Rasmussøn, se Rasmussøn
 Hønen, Simen (Hg) 38
 Hårum, Alv (Ho) 3, 31
 Hårum, Anders (Ho) 3, 31
 Hårum, Gunder (Ho) 3
 Hårum, Knut (Ho), nå i Norderhov 9
 Hårum, Søren (Ho) 5, 14, 17

Isaksen, Styrk (Nh) 12
 Jacobssøn, Otte, sogneprest (Nh) 10-11
 Jakobsen, Erik, sagmester (Nh) 22
 Jakobsen, Sefri (Ho) 3
 Jensen, Jens, sagmester (Nh) 33
 Jochums, Thomas 15
 Johansen, Hans (Nh) 21
 Jonsen, Anders 39
 Jonsen, Eilev 39
 Jonsrud, Jon (Lun) 4, 25
 Kalsrud, Christen (Nh) 4, 6, 10
 Kiempe, Anders, svensk fritenker 29, 33
 Kile, Paal (Nh) 42
 Kinch, Søren Pederssøn (Bragernes) 16-17, 34
 Kittelsby, Malte (Hg) 12
 Kittelsby, Per, finne (Hg) 12, 16
 Klekken, Anders (Hg) 5, 12, 14, 21
 Klekken, Gunder (Hg) 8, 34, 51
 Knestang, Ole (Hg) 15, 26, 32, 40, 41
 Knestang, Per (Hg) 26, 40
 Koksrud, Ole (Ho) 3
 Kolkinn, Jon (Tyr) 3, 35
 Kroksund, enken (Ho) 13
 Kroksundvollen, enken (Ho) 3
 Kullerud, Lars (Nh) 8, 22
 Kyta, Per (Hg) 4
 Lambertus, Joachim, prokurator (Chra) 5
 Land, Anders (Lun) 4
 Langenga, Christoffer (Nh) 4
 Langmoen, Christoffer (Nh) 25
 Lauridssøn, Hans (Bragernes) 25, 34, 46, 48
 Lauridssøn, Jørgen, på Bjørke (Ho) 5, 17, 20-21, 32-33, 34, 35, 43-45, 49-50, 51
 Lauridssøn, Laurids (Bragernes) 14-17, 20, 25, 26-27, 29, 32-33, 36-40, 41-42, 43-48, 49, 50
 Lauridssøn, Morten på Sand, toller (Hurum) 14
 Lauridssøn, Simon (Bragernes) 14-17, 20, 34, 44-48, 49, 50
 Leine, Baard (Ho) 3, 5
 Leine, Knut (Ho) 17, 29, 35
 Leine, Ole (Ho) 12
 Lemfort, Zacharias, overauditor (Chra) 21, 30
 Lerberg, Alv (Nh) 4, 5, 14, 20, 32-33, 42
 Lerberg, Christen Sørenssøn, se Sørenssøn
 Lerberg, Ole (Nh) 4, 8
 Li, Mari (Nh) 23-24
 Li, Ole (Nh) 4, 23-24
 Li, Rønnert (Ho) 3
 Lindelia, Ole Nils(en?) (Åd) 4
 Lo, Alv (Hg) 14, 21, 22, 26, 40
 Lo, Harald Larsen (Hg) 12
 Lo, Paal (Hg) 4
 Lore, Per (Ho) 3
 Lore, Torkel (Ho) 3
 Lunde, Gudbrand (Åd) 4
 Lundskog, Anders (Nh) 4
 Lundstad, Engebret (Hg) 8
 Lundstad, Lars (Hg) 21, 42
 Lundstad, Mons (Hg) 42
 Lundstad, Per Olsen (Hg) 37-40
 Luth, Jacob (Ho) 15, 26, 28, 35, 36, 37
 Løken, Hans (Ho) 3
 Løken, Per (Ho) 3
 Løken, Rasmus (Hg) 10
 Løken, Torger (Hg) 10
 Marigård, Stener (Hg) 26, 28-29
 Mecklenburg, Wilhelm, assistensråd 17-18, 32, 35
 Mo, Jens (Ho) 30-31
 Mo, Jørgen Hanssøn, se Hanssøn
 Mo, Ole Andersen (Jevnaker) 33, 49
 Mortensdatter, Mari, jordmor (Ho) 25
 Mortensen, Per (Nh) 4
 Myre, Bjørn (Hg) 4
 Mælingen, Anders (Nh) 25
 Mælingen, Baard (Nh) 25
 Mælingen, Tore Christensen (Nh) 13, 21
 Møller, Romanus (Chra) 33
 Nes, Elling (Åd) 4
 Nes, Ole (Ho) 3
 Nielsdatter, Maren, Helgeland (Ho) 35-36
 Nielssøn, Hans, fogdens fullmektig 12, 15, 18
 Nielssøn, Hans, justisskriver (Chra) 48
 Niklassen, Jakob (Nh) 12
 Nilsen, Jens, tjener (Bragernes) 17
 Nordby, Hans Madsen (Nh) 12
 Nærstad, Per (Hg) 33
 Nøkleby, Halvor (Nh) 20, 32-33, 43-45, 49-50
 Olde, Knut (Lun) 4
 Olsen, Hans (Nh) 21
 Olsen, Knut (Nh) 23
 Olufssøn, Christen, rådmann (Chra) 15, 48
 Onsaker, Lars (Ho) 3, 5
 Oppen, Halvor (Åd) 4
 Oppen, Mikkel (Nh) 6, 18, 20, 32, 43, 46-47, 50
 Paus, Anders, sogneprest (Jevnaker) 18
 Pederssøn, Lage (Tyr) 17
 Persen, Gabriel, tjener (Ho) 26
 Persen, Henrik (Ho) 3
 Persen, Knut 32
 Persen, Ole (Nh) 6
 Persen, Paal, ved Hønefossen 34
 Philipssøn, Jørgen, viselagmann 5, 6-7, 8-13, 17, 25
 Pjåkerud, se Pukerud (Lun)
 Place, Edvard Franz de, veiemester (Bragernes) 29
 Post, Jørgen (Nh) 22-24
 Pukerud, Ole (Lun) 4, 12, 17
 Pålsrud, Ole (Nh) 4
 Rakkestad, Lars (Nh) 8, 15
 Rasmussøn, Niels, ved Hønefossen 11, 51
 Rasmussøn, Peder på Hønen (Nh) 27-28, 33, 36, 40-42
 Redalen, Gjest (Lun) 12
 Revå, Siri Reilvdsdatter (Sande) 14
 Ringåsen, Erik (Nh) 4, 24
 Rognerud, Engebret (Nh) 19
 Rolvsen, Ole, vel feil for Rolv Olsen Vesetrud
 Rua, Hans (Hg) 28-29
 Rud, Anders (Ho) 3, 17
 Rud, Gjurd (Ho) 3, 12, 13, 17
 Rud, Ole (Ho) 3, 13, 17

Rudsødegård, Anders (Ho) 13
Rudsødegård, Ole (Ho) 13
Rønnerud, se Rognerud (Nh)
Rørvik, Christen (Ho) 13
Røsby, Hans (Lun) 4, 12, 17
Røsholmen, Jakob Persen (Ho) 21, 32
Røsholmen, Tord (Ho) 3
Røysing, Christoffer (Nh) 5, 14, 32-33, 42, 51
Røysing, Eivind Persen (Nh) 9, 42
Rå, Mads (Nh) 4, 24, 32-33, 43, 46, 51
Samuelssøn, Hans (Chra) 27
Sand, Morten Lauridssøn, se Lauridssøn
Sass, Mattias (Ho) 24, 35-36
Schwager, Christoffer 50
Semmen, Christoffer (Nh) 37
Semmen nordre, Gudbrand (Nh) 41
Semmen søre, Truls Aslaksen (Nh) 12, 18-20, 36, 40
Seter, Asle (Nh) 4
Seter, Mikkel Tollevsen (Nh) 4, 21, 25, 44-45, 46-47
Setrang, Bersvend (Hg) 9
Setrang, Haaken (Hg) 22-24, 26, 40
Setrang, Truls Bersvendsen (Hg) 9
Simensen, Gudbrand, dreng på Helgeland (Ho) 36
Simonssøn, Anders d.y. (Chra) 33, 49
Simonssøn, Laurids (Bragernes) 14-15, 25, 33-34, 37, 39-40, 41-42, 46-48
Simonssøn, Peder (Bragernes) 16, 43, 46
Sinclair, David, fogd på Eiker 31, 35, 42, 43
Sjurslykkje, Fredrik (Lun) 4
Sjurslykkje, Henrik (Lun) 12
Sjørvoll, Jon (Nh) 4, 15
Skagnes, Knut (Åd) 4, 12
Skibrek, Torger Hansen (Modum) 32
Skjærdalen, Per Nilsen (Tyr) 30
Skog, Ole (Hg) 15
Skollerud, Asle, den gamle (Nh) 42
Skollerud, Asle Christoffersen (Nh) 19, 38-39
Skollerud, Ragnhild (Nh) 41
Skøyen, Ole (Hg) 15, 21, 24
Slora, Ole (Nh) 4
Solberg, Hans (Tyr) 31
Solberg, Tarald (Tyr) 30, 31
Solhaug, Paal (Lun) 4
Solum, Erik Olsen (Tyr) 3, 32, 35, 36
Solum, Hans Engebretsen (Tyr) 32
Somdalen, Berte (Nh) 50
Somdalen, Jøran Larsdatter (Nh) 50
Somdalen, Knut (Nh) 24
Somdalen, Lars (Nh) 50
Somdalen, Olaug (Nh) 41
Stadum, Anders (Ho) 3
Stadum, Jon (Ho) 3, 13
Stein, Torsten (Ho) 25
Steinseter, Auen (Ho) 3
Steinseter, Rolv (Ho) 3
Stiksrud, Erik (Hg) 12
Stolpestad, Frans (Nh) 25
Strande, Mikkel (Åd) 4
Stubdal, Jakob (Nh) 4
Stubdal, Mattis (Nh) 4
Støvern, Gjest (Lun) 16
Støvern, Kittil (Lun) 4
Støvern, Lars (Lun) 4, 8
Støvern, Ole (Lun) 4
Støvern, Per (Lun) 4
Svarstad, Johannes (Ho) 13, 17, 29, 32, 35
Svarstad, Ole (Ho) 3, 17, 29, 35
Svarstad, Per (Ho) 12, 32, 35
Svarstad, Sjur (Ho) 13
Svendsdatter, Berte, tj. på Helgeland (Ho) 36
Søndereng, Johannes (Nh) 4
Sørensen, Amund, se Amund Sjursen Veksal
Sørenssøn, Christen, på Lerberg (Nh) 10-11
Sørenssøn, Jacob, fullmektig 50-51
Sørenssøn, Jacob, sageier (Bragernes) 22
Sørsdal, Jon (Lun) 12
Sørum, Anders (Ho) 3, 22, 30-31
Sørum, Eilev (Nh) 4, 6, 18
Sørum, Jens (Nh) 4
Sørum, Ole Haakensen (Ho) 31
Sørum, Per (Ho) 31
Sørum, Rolv (Ho), vel feil for Bjørke 31
Sørum, Trond (Ho) 30-31
Tanberg, Eilev Torstensen (Nh) 34, 46
Tanberg, Hans (Nh) 9
Tanberg, Tomas Larsen (Nh) 4, 15, 34, 45
Tangen, Anders (Ho) 30
Tangen, Ole Svendsen (Nh) 21, 44-45
Teigen, Stener Olsen (Sande) 14
Thomassøn, Thomas, salig sorenskriver (Ho) 41
Thorkildsdatter, Karen ved Hønefossen 21
Thorstenssøn, Arent (Chra) 15
Thygessøn, Peder (Eiker) 14
Tomassen, Johan, på Domholt (Ho) 30
Tomassen, Per 36
Ton, Anders (Hg) 8
Tonsberg, Mads Mattias de, riksskriver (Chra) 3, 40
Toresen, Hans 30
Torgersen, Asle 47
Torp, Christen, bortrømt sagfogd 9-10
Tossevika, Knut (Åd) 4
Tranby, Bendiks (Lun) 4
Tranby, Knut (Lun) 4
Trandum, Halsten Eriksen (Eidskog) 14
Trangem, Truls 40
Trondsdatter, Sissel (Krødsherad) 46
Trondssøn, Claus, borger (Bragernes) 14
Tronrud ("Traarud"), Anders (Nh) 4
Trulsen, Erik (Krødsherad) 46
Trulsen, Hans (Nh) 35
Trulsen, Harald (Nh) 35
Trulssøn, Guttorm, borger (Bragernes) 7, 25
Trøgstad, Villads, bygdelenmann (Nh) 4, 8, 15, 18, 24, 26, 28, 34
Tveita, Christoffer (Nh) 14, 46-48
Tveita, Ingeløv (Nh) 15, 48
Tveita, Jakob (Nh) 15, 48
Tveita, Svend (Nh) 21, 44, 46-48

Ullern, Knut (Ho) 3, 13, 17
 Ulltveit, Gudbrand (Hg) 4, 22-24
 Ulltveit, Ole Andersen, dreng (Hg) 24
 Utvik, Christen (Ho) 3, 32, 35
 Vaker, Erik Knutsen (Nh) 4, 8, 22
 Vaker, Jakob (Nh) 4, 10, 20, 23, 43, 50
 Vaker, Jens (Nh) 4
 Vaker, Mads (Nh) 46
 Vaker, Ole Sjørnsen (Nh) 4, 12, 15, 46
 Vaker, Truls (Nh) 4, 8, 22
 ”Valdres”, Amund, Sjur Veksals sønn 40
 Vang, Paal Jensen 34
 Ve, Jon (Nh) 4, 15, 18, 20, 26, 32, 40, 43, 50
 Ve, Lars (Nh) 18, 20, 49
 Ve, Lisbet (Nh) 4
 Vegstein, Engebret (Nh) 4, 8, 15, 46
 Vegstein, Hollik (Nh) 4, 5, 8, 14, 17, 43
 Vegstein, Lars (Nh) 21
 Vegstein, Paal (Nh) 4, 8, 15, 46
 Veholt, Paal (Nh) 4, 20, 32-33, 42, 51
 Veien, Knut (Nh) 17, 18, 20, 26, 32, 40, 43
 Veien, Paal (Nh) 21
 Veksal, Amund Sjørnsen (Nh) 15, 36, (40)
 Veksal, Sjur (Nh) 6, 11, 18, 20, 26, 36, 40, 44, 49
 Veltnes, se Vølsnes
 Veme, Guri Eriksdatter (Nh) 46
 Veme, Helge (Nh) 20
 Veme, Narve (Nh) 12, 46-48
 Veme østre, Kittil (Nh) 4
 Vendelboe, Hans Nielsson, fullmektig 48-49
 Vesetrud, Jens (Hg) 12
 Vesetrud, Lars (Tyr) 36
 Vesetrud, Rolv Olsen (Tyr) 36
 Vestern, Ole (Hg) 12, 21, 24, 41
 Vestern, Stellan (Hg) 23
 Vik, Anders (Ho) 3, 5, 31
 Vik, Gunvald (Ho) 3
 Viker, Anders (Åd) 39
 Viker, Ole (Åd) 4
 Villadsen, Knut (Nh) 25
 Vølsnes, Berte (Grue) 33
 Vågård, Eivind Persen (Hg) 19
 Vågård, Jon d.e. (Hg) 28
 Vågård, Jon Olsen (Hg) 4, 26, 28-29, 40, 42
 Vågård, Ole (Hg) 28
 Øverby, Torger (Ho) 3
 Øya (Storøya), Rolv (Ho) 3
 Åsen, Eivind (Nh) 4
 Åsen, Gregar (Nh) 4
 Åsen, Herman (Nh) 4
 Åserud, Erik (Nh) 4
 Åserud, Lars Andersen (Nh) 12
 Åsterud, Anders Jonsen (Tyr) 31, 35

STEDSREGISTER

Aker i Soknedalen 4
Aselhaugen (Nh) 37
Aslaksrud nordre (Hg) 34
Auren under Nes (Åd) 4, 43
Bjørke (Nh) 11, 22
Bjørke vestre (Ho) 34
Bjørke østre (Ho) 34
Bjørnstad (Ho) 25
Bragernes 34
Bure (Tyr) 18, 32, 35
Buttingsrud (Åd) 43
Christiania 15
Dal (Nh) 4
Domholt (Ho) 30
Drolshammer (Nh) 20-21, 32, 43-44
Drolshammersetra (Nh) 20-21, 43-44, 50
Døvletjernet (Nh) 41
Eggesetra (Nh) 38
Elstua (Nh) 38
Engelstad (Modum) 34
Fjell (Ho) 12
Fluetjernet (Nh) 19
Frok (Nh) 4, 5, 7, 8, 9, 14, 15, 21, 22, 24, 32, 42, 46
Frøyhov ("Froug") (Ho) 35
Færden (Hg) 38-39
Garhammer (Nh) 19, 34
Gile (Nh) 25
Gomnes (Ho) 3, 5, 12, 13, 17, 29, 32, 35
Graveråsen (Nh) 27-29, 37, 40
Gravli (Åd) 4
Grønnhallen (Nh) 37
Grønvoll (Nh) 26-29, 36-39, 41-42
Gåsefet (Nh) 10-11, 42
Hadeland 9
Hallingby (Nh) 27-28, 40-42
Hallingdal 44
Hallum (Nh) 42
Hamre ødegård (Krødsherad) 46
Haugen, tomt ved Hønefossen 34
Heggen elv (Nh) 48
Heieren (Nh) 6, 46-47
Heieren foss (Nh) 10-11, 15, 34, 45
Helgeland (Ho) 36
Hen (Nh) 26-29, 36-39
Hensetra (Nh) 26, 28-29, 37-38
Hensåsen (Nh) 28
Hole prestegård 30
Holt ved Hønen (Hg) 50
Hovsetra (Hg) 29, 39
Hovsaga i Hønefossen 15
Hunsdalen (Nh) 18-20
Hval (Nh) 24, 37
Hønefossen 5, 15, 21, 24, 46, 51
Hønen i Ullerål (Hg) 5, 34, 50, 51
Hårum (Ho) 9
Jonrud (Lun) 5
Kalsrud (Nh) 10-11
Kile (Nh) 42
Kittelsby (Hg) 10-11
Klekken (Hg) 14
Knive øvre (Eiker) 34
Koksrud (Nh) 45
Kullerud (Nh) 22
Li (Nh) 20, 23, 34, 44-45, 50
Lo (Hg) 14, 17
Mellomskogen 13, 17, 32
Motjernet (Nh) 28, 38, 40
Måresteinen (Nh) 37
Nes (Åd) 43
Nærstad (Hg) 33
Rognerud (Nh) 19-20
Rønnerud, se Rognerud
Sand (Hurum) 14
Sande 14
Semmen nordre (Nh) 34, 41
Semmen søre (Nh) 19-20
Seter (Nh) 20, 34, 44-45
Skarveflaugen (Nh) 28-29, 38
Skjørtjernet (Nh) 38
Skogstad nordre (Hg) 49
Skollerud (Nh) 42
Soknedalselva 6
Solum (Tyr) 35
Strandefjeringen 19
Ton (Hg) 8
Tveiter ødegård 8
Tønsberg len 14
Ullerål (Hg) 38
Underlåden (Hg) 49
Utvik (Ho) 32
Vaker vestre (Nh) 34
Valdres 16
Vaker vestre (Nh) 50
Vang (Jevnaker) 19
Vegstein nordre (Nh) 43
Vekkern (Hole) 33, 49
Veme (Nh) 46
Veme østre (Nh) 48
Vik (Ho) 14
Væla elv (Nh) 28-29, 37
"Øffren", se Auren